BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

16 pagini – 3 lei

Sîmbătă
26 decembrie 1970

Nr. 690
Nr. 691

DOUĂ ETAPE SPRE CULMI

● Din plin, în revoluția tehnico-științifică ● O operă constructivă, titanică ● O vorbă uitată de mult ● Și satul intră în ritmurile noi ● O treaptă pe scara civilizației socialiste ● În pragul unui nou urcuș

Despre toate acestea în pagina a 9-a, în articolul semnat de Radu VASILIU

LA MULȚI ANI, 1971!

Ați răsfoit poate o agendă, un calendar al anului ce vine. Poate l-ați și prins în perete, cu foaia dintîi neatinsă, așternută peste celelalte file încă neprivite. Fiecare din ele — frîntură de timp măsurat — pare o bine pecetluită taină neștiută încă. O zi care — asemenea coalei albe de hîrtie ce devine, prin scris, altceva — așteaptă să capete un sens. Fiecare zi așteaptă, prin viață, să se înscrie într-o durată — individuală sau colectivă — să devină parte a împlinirii unui destin, a unei voințe, a unei dorințe.

În fața noastră e un an; un an cu cele 365 de zile ale sale. Fiecare zi cu individualitatea ei, fiecare ireversibilă. Fiecare poate însemna pentru noi ceva. Ceva care să-i dea o formă a ei, distinctă. Ceva care s-o facă să se deosebească de alta, să fie, într-o viață de om, unică prin intensitatea, prin bogăția trăirii ei.

Deocamdată toate aceste zile stau cuminți, numerotate, în calendar. Par, așa cum le vedem, toate la fel. Dar ce cuprinde fiecare? Despre multe știm, de pe acum, ce vor însemna: iată foile scrise cu roșu — sărbătorile. Iată filele care ne înseamnă datele aniversărilor din familie: ziua de naștere a fiului, a soțului, a mamei... Le știm citi și pe cele care înseamnă vacanțele, data plecării într-o călătorie, data examenelor, a unui eveniment fericit mai demult așteptat... Dar cele pe care nu le identificăm nici cum? Cele care sînt, în scris convențional doar niște cifre, ce înseamnă, ce vor însemna pentru noi? Tulburătoarea întrebare nu-i nouă. Oamenii, știm bine, dintotdeauna au vrut să ridice vălul ce-acoperă viitorul. Au citit în stele, au socotit zodiile; au căutat cu cintec și descîntec să cheme puteri în stare să le spună ceva — orice și oricît — despre ce va fi, cu chip că așa vor ști să ocolească primejdiile, să făptuias-

Continuare în pag. a 10-a

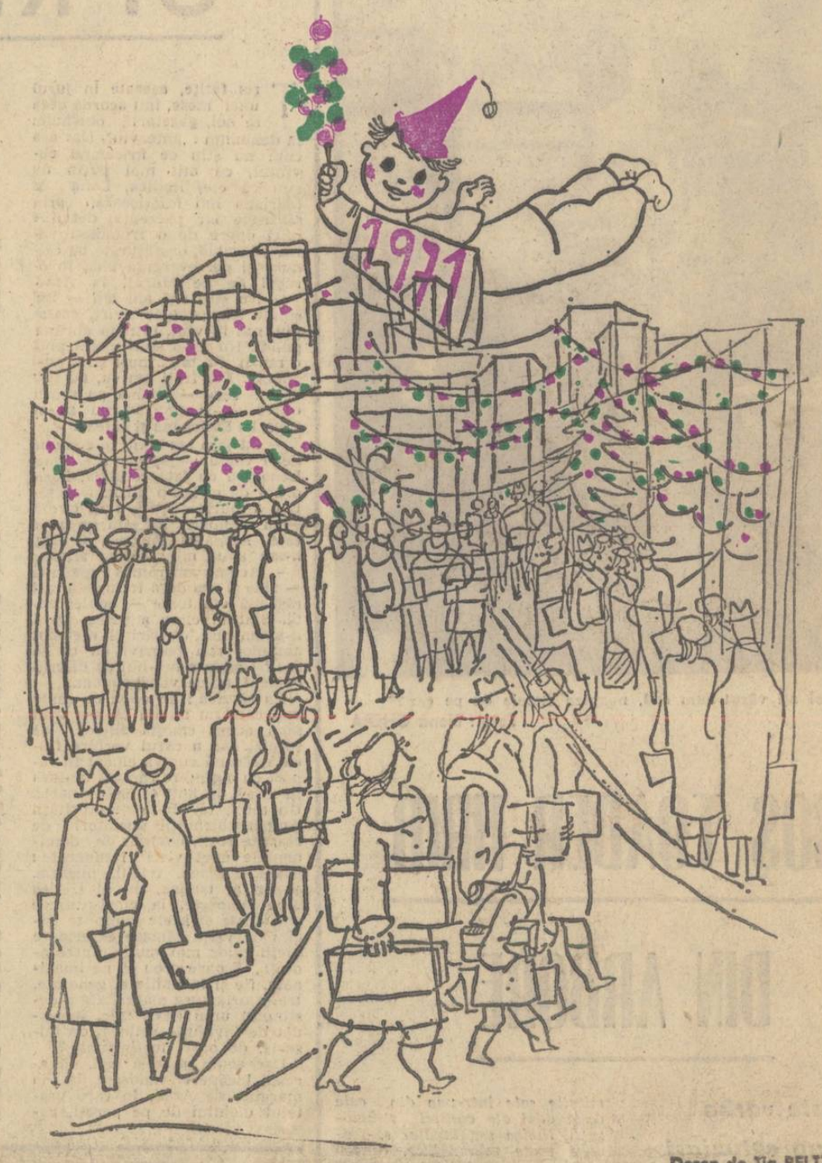

Desen de Tia PELTZ

O zi... o oră... un minut pe harta țării

(Pagina a 10-a)

Combinatul siderurgic Galați, imagine a primului sector de furnale, format din două agregate moderne de mare capacitate. Imediat, în preajmă, constructorii și montorii au deschis la începutul acestui an un nou șantier. Cu acesta s-au pus bazele celui de al doilea sector de furnale al marelui combinat siderurgic. Pe acest șantier se desfășoară în ritm susținut lucrările la fîrnalul nr. 3 de 1 700 m.c., obiectiv de primă mărime al constructorilor gălățeni în noul cincinal. Foto: Nicu VASILE

CU PRILEJUL ANULUI NOU

urăm cititorilor și colaboratorilor noștri noi succese în muncă, sănătate și fericire

OAMENII PASIUNILOR, PASIUNILE OAMENILOR

de Victor BÎRLĂDEANU

Nimic nu-mi repugnă mai mult în viață ca indiferența lîncedă, placiditatea scorțoasă, ochiul rătăcit nepăsător peste lucruri și oameni. După cum nimic nu mă încîntă mai mult — și cînd aștern pe hîrtie cuvîntul „încîntă", mă gîndesc chiar la sensul lui primordial, estetic — decît pasiunea manifestă, explozivă, ardentă pentru un anume tărîm de activitate umană.

În peregrinările mele reporterești mi-a fost dat să cunosc nu puțini oameni ce trăiau, munceau, respirau sub imperiul unei încandescente pasiuni și întotdeauna aceste întîlniri mi-au dăruit senzația tulburătoare că tocmai ei, pasionații, alcătuiesc axul viu, coloana fundamentală a existenței noastre. Fără ei, fără pasiunea lor — iradiere a acelui clocotitor focar de energii pe care îl reprezintă ideile și politica Partidului Comunist Român — ar fi greu de conceput înfăptuirile ce brăzdează țara de la un capăt la altul, ascensiunea viguroasă a poporului nostru pe treptele civilizației socialiste.

...La Reșița am cunoscut recent un om căruia tîmplele albite, pasul măsurat, privirea calmă îi confereau un anume superior echilibru și pe care te-ai fi simțit înclinat, după o cercetare superficială, să nu-l mai consideri capabil de nezăgăzuitele elanuri juvenile. A fost însă suficient să stau o după-amiază de vorbă cu omul acesta voit învești mîntat în toga unei liniști aparent olimpiene, ca să-mi dau seama că sub apa limpede, domoală de lac montan, vibrează torenții unei mari și acaparatoare pasiuni.

TIBERIU MICUȘCA, inginerul-șef al Uzinei constructoare de mașini din Reșița, și-a legat ctitiva dintre anii cei mai fertili ai biografiei sale creatoare de istoria făuririi primelor motoare pentru locomotivele Diesel-electrice de producție românească...

Continuare în pag. a 10-a

Ancheta revistei „Magazin"

la sfîrșit de sezon fotbalistic

Națională '70

ECHIPA DE FOTBAL A ROMÂNIEI VĂZUTĂ DE 18 ZIARIȘTI FAȚĂ ÎN FAȚĂ CU ECHIPA ANTRENORULUI ANGELO NICULESCU

(Pagina a 7-a)

DESPRE „UMOR" ȘI DESPRE ALTELE CU ION BĂIEȘU

de Boris BUZILĂ

(Pagina a 12-a)

Mai există enigme?

ULTIMELE CLIPE ALE LUI DECEBAL

de prof. univ. dr. doc. Dumitru TUDOR

- Dramatica sinucidere a viteazului rege dac consemnată într-un monument funerar descoperit de curînd de un savant american
- Textul epitafului cavaleristului roman Tiberius Claudius Maximus aduce prețioase indicații istorice
- O contradicție între textul epitafului și scena sculptată pe el, scenă asemănătoare cu cea de pe Columna lui Traian
- Unde a fost înmormîntat Decebal?

Fragment din stela funerară a cavaleristului roman Tiberius Claudius Maximus (desen).

(Pagina a 2-a)

● LITERATURĂ
● teatru
● FILM
● muzică
(Paginile 12 și 13)

Glob magazin (Paginile 3 și 11)

Magazin de familie (Paginile 6 și 14)

UMOR (Paginile 8 și 16)

• REPORTAJ • REPORTAJ • REPORTAJ • REPORTAJ • REPORTAJ • REPORTAJ • REPORTAJ • REPORTAJ

„Voi ați văzut cum cad, noaptea stelele de pe cer?"
Foto : Elena GHERA

MOȘ TOADER HRIB DIN ARBORE

Este vorba de un entuziast muzeograf in virstă de 74 de ani

În bătătura casei un covor de iarbă grijită, neverosimil de verde către acest început de iarnă. Ciucurii mari ai dalilor galbene și roșii străjuind, cu zîmbet, pridvorul. Și pe scara de la intrare, o mulțime de ochi albaștri și puțin nedumeriți, într-o așteptare cuminte. Ne-am alăturat acestui grup de prichindei încercînd să intrăm în vorbă cu dînșii, pînă cînd se arată cel așteptat. Privirile albastre ne cercetau, însă, fără cuvînt. Abia într-un tîrziu am aflat din gura unui preșcolar mai cutezător că veneau toți de la „Adio Texas"... Stăpînul casei — un uriaș în țară... piticilor — a răsărit cu grabă dintre acareturile din jurul casei, și-a lepădat șorțul și, după o clipă de absență s-a întors la noi gătit cu căciulă și cojoc. Toți ochișorii albaștri au clipit deodată, pregătindu-se pentru ascultarea poveștilor ce se depănau domol, în ritmul pașilor înceți, cu popasuri : „Aici, dragii mei sînt opaiciorele dacice... Dincoace îi un topor de piatră dinainte de a ști lumea cum se face fierul. Aista îi un meteorit... Ați văzut voi noaptea cum cad stelele de pe cer? (Auditoriul mărunțel nu dă nici un răspuns. Abia de ghicești din mișcarea ușoară a capului că nici unul n-a văzut încă așa ceva). Nici eu nu m-am priceput ce să fie, la început. Credeam că-i ghiulea de tun și l-am pus între celea din colț. Da' numa ce-a venit un om de știință pe la mine și m-o deslușit : „N-ai văzut moș Toadere, urmele păturilor de aer, pe care meteoritul le-a ars în cădere?" Nu văzusem, îi drept. Știam numai că mingea este grea, o scosese moșul meu din pămînt cînd săpa o fîntînă... Uitați-vă la pictura de-aici, dragii moșului. Semiluna de-o parte și Zimbrul Moldovei de altă parte. E semn că asta s-a petrecut demult... Aveți dinainte o budișcuță de țînut miere din coajă de copac, fedeleșuri în care se lua lapte acru în țarină ; aistea-s raclele de păstrat untul topit pentru ungerea părului... (Zorelele de sub fruntea prichindeilor s-au deschis cu mai multă mirare. Moș Toader a priceput întrebarea din ochii lor). Sigur că da, nu puteai să ieși nici la nuntă și nici la cumetrie fără să-ți ungi pletele cu unt topit și sărat. Și eu m-am uns în tinerețe. Acum nici n-aș mai avea ce (și cu un deget ridicat arată spre căciulă)

*Cărțile din primul război mondial — de felurite nații — lada haiducului Dalie, jilțul boierului Racoviță, adună în **jurul lor** legende fantastice, pe care moșul Toader le spune cu o moldovenească parcă mai îndulcită și cu atîta convingere de parcă el însuși a fost prezent **în toate** timpurile și-n toate întîmplările. Se înserase de-a binelea și micuții vizitatori ai muzeului nu se îndurau să se deslipească de lîngă melcii aduși din Marea Caspică, de monedele coclite, care umblau mai de mult prin țări europenești, de lada pentru descintece...*

— Ei copii, acum duceți-vă acasă și dacă găsiți vreun obiect mai neobișnuit să mi-l aduceți mie, că vi-l plătesc.

Lui Toader Hrib din comuna Arbore, și muzeului alcătuit cu mîinile sale într-una din cele două odăi ale căsuței strămoșești, lumea s-a învățat să-i aducă toate minunățiile, fiindcă ele au fost și vor fi o comoară a tuturor. Tractoriștii au descoperit toamna asta în arătură o icoană mare, dintr-un metal încă neidentificat la data vizitei noastre. Muzeul — către care te îndreaptă de la intrarea în sat, săgeți albastre — a devenit, pe lîngă biserica Arbore, un obiectiv turistic de mare interes, pentru cei care vin să se bucure de frumusețile din Bucovina.

Moș Toader, cu inima și casa larg deschise, pentru oricine îi calcă pragul, a ținut să ne omenească și pe noi cu vin de coacăze ori de vișine după gust. Era și tare voios, pe deasupra : în ziua aceea primise o scrisoare de la Editura Minerva în care i se făcea cunoscut că în primul trimestru din 1971 o să-i apară „Cronica de la Arbure." Scriitorul de 74 de ani va povesti, în curînd, nu doar la sine acasă despre cum s-au urmat viața și întîmplările în sat, în țară și în lume, potrivit cu ritmul gîndurilor și interpretărilor proprii. Cartea, un jurnal vechi (...„Așa începînd din ziua de 4 mai 1915, cînd am plecat ca soldat în primul război mondial în buzunarul de la tunică purtam un carnet învelit într-un cosciug de pînză gumată..." în care scria cu creionul chimic) este alcătuit din însemnări zilnice cuprinzînd observații asupra vremii, oamenilor, a evenimentelor din ziare și de la radio. Moș Toader, care mărturisește la începutul cărții că face parte „dintr-o familie de oameni curioși" îi roagă pe cititori să-l ierte dacă vor găsi greșeli de scris sau greșeli cum vede el lucrurile : „Ochii mei sînt albaștri și eu văd lucrurile cu ochii mei iar acela ce are ochi negri, sigur el va vedea numai cu ochii săi..." Dar consemnările cărturarului autodidact nu se depărtează nici de viața și întîmplările satului.

Moș Toader nu a avut o viața lină și ușoară și nu de prea mult huzur i-a dat în cap să se apuce de scris, ci pentru că se simțea dator față de urmași cu o cronică amănunțită. Nevasta i-a fost și îi este încă tare bolnavă și abia în vremea din urmă a înțeles dînsul „ce greu este să fi femeie", după ce a făcut toate treburile casei, inclusiv pe cea de infirmieră. Copii n-au, muzeului singur „o să-i lăsăm tot ce avem și el să ne pomenească". Cu tot semnalul de apariție a cărții — care este un vis, nici vorbă — moș Toader scrie și acum, noaptea în caiet, ce vede, ce aude și la ce se gîndește. Pentru cei care vin la muzeu — și vin mulți — nu-și cruță nici o osteneală. Mie mi se pare că nimic nu-i mai concludent decît vizita pilcului de copii, care, evident, căutau la moș Toader aventuri mai năzdrăvane, chiar după filmul „Adio Texas". Și dacă n-am spus-o limpede, spun acum că nimeni nu-i forțase ori îi chemase la muzeu. Nu era o vizită... organizată.

Scria, acum vreo 6 ani cronicarul de la Arbore, în caietul său, că-i răpus de boală și bătrînețe de parcă aude cum cineva îi poruncește : „... pleacă-te Todere, mai jos, mai jos, pleacă-te Toadere!". Dar iată că spaima de atunci a fost fără temei. Moș Toader se ține drept și minunat de tînăr cu sufletul și cu mintea la cei 74 de ani ai săi. Se pare că, într-adevăr, tinerețea n-are vîrstă.

Viorica CIORBAGIU

DRUM BUN, SPRE VIITOR, COPII!

Trei fetițe, așezate în jurul unei mese, îmi acordă ceea ce noi, gazetarii, obișnuim să denumim : „interviu". Dar așa cum nu știu ce înseamnă cuvîntul, cu atît mai puțin nu știu că ele, Rodica, Lena și Mariana îmi înfățișează, prin sfioasele lor prezențe, detaliile unei opere de o frumoasă valoare socială, desfășurată cu căldură și perseverență aici, în orașul de pe Mureș, în Arad.

— Nu știu cîți ani am — îmi spune Rodica (păr scurt, castaniu, nas în vînt, într-un obrăjor palid). Nu mi-a spus mami pînă o murit. Pe tati... nu-l știu, nu-l cunosc. Da, frați am eu, au fost vreo zece — acuma au murit cîțiva — și nici ei nu mi-or spus, ba Eteica mă și bătea...

— La țară am trăit, în comuna Secu Sigiu — spune a doua, Lena cea cu față rotundă, încadrată de cîrlionți aurii. Dar tăticu a murit — știți, avea ciroză — și mămica... nu știu pe unde este. Acasă e murdar, e frig, n-am avut mîncare cu zilele...

— Acuma am rămas repetentă — zice și cea de-a treia, cea mai răsărită din toate — adolescentă. Sînt în clasa a șasea. Dacă n-avem casă, că părinții mei sînt amîndoi rău bolnavi eu ce să fac? Umblam hai-hui cu diferiți oameni, adică vagabondam...

Va să zică : un copil de șapte ani, care nu numai că n-a trăit pînă acum emoția zilelor de școală, dar a cărui vorbire fluentă răsună cumva ciudat în raport cu o gîndire rămasă undeva în urmă, în anii ei embrionari... Un altul, la vîrsta maturității pentru obișnuiții purtători de cravate roșii, covîrșit de dominantele unei vieți întunecate : boala, foamea, frigul, mizeria. Și un al treilea, un al treilea care cunoaște, la cincisprezece ani, chiar și acele cumplite pagini de viață rămase exterioare vieții celor mai mulți dintre adulți... E oare greu să ne imaginăm, fie și în liniile ei generale, traiectoria spre maturitate a destinului unui nevîrstnic, însemnat de involuție psihică, de mizerie, de orori instinctuale?

Dar acum se află aici. În aceste încăperi modeste de la margine de Arad, în care pastelul uleiului de pe pereți, paturile cu așternut imaculat, baia, supa caldă, înseamnă cu mult mai mult decît niște elemente de decor cotidian. Înseamnă — cum să-i spun? — însuși momentul în care omenia colectivității noastre începe să opereze asupra nefericitului lor destin a cea generoasă corectură, urmînd să le așeze copilăria pe temelia ei firească civilizației noastre — cu casă, cu baie, cu pat, cu supă caldă...

În termeni strict administrativi, această împrejurare se numește : unul din efectele noii legi de ocrotire a minorilor, votată nu de mult de Marea Adunare Națională. Dar prin prea multe locuri am umblat și prea multe nefericiri copilărești mi-a fost dat să cunosc, ca să nu vreau să accentuez prin cele de față că toate prevederile generoase ale legii, însemnînd, omenește vorbind, stringerea de pe drumuri a copiilor nefericiți și găsirea unui rost pe lume pentru fiecare dintre ei, trebuie să se întîlnească mai presus de toate, cu conștiințe apte să le înțeleagă sensul lor social. În cazul de față, le-au întîlnit la doi oameni : unul, un fost procuror, din totdeauna pasionat de problemele ocrotirii minorilor, actualmente secretar al Comitetului executiv al Consiliului popular județean Arad — pe numele său Vasile Ignat și al doilea — o femeie, o statornică funcționară a administrației locale — Magdalena Botescu.

Nu vreau să intru prin cele de față într-o controversă pe tema ocrotirii sociale a copiilor cu diferite persoane din administrațiile altor părți ale țării care ridică neputincioși din umeri la înfăptuirea multiplelor aspecte organizatorice pe care le prevede legea. Cea ce vreau să spun este că, aici, o afecțiune reală pentru copiii nefericiți ai Aradului le reglează cu promptitudine de mecanism, de la înregistrarea sesizării privitoare la cazurile unor astfel de copii, la cunoașterea, printr-o anchetă socială, a factorilor economici, sociali, biologici, ce le determină existența, la găzduirea lor temporară într-o „Casă de primire a copilului" și pînă la finalizarea individualizată a fiecărui caz — adică înscrierea copilului într-una din instituțiile de ocrotire a minorilor create special de stat pentru aceasta.

În acest climat al afecțiunii reale pentru copii și-a găsit, bunăoară, liniștea, Zoltan, băiețandrul descoperit flămînd, nedormit, undeva pe peroanele gării din Arad și internat, azi, la un cămin-școală de la Abrud ; sau frații Vasile, Gheorghe și Dumitru (vîrsta : șase luni, doi ani și patru ani,) copii ai unor oameni ispășind pedepse penale, ocrotiți, azi, în leagănul, creșa, grădinița adecvate vîrstei fiecăruia sau surorile Margareta, Maria, Rozalia, copii aduși pe lume de un tată azi absent, și de o mamă, despre care însăși Maria scrie : „Rog binevoiți să luați măsuri asupra mamei mele care vine acasă moartă de beată" ; sau... Dar ce sens ar avea să redau în fraze tipărite toate dramele celor peste trei sute de copii care, de la apariția noii legi și pînă azi, și-au găsit aici rostul pe lume prin cei doi oameni care și-au pus în slujba eficienței ei aplicări afecțiunea atît de omenește firească față de copii?

...Pe Rodica, Lena și Mariana le întîlnisem la „Casa de primire a copiilor". Așadar, într-o stație intermediară de pe itinerarul corectării perseverente a destinelor copilărești întreprinsă acum la Arad. Fetițelor, drum bun spre viitor!

Graziela VINTU

Mai există enigme?

ULTIMELE CLIPE ALE LUI DECEBAL

de prof. univ. dr. docent Dumitru TUDOR

Publicația clujeană „Acta Musei Napocensis" VII (1970), reproduce, recent, rezumatul unui studiu al profesorului american Michael P. Speidel, de la Universitatea din Hawai (Honolulu), studiu aflat sub tipar în revista „Journal of Roman Studies" (vol. LX—1970). Cercetarea savantului american se referă la o inscripție latinească descoperită în anul 1965 în satul Grammeni, din Macedonia grecească, sat situat în vecinătatea vechiului Philippi. Monumentul se păstrează astăzi în Muzeul arheologic din Kavalla (Grecia). Textul latinesc al acestui important document legat de istoria războaielor romanilor cu dacii, ne spune următoarele :

„Tiberius Claudius Maximus, veteran, fiind în viață și-a ridicat acest monument. A fost recrutat călăraș în legiunea VII-a Claudia pioasă și credincioasă ; a fost avansat evestor în garda comandantului aceleiași legiuni, apoi stegar de cavalerie. De asemenea, a fost decorat pentru vitejia sa în războiul cu dacii, de către împăratul Domițian. A fost înaintat ostaș cu soldă dublă de către divinul Traian, în al doilea escadron de călărași panoni, unde a fost repartizat ca cercetaș în războiul cu dacii. Și pentru vitejia sa din războaiele cu dacii și parții a fost de două ori decorat, și de același împărat ridicat la rangul de decurion în același escadron, pentru faptul că l-a prins pe Decebal și i-a dus capul acelui la Ranisstorum. A părăsit oștirea cu cinste și peste timpul prescris, guvernator al provinciei fiind pe atunci, Terentius Scaurianus... (în rest, piatra este ruptă). În fruntea acestui text funerar, Maximus a dispus să sculpteze scena morții lui Decebal și o parte din decorațiile primite de el. Se vede un călăraș (ce-l reprezintă pe Maximus) sărind cu calul peste trupul lui Decebal, care cade pe spate și murind, îi scapă din mînă sabia dacică încovoiată, cu care-și tăiase beregata. Sub această scenă apar decorațiile lui Maximus, decorații ce se purtau pe braț (armillae) sau în jurul gîtului (torques).

Așadar, această importantă inscripție (care așteaptă de cinci ani lumina tiparului!) ne face cunoscut numele celui ce pretinde, în mod inexact, că „l-a prins pe Decebal". Tiberius Claudius Maximus și-a expus pe piatra sa de mormînt întreaga carieră militară, faptele de arme și răsplățile primite de la doi împărați, în calitatea sa de simplu soldat călăraș, avansat pentru vitejie pînă în rîndurile subofițerilor. Faptele de arme ale lui Maximus apar mai importante în cel de al doilea război purtat de Traian cu dacii. Transferat în escadronul al doilea de călărești panoni (ala II Pannoniorum) este înscris de Traian în rîndul ostașilor cu merite deosebite primind o dublă soldă (duplicarius), el participă la campania din anii 105—106 e.n. ca „cercetaș călare" (explorator), o misiune dintre cele mai periculoase pe cîmpul de luptă.

El și-a încheiat cariera de ostaș după războiul cu parții purtat în Orient de Traian (114—117 e.n.). Apoi, de bunăvoie, a devenit veteran și s-a retras în Macedonia, pe locurile natale, unde și-a pregătit mormîntul mai înainte de a trece în lumea zeilor... După numele ce-l poartă, Tiberius Claudius Maximus era cetățean roman, dintre coloniștii stabiliți de mult timp în Macedonia.

Din cuprinsul epitafului său, partea istorică de mare valoare rămîne afirmația privitoare la felul cum și-a sfîrșit zilele Decebal. Declarațiile lăudăroase ale lui Maximus vin în contradicție cu scena de pe Columna lui Traian de la Roma (document oficial!) și chiar cu reprezentarea sculpturală de pe piatra lui de mormînt. Faptele istorice, în adevărata lor lumină, se reconstituie astfel :

După pierderea puternicelor cetăți dacice din Munții Orăștiei, Decebal s-a retras în părțile centrale ale podișului ardelean, pentru a organiza noi rezistențe în fața legiunilor romane. Pentru ultima dată, regele dac angajează o mare bătălie cu romanii, pierdută și aceasta. Ultima speranță a sa fiind spulberată, armata dacică se descompune, soldații de rînd se retrag în codru, în timp ce o parte din nobilime se închină lui Traian. Decebal, însă, sare pe cal, și în mijlocul unui numeros plîc de călărești credincioși aleargă în mare grabă ca să scape în afara hotarelor fostului său regat, acum în cea mai mare parte ocupat de romani. O lungă scenă de pe Columna de la Roma ne înfățișează această dramatică cavalcadă prin codrii Daciei. Dar cavaleria rapidă romană alcătuită din acei cercetași călări (exploratores), comandată de Maximus — după cum ne spune inscripția descoperită la Grammeni — urmărește din aproape pe fugarii daci ai căror cai erau sleiți de puteri. Grupul lui Decebal s-a retras într-o pădure pe care dușmanul a înconjurat-o și i-a lichidat pe rînd pe ostașii ce apărau pe rege, care, în cele din urmă își ridică viața.

O impresionantă scenă de pe Columna lui Traian a imortalizat în marmură ultimele momente din viața regelui-erou. Lîngă rădăcina unui stejar bătrîn, cu un genunchi rezemat pe pămînt, Decebal și-a așezat scutul alături și privește sfidător spre dușmanii care întind mîinile lacome spre el, ca să-l prindă viu. Răsplata împăratului era foarte însemnată în cazul că acești cercetași călări îi aduceau în viață pe cel mai mare dușman al Romei. Gloria împăratului devenea strălucită tîrînd în triumful său pe regele cu lanțuri de aur, după datina Romei. Dar Decebal nu i-a satisfăcut acest orgoliu imperial. Liniștit, regele dac și-a scos de la șold tradiționala sabie curbă și, cu vîrful ei ascuțit și-a tăiat gîtul, ca romanilor să le rămînă numai un corp mort. De fapt, același lucru îl putem vedea și pe tabloul, sculptat pe piatra funerară a lui Maximus, unde de asemenea Decebal se sinucide mai înainte ca lăudărosul călăraș roman să-l poată împiedica de la acest gest. Deci, în nici un caz, Decebal nu a ajuns viu în mîinile romanilor, ci i s-a retezat capul după aceea.

Ce s-a întîmplat după tragica sinucidere a ultimului rege din Dacia, ne spun clar atît Columna de la Roma cît și Maximus în epitaful său. După obiceiul roman, față de marii dușmani ai imperiului, căzuți în luptă, capul lui Decebal împreună cu mîna sa dreaptă au fost desprinse de corp, ca trofee de preț. Această crudă operație a făcut-o Maximus, pe care îl putem identifica în scena de pe Columna romană în călărașul din dreapta regelui, care se repede cu mîinile întinse ca să-l oprească pe Decebal de la disperatul său gest. Prețioasele trofee au fost puse de el într-un sac și în goană mare a pornit spre locul unde se afla împăratul, știind că în afară de avansare și decorații îl așteaptă o sumă mare de bani, preț pus de Traian pe capul lui Decebal. În acel moment, cartierul împăratului se găsea la Ranisstorum, o denumire necunoscută pînă acum în geografia Daciei. Nu trebuie să ne închipuim că această localitate era o cetate sau un tîrg de seamă din regatul lui Decebal. În timpul operațiilor, împăratul își muta comandamentul suprem după nevoile strategice, așa că Ranisstorum putea fi și un modest sat dacic.

În tabăra de la Ranisstorum capul regelui-erou a fost expus pe o masă, ca să fie văzut nu numai de soldații romani ci și de populația dacică. Aceasta însemna sfîrșitul unor grele lupte și transformarea fostului regat a lui Decebal în provincie romană.

Nu știm ce s-a întîmplat cu trupul decapitat al regelui dac, părăsit în pădure de călărașii lui Maximus. Este foarte probabil că el a fost îngropat la rădăcina acelui stejar secular, de către numeroșii daci ce se refugiaseră în codri. Capul și mîna dreaptă ale lui Decebal au fost expediate la Roma împreună cu tezaurele dacice, și mulți captivi de seamă, între care și copiii regelui. Relicvele trebuiau văzute și de curioșii locuitori ai capitalei imperiului, care timp de 20 de ani tremuraseră de frica regatului Daciei liberе.

Un calendar sinoptic păstrat fragmentar pe o lespede de marmură descoperită în portul Ostia, de la gurile Tibrului, menționează că în anul 106 e.n. (luna și ziua nu s-au păstrat în textul mutilat) : **„capul lui Decebal a fost aruncat pe scările Gemoniei"** din Roma. În capitala imperiului acesta era locul unde se expuneau, după supliciu și ucidere, cadavrele dușmanilor poporului roman, pentru ca după ce erau satisfăcute privirile curioșilor, ele să fie aruncate în valurile Tibrului.

După moartea lui Decebal, grijuliul Traian a mai zăbovit un an în Dacia ca să pacifice complet noua provincie și s-o organizeze după sistemul administrativ roman. Numai după aceea a revenit în capitala imperiului ca să-și serbeze strălucitul triumf, în care Decebal figura pictat pe o mare placardă în momentul sinuciderii.

În concluzie, piatra funerară a lui Tiberius Claudius Maximus, descoperită la Grammeni, confirmă modul cum a dispărut ultimul rege al Daciei. Așa cum a observat omul de știință american, călărașul lui Traian „se cam laudă" cu prinderea de viu a lui Decebal. Nou, apare, pentru noi, numele localității Ranisstorum, unde, la cartierul lui Traian, Maximus a dus numai un cap și o mînă tăiate din corpul celui ce se sinucisese, mai înainte de a cădea viu în mîinile subofițerului de cavalerie roman.

Expunerea capului lui Decebal în tabăra romană de la Ranisstorum (scenă de pe Columna lui Traian din Roma desenată de Pietro San Bartoli — sec. XVII)

Însemnări de vînător, de Ionel POP

ÎNDRĂZNEȚI ȘI PĂCĂLEȚI

Cînd în ceasurile de reverie ale bătrînului vînător cîntă amintirile din harfă cu strune de aur, nu se înșiruiesc numai întîmplări de vitejie cu urși fioroși și cu vieri mistreți coltoși porniți la atac, cu cerbi majestoși, cu țapi negri coborîți din creștet de țanc. Se învristează și cîte o arie mai jucăușe, izvorîtă cine-știe-cum din strat gros de cenușe a uitării. Atunci se furișează pe buze ca o părere de zîmbet. Așa s-a bucurat el acum de boabele mărunte ale unor întîmplări — care trăite de el, care auzite de la ortaci de pe vremuri. Toate parcă înșirate în aceeași salbă.

Într-o zi de ianuarie mi-a fost dat să fiu martorul unei scene care a întrecut tot ceea ce văzusem ca îndrăzneală a uliului porumbar.

Ieșisem la hotar numai cu o armă mică de glonț, mai mult ca să mă răcoresc de gînduri după o săptămînă petrecută în birou. Zăpadă era puțină, totuși acoperea pretutindenea locul și așternea pernițe pe crengile pădurii în lungul căreia înaintam. Deodată, dinspre pădure săgetează spre cîmp o pasăre răpitoare. O recunosc, și îi trimit un gînd rău și neputincios. Trece ca la o sută de pași, apoi face o cotitură bruscă, și se aruncă la pămînt cu aripile adunate, ca un fulger. Biata potîrniche! mă gîndesc și aștept să o văd ridicîndu-se cu prada în gheare. Cînd colo, de sub avîntul uliului sare un iepure și o ia înspre pădure. Uliul îl lovește, — îi văd pe amîndoi învălmășiți la pămînt, văd cum îl bate pe iepure cu cloncul, cu aripile, cum dă să-l prindă în gheare. Încep să strig și să alerg spre el. Între timp iepurele scapă și pornește din nou spre pădurea protectoare — uliul îl lovește iarăși, — și cum ajunsesem destul de aproape văd cum îl pocnește cu ciocul după ceafă. În sfîrșit prădalnica pasăre mă observă, își părăsește prada și zboară spre pădure. Vin lîngă iepure. Era ca beat de cap, stătea tehui, fără să mă vadă. Într-un tîrziu se desmetește, mă observă și se trage încet spre desime. Dar încă înainte de a ajunge în scut, îl lovește din nou uliul, care pe semne stătuse, obraznic, în vre-un copac din margine, așteptînd prilejul ca să-și sfîrșească victima. A îndrăznit atac nou, cu toate că vedea că sînt în apropiere. Am alergat, și am chiuit iarăși. — și a ajuns iepurele în pădure, betejit, însă cu viața în el. Uliul s-a așezat în vîrful unui stejar. — pușculița mea cu glonț mic și slab nu-l putea ajunge. Apoi a dispărut printre crengile ninse. Poate că a continuat și în pădure vînătoarea lui, poate că a prins pe nenorocitul de urechiat, — poate că nu l-a prins.

★

Vînătorul care povestește mica întîmplare stătea la pîndă într-o dimineață de vară. Și-a ales loc bun în margine de pădure, față cu un cositor întins, unde obișnuia să iasă vînat, — căpriori. S-a așezat pe scăunelul cu trei picioare, și-a pus lîngă el, jos, rania în care avea merinde.

Aude la spate frunzărind. Pași mărunți, întretăiați cu cîte o oprire scurtă. Întoarce capul, ca să vadă ce-i. Adică era un arici, care nizuia spre el măcinînd din picioarele scurte. Rămînea pe loc, venea iarăși, pînă a ajuns la rania de la picioarele omului. A început să o cerceteze din toate părțile. Mirosea, îmboldea cu botișorul, căuta, parcă, pe unde ar putea să pătrundă la bunătățile pe care le simțea ascunse acolo. Vînătorului i s-a părut că ariciul începe să roadă la pînza sacului, după ce n-a reușit să descopere vreo ușiță. Aceasta era însă o îndrăzneală prea mare : a dat cu piciorul în pămînt. Ariciul a tresărit, s-a uitat la om, apoi a alergat cu pași mărunți spre adăpostul tufelor. În drum s-a oprit de două ori, s-a întors ca să privească spre comoara sacului ațintind ochișorii ca două mărgele negre. Stătea în cumpănă, ispitit. Apoi, totuși, a învins cumințenia : a întrat sub tufele de alun și de acolo a tipăit repede în treaba lui.

★

Cu lupi îndrăzneți încă-mi vin două amintiri.

Bătrînul vînător din Roman îmi scria o întîmplare :

Țăranul Ion Păpuc din Țibănești, într-o seară de iarnă se întorcea de la pădure cu sania la care avea înjugați boi. Lucrase la niște lemne de foc. Într-o margine de țihlă i-a ieșit în cale un lup. Boii s-au oprit și au început să se frămînte în jug, — omul a dat chiote, doar va speria fiara. Lupul însă nu se dădea dus, stătea în drum și privea la boi. Dacă a văzut și a văzut omul că împiedicarea nu i se ferește din drum ca să poată trece înainte, și fiind un singur lup, a scos din jug ratelul și a slobozit pe unul dintre boi. Cum s-a văzut la largul lui, boul s-a repezit la lup, boncăluind și încercînd să-l iee în coarne. S-a ferit lupul, dar nu s-a dus. Boul viteaz s-a răsucit, ca să-l prindă din coastă, dar s-a răsucit și lupul și cornul a lovit în gol. Omul a dat din jug drumul și celuilalt bou. Acuma atacau doi, dintr-o parte, din alta — fiara se ferea mai cu greu și totuși abea într-un tîrziu s-a hotărît să plece. A sărit în desime, nu s-a mai văzut. Au mai boncăluit boii, au mai tras în nări aerul cu duhoare de lup, stînd amîndoi ca de straje în marginea pădurii. Apoi, după acest moment de vitejie moștenit de la strămoșii lor sălbatici, au revenit la umila lor soartă și au primit pe grumaz jugul...

...Alt ortac de pe vremuri, înginer silvic, îmi scria :

Pe o ploaie torențială de vară, pe la orele patru după masă, mergeam cu șareta spre ocolul silvic, pe șoseaua dintre comunele Ciorani și Albești — Prahova. Pe două părți ale șoselei se întindeau lanuri mari de grîu, acum înmuiate de ploaie. Pe cîmpul Tomoșanilor vine în fața mea, agale, un car cu boi, încărcat cu fîn. Deasupra pe fîn era culcat țăranul, fără să-și dea seama că la spatele carului mergeau — și ei liniștiți — în pași leneși... patru lupi. Cînd m-au văzut apropiindu-mă din față s-au oprit ca surprinși și au sărit în lanul din dreapta șoselei. Din grîul înalt nu li se mai vedeau decît spinările și capetele cînd se opreau și priveau spre mine. Apoi nu i-am mai văzut. Nu aveam la mine decît un revolver cu care nu puteam face nici o ispravă bună. De ce să trag? Aș fi speriat omul de pe car, care continua să-și depene gîndurile în neștire. Dar ce căutau oare lupii în spatele carului? Fără vre-un semn că ar fi avut gînduri rele? Au lupii obiceiul, mai ales iarna, să urmărească sănile, carele — dar numai din bună depărtare. Aceștia patru păseau ca niște cîini, tocmai la spatele carului... Cine poate să cunoască toate gîndurile fiarelor?

★

Prin noiembrie vînam cu doi prieteni prin niște pădurici, la iepuri. Avem cu noi doi băseți și o corcitură de cîine care a adunat în ea cîte ceva din strămoșii lui, băseți, copoi, foxterieri și poate și de alte neamuri. Toți trei cîinii, mărunți și harnici, aduceau vînatul frumos, liniștit, și abea era răstimp în care să nu auzim țîfnitul ascuțit al vreunuia dintre ei, plăcerea era mare, mai ales că era o zi senină, fără pic de vînt. Cum frunza era căzută, și încă nu o bătuciseră ploaia și zăpada, aveam de departe pașii săriți ai iepurilor care veneau stîrniți de cîinii noștri. Au căzut deja cîteva împușcături, cînd aud apropiindu-se iepure în fugă mare. Vine, vine, apoi o cîrmește la deal, apoi iarăși se întoarce și se apropie. Aud și pașii celui ce-l gonea și îi aud și glasul. Dar ce glas! Va fi răgușit cîinele. Îi va fi intrat ceva în gîtlej de la tră atît de ciudat și de rar? Abea și împreună cu un prieten am ieșit la pădure. Primul lucru pe care l-a făcut însoțitorul meu, a fost să mă poftească la o „mîncare împărătească" pe care a adus-o în rania. Era talpa afumată a unui urs pe care îl împușcase îndată ce a ieșit acesta din birlog. Am primit cu respectul cuvenit rara invitație, și abea așteptam să mă delectez cu această mîncare atît de lăudată. Dar cred, că mai ușor aș fi putut împinge pe gîtlej la vale o talpă desprinsă de pe o gheată veche. După ce am trecut norocos această primejdie, ne-am așezat fiecare la locul de pîndă, sub doi stejari bătrîni, departe deolaltă ca la 50 pași. Parumbeii nu sînt nici lupi și nici mistreți, și astfel am putut să mai vorbim o bună bucată de vreme, cu voce tare, fără să ne fie teamă că vom speria vînatul. Deodată săgetează un porumbel și se așază pe copacul tovarășului meu. Fulgeră arma, pasărea vine la pămînt. Încă pe cînd se mai zbătea porumbelul, o vulpe s-a repezit la el din desișul ei care nu era departe de cîtiva pași de locul unde stătea vînătorul. Vulpea într-o clipă înhață porumbelul căzut și o șterge, cu el în gură. Pînă să se desmeteacească omul surprins, obraznica a dispărut.

Păcălitul nu era cel ce scrie aici, iar întîmplarea i-a fost istorisită.

NUMĂRUL VIITOR AL REVISTEI NOASTRE VA APĂREA SÎMBĂTĂ 9 IANUARIE 1971

PE FIRUL EVENIMENTELOR

CADOURI

de Nicolae LUPU

Există un farmec al cadourilor primite care ține indiscutabil nu numai de faptul că sînt gratuite. Surpriza, gîndul dezvăluit și materializat, reprezintă tot atîtea atribute agreabile. Din păcate unul sezonier — mitul proveniență, al darnicului bătrîn — însoțește doar o bucată scurtă existența umană. Poate tocmai de aceea unele magazine americane s-au gîndit să bată monedă din nostalgia celor ce nu mai sînt copii și au creat raioane speciale „Numai pentru adulți", unde li se asigură același climat ca la raioanele pentru copii, doar „jucăriile" sînt altele. Santa Claus (Moș Gerilă al celor de limbă engleză) întreabă clienții : „Ce vă doriți de sărbători ?" Și asta nu fără ceremonialul de rigoare. Într-un magazin din San Francisco un mister Claus atletic, cu barbă de bumbac și halat roșu, a luat pe genunchii săi un client de 84 de ani și săltîndu-l, ușurel, cu grijă, l-a întrebat : „Ce să-ți dea moșul, puișorule ?" Răspunsul nu s-a lăsat așteptat : „O ladă cu whisky, nene !"

Dacă afacerile de sărbători stîrnesc la unii infantilizarea procedeelor de desfacere, alții au găsit cu cale că a sosit timpul să se treacă la „modernizarea" relațiilor cu cei mici. S-a propus, de pildă, înlocuirea lui Santa Claus printr-o mașină electronică de calcul, căreia, copiii să-i adreseze în loc de scrișori lirice, doleanțe precise, realiste, înscrise în cartoteci speciale care vor hrăni memoria dăruitorului electronic. Acesta va sorta, va aprecia, va decide și executa satisfacerea cererilor. Metoda, se spune, va fi mai eficientă și va contribui și la educația copiilor în spiritul tehnicii moderne. Dar operația, încă în stadiul de proiect, prezintă două riscuri : 1) să manifeste un minus de sensibilitate într-o chestiune foarte delicată ; 2) să lase pe drum foarte mulți care în aceste zile își asigură veniturile făcînd-o pe Santa Claus în diferite magazine și cu prilejul unor manifestări publice.

În privința primului risc, există precedente. La New York mai multe servicii electronice de mariaj au încasat sume enorme (pînă la 525 dolari de ofertă) fără ca mașinile în cauză să fi furnizat o împerechere corespunzătoare. De pildă, într-un caz, unei aspirante la mariaj i-a fost recomandat un bărbat a cărui distracție favorită în momentele libere era să viziteze locurile și să se delecteze cu detaliile celor mai monstruoase crime. Ulterior s-a aflat că fusese tocmai eliberat din ospiciu. O alta s-a trezit în apartament, în urma prezentărilor făcute de creierul electronic, cu un bărbat drăguț, dar care pleca de acasă avînd pe el numai un pardesiu și o pălărie. Din două una, ori mașina nu reușește să aibă aceleași sensibilități și spirit de selecție ca omul, ori ființa umană nu reușește să-i dăruiască mașinii toate ingredientele receptivității sale.

Tocmai spre a face educația în spiritul tehnicii moderne așa cum trebuie, fără dezamăgiri, se preconizează a lăsa în continuare pe Santa Claus să se ocupe de unele chestii mai sensibile, pînă cînd, evident, se va găsi un înlocuitor, competent. Și pînă cînd oamenii, chiar sezonier, își vor găsi numai meserii utile, și nu vor trebui să-și cîștige existența grație bărbilor de bumbac.

Werner Velten, student la arhitectură în vîrstă de 24 de ani, cu domiciliul la Stuttgart vrea să cucerească piața mobilei cu ajutorul cartonului. Mobilele lui Velten transformă orice mutare într-un joc de copii. Dulapuri, etajere, mese, scaune, fotolii și paturi din carton ondulat pot fi așezate și strînse în cîteva clipe. Ele se îmbucă una într-alta sau se îmbină prin capse și s-au dovedit a fi foarte solide.

Știați că...

...U.R.S.S. deține recordul telegramelor expediate. În 1964, numărul lor a fost de 257 000 000.

...anul cel mai bogat în eclipse a fost anul 1935 — 5 eclipse de soare, 2 eclipse de lună. Anul cu performanțe asemănătoare va fi 1982 în care vor avea loc 4 eclipse de soare și două de lună.

...cea mai scurtă scrisoare scrisă cîndva a fost cea prin care Victor Hugo s-a adresat editorului său cerînd informații cu privire la vînzarea romanului său „Mizerabilii". Scrisoarea nu cuprindea decît un semn de întrebare. Răspunsul a fost de asemenea ultraconcis. Cuprindea doar un semn, semnul întrebării.

„Jungla" jocurilor de noroc...

● Percheziții simultane în tripouri clandestine din numeroase orașe americane ● Ce s-a întîmplat cu „miliardarul invizibil" ? ● „Cifra de afaceri" anuală a gamblingului : 6 miliarde dolari ● Cînd se înfurie nevasta unui gangster... ● Spionaj electronic la... poker

În noaptea de 12 spre 13 decembrie 1970, Biroul Federal de Investigații (F.B.I.) din Statele Unite era în alertă. Un mare număr dintre agenții săi, împreună cu inspectori ai ministerului de finanțe, au întreprins o acțiune — cea mai vastă de pînă acum — împotriva tripourilor clandestine din 26 de orașe ale Americii. În cadrul aceleiași acțiuni, au fost efectuate percheziții și la cazinouri din Las Vegas, statul Nevada, singurul stat din S.U.A. în care „gambling"-ul — jocul de noroc — este acceptat în mod legal. Ampla razie a fost pregătită timp îndelungat, luîndu-se măsuri speciale pentru contracararea semnalelor de alarmă instalate la intrările în tripouri, pentru derutarea informatorilor și combaterea altor măsuri preventive luate de gangul mafiot care controlează, direct sau indirect „gamblingul" clandestin american (între altele, a fost nevoie să se țină seama de faptul că multe din socotelile ce se fac la cazinouri sînt notate cu cerneală simpatică). Bilanțul acțiunii a fost destul de important. Au fost arestate 27 de persoane dintre organizatorii jocurilor de noroc, între ei aflîndu-se și doi directori ai faimosului Palat al Cezarului din Las Vegas...

Razia-șoc coordonată pe plan național a F.B.I.-ului a survenit la numai cîteva zile după ce un alt eveniment senzațional a adus în plină actualitate gamblingul american. Este vorba de dispariția din Las Vegas a miliardarului Howard Hughes a cărui companie „Hughes Tool" controlează, între altele, împreună cu un grup local și toate cazinourile din Nevada. Hughes, denumit și „miliardarul invizibil", devenise unul din personajele cele mai stranii ale Statelor Unite, nemaiapărînd în public de aproape 20 de ani de zile. Ultima oară cînd a fost fotografiat în secret, ispravă a unui reporter temerar — a fost în 1957. Fost aviator în tinerețe, expert în electronică, producător de filme, el a contribuit la lansarea unor vedete de talia Katharinei Hepburn, Lindei Darnell și Avei Gardner. Hughes s-a retras brusc din viața publică. În urmă cu patru ani a sosit la Las Vegas într-un tren particular; bine păzit de „gorilele" sale, a ocupat întregul etaj nouă al masivului „Desert Inn" și nimeni nu l-a văzut vreodată intrînd și ieșind din hotelul care, de altfel, îi aparține. Într-un timp foarte scurt, oamenii săi au preluat poziții dominante în gamblingul din oraș. La șase decembrie, cînd a devenit cunoscută dispariția „miliardarului invizibil", s-a anunțat că grupul asociat lui Hughes i-a licențiat pe Robert Maheu, directorul operațiunilor de gambling și Jack Hooper, directorul operațiunilor bursiere din Las Vegas. În același timp, au început să circule zvonuri că în culisele Nevadei se duce o luptă acerbă pentru preluarea „imperiului jocurilor de noroc" controlat pînă atunci de Hughes. Cîteva zile după publicarea știrii dispariției, poliția a comunicat presei că enigmaticul bogătaș plecase cu avionul său personal la Bahamas și că guvernatorul Nevadei, Paul Laxalt, a avut o convorbire telefonică cu Hughes. Ziariștii care s-au deplasat imediat la Bahamas nu au putut întîlni însă la nici un hotel pe miliardarul dispărut...

Există vreo legătură între plecarea misterioasă a lui Hughes, despre care circulă acum și zvonuri că ar trece prin dificultăți financiare, fiind și grav bolnav (el are 65 de ani), demiterile lui Maheu și Hooper și vasta acțiune polițienească inițiată de F.B.I. ? În prezent este destul de dificil să se dea un răspuns la această întrebare, deoarece — în interesul luptei pe care o duc pentru combaterea „junglei gamblingului" — autoritățile polițienești americane manifestă multă discreție.

Termenul de „junglă a jocurilor de noroc", folosit de un reporter american, nu este deloc exagerat. Ca pe vremea prohibiției, lumea tripourilor, a loteriilor, a pariurilor și, în general, a jocurilor de hazard a devenit un domeniu de intensă activitate a organizațiilor de gangsteri aflate sub controlul Mafiei. Pentru a vă putea face o imagine a ceea ce înseamnă această „junglă" este utilă o cifră furnizată de ziarul „New York Post" : „cifra de afaceri" anuală a jocurilor clandestine este de circa... șase miliarde dolari ! Același ziar, în concluziile unei anchete care s-a ocupat de business-ul gamblingului, nota că organizatorii de jocuri au devenit mari corupători în diferite sfere de activitate, avînd o vastă rețea națională de agenții de pariuri sportive, curse de cai, loterii, jocuri cu numere, în afară, bineînțeles, de tripourile travestite în cluburi particulare...

Despre amploarea gamblingului se știa, în general, de mult timp. Dar ceea ce a alarmat în urmă cu cîțiva ani autoritățile a fost divulgarea, întîmplătoare, a faptului că „organizația crimei" a preluat, de fapt, întregul control al jocurilor de noroc. Conducătorul unei familii mafiote, este vorba de Vito Genovese, se afla în proces de divorț. Refuzînd să accepte cererile financiare ale soției, aceasta a dezvăluit că Vito primea anual, de la oamenii săi care se ocupau de gambling, între unul și două milioane de dolari...

La sfîrșitul anului trecut, F.B.I.-ul a reușit să depisteze la Newark, în statul New Jersey, un gang care organizase numeroase cazinouri clandestine de pe urma cărora obținea anual beneficii de aproximativ 15 milioane dolari ! Printre cei 55 de arestați de atunci se numărau și membri notorii ai Cosei Nostra.

Asemenea beneficii sînt obținute pe mai multe căi. Plătind în medie doar 500 la 1 acolo unde șansele de cîștig sînt 1000 la 1, organizînd pentru bogătașii amatori de jocuri de noroc excursii cu avionul în insulele Bahamas, (aflată sub control britanic) unde a înflorit o adevărată industrie a cazinourilor, dirijată de intermediari ai Mafiei, sau în Europa occidentală, inițiind croaziere pe vase special amenajate — cazinouri plutitoare — în afara apelor teritoriale americane, prin camătă și, nu în ultimul rînd, prin escrocherii abile în organizarea diferitelor jocuri. Un exemplu sugestiv al acestei ultime „metode" a devenit cunoscut în urma unui scandal izbucnit în-

Jucători pasionați de ruletă ? Nu. Sînt numai inspectori ai Scotland Yardului care se „antrenează" înainte de a intra în echipele „anti-gambling" care încearcă să prevină pătrunderea gangurilor mafiote în lumea cazinourilor britanice.

tr-unul din cele mai selecte cluburi de la Beverly Hills din California, frecventat mai cu seamă de bogătașii californieni și de vedete ale Hollywoodului. Șase membri ai clubului au cîștigat acolo peste un milion de dolari la cărți datorită... informațiilor primite printr-un sistem electronic de la un complice care se găsea la etajul de deasupra și urmărea cu un binoclu, printr-o gaură mascată în plafon, cărțile avute de „partenerii" de joc ai „gangului". Printre cei care au fost astfel escrocați s-au numărat și cîntărețul Tony Martin și actorii Phil Silvers și Zeppo Marx.

Intensificarea luptei împotriva „junglei" gamblingului se încadrează într-o campanie mai largă pe care autoritățile americane o duc, în general, împotriva „crimei organizate". Rămîne acum de văzut în ce măsură ultima acțiune din 12 decembrie a afectat păienjenișul complicat al rețelelor mafiote din lumea jocurilor de noroc.

U. VĂLUREANU

TIGĂRILE SINTETICE SAU... PIELEA URSULUI DIN PĂDURE ?

Vom fuma, într-un viitor, mai mult sau mai puțin apropiat, țigări sintetice ? Nu pare de loc exclus. În orice caz, activitatea — și, nu numai în domeniul cercetărilor — întreprinsă în acest sens de mari companii ale industriei chimice din cîteva țări occidentale, duc pe specialiști la concluzia că fumătorii vor putea „savura", încă în acest deceniu, țigări al căror gust nu se deosebește de cel al tutunului dar care nu conțin nici un fir de tutun.

Se afirmă că drept materie primă va servi celuloza transformată, prin procedee chimice adecvate, într-un produs asemănător tutunului, îmbogățit, apoi, cu arome tabagice, (astăzi, relativ ușor de obținut pe cale chimică), specifice diverselor sorturi de tutun natural. Testele efectuate pînă în prezent, cu concursul unor fumători exigenți, par să fi dat rezultate mulțumitoare.

Potrivit opiniei unor experți, tutunul sintetic promite a fi mai puțin nociv decît cel autentic. S-a constatat, de pildă că, spre deosebire de fumul tutunului natural, inhalarea celui produs de țigările sintetice nu provoacă strîmtarea vaselor sangvine, respectiv, tulburări ale aparatului circulator și că, arzînd la o temperatură mult mai coborîtă decît tutunul veritabil, cel artificial produce rezîduuri care n-ar avea efecte concerigene.

Se pare că, aceste calități, — deși încă incomplet verificate — au determinat, în largă măsură, sporirea interesului marilor societăți, față de noul produs. Firește, nu din considerație pentru sănătatea fumătorilor ci, din considerente comerciale, respectiv în urma unui... „calcul al probabilităților", efectuat în condițiile intensificării campaniei anti-tabacice, care îi îngrijorează pe fabricanții de țigări. În acest context, e explicabil de ce între marile societăți preocupate de zămislirea unui înlocuitor al țigărilor puse sub anatemă de medicina modernă, se numără chiar „giganți" ai industriei... tutunului (natural), ca societatea „Imperial Tabacco", a doua ca mărime din Anglia, care împreună cu „înruditul" concern „Imperial Chemical Industries" (ICI) a și pus bazele unei firme — „Imperial Develloppments Ltd" — pregătită să se lanseze în producția țigărilor sintetice, nu numai pe teritoriul britanic. Un proiect pentru crearea simultană a cîte unei fabrici de țigări sintetice în S.U.A., Anglia și încă o țară vest-europeană a și fost luat în studiu. Se lucrează într-un ritm susținut întrucît — cam la fel ca-n povestea despre pielea ursului din pădure — lupta de concurență a și început, deși noul produs încă nu este apt pentru piață. Astfel, se semnalează că din retortele cunoscutei companii a industriei chimice britanice — „Courtlauds" din Coventry, specializată în fibre sintetice, a și început să iasă tutun artificial — deocamdată la scară experimentală — iar concernul chimic american „Celanese" a și înregistrat un brevet pentru fabricarea țigărilor sintetice. (De notat, în această ordine de idei, că o echipă de economiști americani condusă de profesorul Jim Bearden, desfășoară în Carolina de Nord cercetări cu privire la efectele ce le-ar putea avea asupra economiei acestui stat — una din principalele regiuni cultivatoare de tutun a Statelor Unite — rivalul sintetic al rodului întinselor plantații).

Deși concurenții, viitorii producători ai țigărilor artificiale au în prezent, o preocupare comună, legată de problema rentabilității. Mai precis, ei își pun întrebarea dacă, în cazul tutunului sintetic ce-l vor fabrica, va prevala faptul că e „tutun" sau, că e „sintetic". Pentru că, dacă va fi considerat cu prioritate „tutun", înseamnă că va fi supus regimului de impozite ce se aplică produselor tabagice, în variante liferite, pretutindeni în lume și, deci, nu va putea rivaliza — cu șanse sporite datorită prețului său de cost mai scăzut — cu tutunul natural. În schimb dacă va prevala atributul „sintetic" și noua marfă destinată fumătorilor va fi considerată un produs chimic oarecare, deci scutit de impozitele pe tutun, fabricarea și desfacerea pe piață a țigărilor artificiale va deveni cît se poate de rentabilă, aducînd mari profituri. Rezultatele unor prime sondaje făcute în acest context de „I.C.I." pe lîngă autoritățile britanice de resort s-ar putea rezuma în trei cuvinte prea puțin încurajatoare pentru companie : „Țigările sînt țigări"...

Desigur nu sînt și ultimele trei cuvinte... Cu atît mai mult cu cît țigările sintetice încă n-au ajuns în stadiul de a fi lansate pe piață...

A. STANCIU

DOARME ÎN MIJLOCUL A 2000 DE VIPERE

Deși cuvîntul „aspicultor" îl veți căuta zadarnic în dicționare (pentru că nu-l veți găsi !) e singurul care-l poate defini pe Ulyse Baumard. Acest bărbat de 46 de ani trăiește efectiv în mijlocul celor două mii de vipere ale sale, pe care le crește pe un teren de circa două hectare, unde își are și locuința. A călătorit pe vremuri prin multe meleaguri, a parcurs Asia și Africa, dar niciodată (pînă de curînd) nu a manifestat vreo deosebită pasiune pentru șerpi.

Ideea de a face o crescătorie, — povestește Ulyse — mi-a venit aflînd că laboratoarele care fabrică seruri antiveninoase plătesc foarte bine viperele aduse de vînători. Mi-am propus să mă lansez în această activitate, îndată ce voi reuși să string o sumă de bani, cu care să pornesc „întreprinderea" mea. Acum doi ani în toamna lui 1968, mă aflam sărăcit, fără o lescaie și m-am hotărît în disperare să încerc „experiența" viperelor. A fost începutul unui succes. Viața m-a răsplătit astfel de atîtea nereușite.

E ciudat faptul că viperele „culese" din cîmpiile învecinate s-au adaptat destul de bine la noua lor existență de semi-libertate. Crescătorul lor are grijă ca periodic să le facă „să muște" dintr-o eprubetă minusculă, pentru a putea extrage din „colții" lor o cantitate infimă de venin, cîteva miligrame.

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

Perseverența, răbdarea acestui original Ulyse, nu a întîrziat să dea roade. În doi ani, a putut „produce" nu mai puțin de zece grame de venin deshidratat, cantitate considerabilă, dacă știm că este necesar veninul a 1 500 de reptile pentru a obține... un singur gram. Actualmente, unica dorință a lui Ulyse Baumard este de a continua să trăiască printre „prietenele" sale viperele.

În mijlocul terenului pietros acoperit cu mărăcini, printre care se „plimbă" cele două mii de vipere, Ulyse și-a construit o locuință oarecum rudimentară, cu „pardoseala" de nisip fin, pe care-l grebleză cu grijă, în fiecare zi.

„Cînd mă întorc seara acasă, mai totdeauna găsesc două-trei vipere care s-au ascuns în dulap sau sub pat. Pe pardoseala mea de nisip neted pot cu ușurință să le văd urma și să le „vînez", bineînțeles cu delicatețe, fără să le fac nici cel mai mic rău".

Originalul „aspicultor" trăiește în Vendeea (Franța) în apropiere de Chantonnay.

Pe „masa de operație" — un elefant...

Medicul tailandez Pradit Chareon a devenit celebru prin niște intervenții chirurgicale efectuate asupra unor pacienți neobișnuiți — asupra elefanților. Prima operație — asupra unui pachiderm din grădina zoologică din Bangkok — era să-l coste viața. Anestezia s-a dovedit insuficientă și animalul bolnav l-a răsturnat, fiind cît pe aci să-l ucidă. Următoarea intervenție a fost necesară asupra unui elefant alb, „sacru", care suferea de o infecție în regiunea urechii. Uriașul a fost introdus într-o cușcă strîmtă și solidă și i s-au injectat nu mai puțin de 34 de siringi de penthotal — de 80 de ori mai mult decît dozele normale ! Pachidermul a adormit și astfel a putut fi operat. După o oră și jumătate, „bolnavul" și-a revenit în simțiri și a fost ridicat pe propriile picioare cu ajutorul unei... macarale.

remember • remember • remember

verona (III)

Apele fluviului contaminate de cer, de ziduri policrome, de aerul pastelat al Veronei și de copacii ei, distilează culorile primitivilor veronezi, mari și aproape necunoscuți. Altichiero, Stefano da Verona ale căror opere s-au pierdut în mare parte printre războaie, incendii și aventuri medievale. Nu mai e cerul translucid, lumina tăioasă care lucrează pietrele dure și riguroase ale fațadelor florentine dînd la iveală stranii teoreme estetice, aici se presimt vag brumele Veneției și nici o armonie nu se poate lipsi de culori. Palatele sînt roșii, ca și turnurile crenelate, ca și olanele acoperișurilor văzute de pe cheiul Adigelui, ca și zidurile cetății care era odinioară Verona evului condotierilor și interminabilelor lupte dintre guelfi și ghibelini, dar nuanțele merg de la rozul palid al marmorei pînă la cărămidă și la culoarea intensă a vreunei fațade traversată imperceptibil de striații negre, întunecate și concentrată în ea însăși, silită să-și povestească originea și metamorfozele. Și iată suprafețe galbene patinate de negru, verzui sau brun, sprijinite pe coloane de un alb compus, greu de amintirea veacurilor, sau tăiate ritmic de chenarele geamurilor, de portaluri rinascentiste sau gotice — și altele albe cu albastru azuriu sau galben, și iarăși roșu de toate nuanțele, și departe, peste fluviu castelul San Pietro pe o colină între chiparoși aproape negri, călugării în preajma zidurilor lui, evadați din lume, avari cu umbra lor în penitența primăverii și soarelui.

Și eu trec mereu gonit de amiază prin aceste saloane, timpul mereu pe urmele mele, și va veni mult prea repede seara, trenul cu imaginile pierind și un glas care, pierdut ori nostalgic, îmi va insinua : Clothed in goldish weft, delicately perfect, gone as wind ! (Pound : Apparuit). Și mă voi îndepărta mereu, invidiind studenții scoțieni, săraci și surzi, ce vor rămînea în continuare pe aici tîrîndu-și rucsacul enorm plin de pesmeți și conserve devorate intermitent pe cheiul Adigelui, sau pe acest mai virstnic fiu al Albionului, posibil pictor ori intelectual franciscan, cu veșminte umile și o expresie de Mișkin anglosaxon, care va intra încă zile în șir în aceeași Tavola Calda, cerînd, invariabil, în locul felului doi, o nouă porție de minestrone, supă democratică plătită derizoriu.

Dar, semnul e unul, ești o celulă a unui destin, un țînut în microcosm te urmărește pretutindenea, fiu al stelelor tale care te patronează în necunoscut fără a te face părtaș la taina propriei tale existențe și fără să răspundă la întrebări. Nu-mi rămîne decît labirintul de străzi ce mă va duce spre casele îndrăgostiților cîntați de Shakespeare.

★

O stradă, în plin centru, un mic palazzo medieval, păstrat în atmosfera lui originară, un portic pe sub care treci dînd într-un armonios și minuscul cortile, în stînga un zid înalt cotropit de plante agățătoare iar dinainte fațada gotizicată poate ulterior, cu un portal de marmoră ogival, la etaj ferestre cu cadre trilobale și lateral un balcon traforat în ogive. Aici și-ar fi avut reședința familia Capuleti și din acest balcon văzuse marele englez scara coborîtă încet, pe care Romeo avea să urce spre iatacul iubitei sale. Într-un anume sens realitatea a fost silită să se adapteze ficțiunii. Totul e incert și poate apocrif, pînă și balconul acesta a fost, se pare, adăugat ulterior, deși nuvela lui Bandello e foarte posibil să fi fost scrisă pe baza unor fapte reale, petrecute aevea aici la Verona cîndva într-un secol rătăcit ; autorul ce avea să-l inspire nu numai pe Shakespeare ci și pe Lope de Vega (vezi Castelvines y Monteses) era un Restif al Renașterii, pe nedrept relegat de De Sanctis sub zodia „Decameronului în putrefacție" și practica un fel de littérature — vérité foarte plauzibilă în epoca lui Aretino. Personajele reale abundă în cele peste 200 de nuvele ale sale, mari pictori și literați, principi, fețe bisericești... poate că umblînd cîndva prin Verona auzise povestindu-se despre iubirea și moartea celor doi tineri sacrificați pe altarele urii, ambiției și vanității. Și casa Julietei e chiar acest palazzo construit de Shakespeare departe în visele lui septentrionale, cînd era tînăr, înnebunit de ceață și halucina superbele cetăți din nordul Italiei prin care, într-un dor de strălucire și patimă solară, I se destrăbălau sentimentele și fantezia.

Călătorii pătrund cu sfială, citesc sau nu citesc versurile englezești de pe zid, se plimbă tăcuți, stînjeniți, împiedicîndu-se parcă de imense draperii nevăzute, sau luminați de o rampă nemeritată. Sînt unul din ei... Doamne al subtilității dezabuzate, nu voi izbuti niciodată să mă număr printre închinătorii tăi, să surid ironic și amuzat de evlavia acestor venetici, spunîndu-mi că totul nu e decît... literatură... mic bovarism provincial, negoț de false amintiri pentru caseta cu nimicuri sentimentale a domnișoarelor bătrîne... sau, revenindu-mi în pielea mea profesională să ricanez interior la naivitatea și desuetudinea unui mit pe care luciditatea noastră contemporană îl spulberă și-l umilește. Stau și eu mut printre acești oameni. După lungi și penibile inițieri la capătul cărora mă aștepta fatala și prea puțin rîvnita învestitură augmentată prezumtiv de ingratitudinea circumstanței și timpului, simt triumfînd în mine un substrat primitiv și barbar : sînt la fel de emoționat ca și cei mai ignoranți dintre ei...

Dar Romeo ? Nu departe, în via Arche Scaligere, un alt palazzo de un roșu intens, mai impunător prin liniile sale duecentiste, cu orgolioase creneluri și respirînd masivitatea sobră și elegantă a epocii romanice, e casa Montecchi între ale cărei ziduri a văzut lumina zilei iubitul Julietei. Nu știu de ce aici se stă mai puțin și dintre zecile de pietoni veronezi pe care i-am întrebat unul singur s-a priceput să-mi arate drumul spre acest palat ; ceilalți ridicară din umeri la întrebarea mea. Există și un mormînt al Julietei : același cortile sufocat de plante, pavat cu lespezi, un portic, o criptă printre ale cărei ogive geminate am privit înlăuntru la sarcofagul de piatră luminat de făclii. Totul e simbol, perimetru magic. Prelungi și sublime trebuie să fie în pavăza timpului, osemintele unei himere...

a. e. baconsky

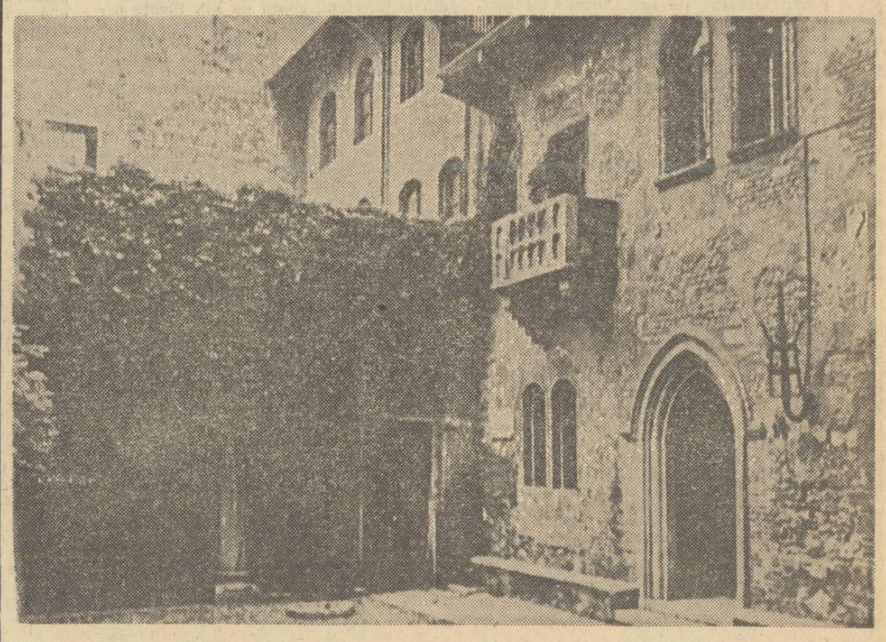

Verona — Casa Julietei

MAGAZIN

TRUMAN CAPOTE

CASA FLORILOR

Otilia ar fi trebuit să fie fata cea mai fericită din Port-au-Prince. Cum îi şi explică Baby : „Priveşte un pic la tot ce te face să ai un succes atit de mare !“ „De exemplu ?“ întrebă Otilia, fiindcă era vanitoasă şi prefera complimentele cărnii de porc şi parfumurilor. „Ei bine, obrazul tău, spuse Baby. Ai o culoare minunată, abia nuanţată, cu ochii aproape albaştri şi cu o faţă aşa de drăguţă şi de dulce ! Pe strada asta nu este nici o fată care să aibă vizitatori aşa de credincioşi şi fiecare dintre ei este gata să-ţi plătească oricită bere ai poftă să bei“. Otilia recunoscu că era adevărat şi, surizind, continuă să-şi socotească şansele : „Am cinci rochii de mătase şi o pereche de pantofi din atlaz albastru. Am trei dinţi de aur care fac treizeci de mii de franci şi poate că domnul Jamison, sau altul, îmi va da altă brăţară. Dar vezi tu, Baby...“ suspină ea, fără să ajungă să-şi exprime neliniştea.

Baby îi era cea mai bună prietenă. Mai avea şi o altă prietenă : Rosita. Baby era ca o roată, rotundă şi nostimă. Inele de proastă calitate îi făcuseră cercuri verzi pe mai multe din degetele ei groase. Dinţii îi erau negri ca rădăcinile copacilor arşi şi, cînd rîdea, o puteai auzi tocmai de pe mare. Cel puţin aşa spuneau marinarii. Rosita, cealaltă prietenă, era mai înaltă decît cei mai mulţi bărbaţi şi mai puternică. Seara, înconjurată de clienţi, ea se sclifosea vorbind peltic cu o voce idioată de păpuşă, dar ziua mergea cu paşi mari şi vorbea ca un militar, cu o voce de bariton. Cele două prietene ale Otiliei erau originare din Republica Dominicană şi considerau că aceasta era destul ca să se simtă cu un cot deasupra indigenilor dintr-o regiune mai neagră. Asta n-o făcea pe Otilia să se jeneze că este indigenă. „Tu ai un creier“, îi spunea Baby şi este un fapt că ceea ce aprecia în mod deosebit Baby era un creier bun. Otiliei îi era însă adesea teamă că prietenele ei vor afla că ea nu ştie nici să scrie, nici să citească.

Casa în care locuiau şi lucrau se clătina, îngustă ca o clopotniţă, cu balcoane fragile. Deşi nimic din înfăţişarea ei n-o îndreptăţea, i se spunea „Les Champs-Elysées“. Proprietăreasa, o invalidă încotoşminată, cu un cap ca de fată bătrînă, o conducea din camera sa de la etaj unde se închidea legănîndu-se într-un balansoar şi bînd între zece şi douăzeci de coca-cola pe zi. În total, pentru ea lucrau opt femei şi, cu excepţia Otiliei, nici una nu avea mai puţin de treizeci de ani. Seara, cînd aceste femei se adunau în tindă unde pălăvrăgeau agitîndu-şi evantaiele care băteau aerul ca nişte fluturi în delir, Otilia avea aerul unei delicioase copile visătoare înconjurată de surori mai virstnice şi urite.

Mama ei murise, tatăl său, un plantator, a plecat în Franţa şi ea a fost crescută în munţi de o familie de ţărani aspri, ai căror fii, unul după altul, au abuzat de ea prin diferite ascunzişuri înverzite şi umbroase. Cu trei ani în urmă, cînd avea paisprezece ani, ea a coborît pentru prima oară la piaţa din Port-au Prince. Era o călătorie de două zile şi o noapte, pe care a făcut-o pe jos cu un sac de seminţe în spinare. Pentru a-şi uşura povara, a lăsat să curgă ceva din seminţe, apoi ceva mai mult, aşa încît, cînd ajunse la piaţă, nu-i mai rămăsese aproape nimic. Otilia a plîns la gîndul furiei ce va cuprinde familia cînd avea să vadă că ea se înapoiază acasă fără banii pe seminţe. Dar lacrimile ei nu curseră prea mult timp, căci cel mai încîntător dintre bărbaţi o ajută să şi le usuce. Acesta îi cumpără o felie de nucă de cocos şi o conduse să facă o vizită verişoarei sale care nu era alta decît proprietăreasa de la „Champs-Elysées“. Otilia nu şi-a mai părăsit norocul. Muzica de la tonomat, pantofii de atlaz, glumele bărbaţilor i se păreau la fel de ciudate şi minunate ca şi becul electric din camera sa, pe care nu se mai sătura să-l tot aprindă şi să-l stingă. Curînd, ea deveni fata despre care se vorbea cel mai mult în cartier şi proprietăreasa putu să încaseze preţuri duble. Otilia, din ce în ce mai vanitoasă, întîrzia ore întregi în faţa oglinzii. Nu se mai gîndea decît arareori la munţii pe care-i părăsise şi totuşi, la capătul celor trei ani, chipul ei mai păstra ceva din prospeţimea acestora. Vîntul părea că suflă în jurul ei, şoldurile tari şi înalte nu i se mlădiaseră, nici tălpile picioarelor aspre ca o piele de şopîrlă.

Cînd prietenele sale vorbeau de dragoste şi de bărbaţii pe care-i întîlniseră, Otilia se bozumfla : „Ce simţi cînd iubeşti ?“, întreba ea. „Ah ! exclama Rosita cu ochii scăldaţi în lacrimi, simţi ca şi cînd ţi-ar fi presărat cineva piper pe suflet. Ca şi cînd nişte peştişori ţi-ar înota prin vine“. Otilia, clătina din cap. Dacă Rosita spunea adevărul, atunci ea n-a iubit niciodată, căci ea n-a încercat asemenea sentimente pentru nici unul dintre bărbaţii care veneau în casă.

Era atît de tulburată încît, în cele din urmă, se duse la un vraci, care trăia pe colinele din preajma oraşului. Spre deosebire de prietenele sale, Otilia nu-şi agăţa icoane pe pereţii camerei. Ea nu credea în dumnezeu ci în mai mulţi dumnezei, cei ai hranei, ai luminii, ai morţii, ai ruinei. Vraciul era în legătură cu aceştia El le păstra secretul pe un altar, putea să le audă vocile stridente şi să le amestece în băuturi miraculoase. Vorbind în numele acestora, vraciul îi dădu Otiliei mesajul lor. „Prinde o albină, spuse el, şi ţine-o în pumn. Dacă ea nu te înţeapă, atunci vei şti că ai găsit dragostea“.

Pe drumul spre casă, ea se gîndi la domnul Jamison. Era un american care trecuse de cincizeci de ani şi care era detaşat la o întreprindere de lucrări publice. Lui îi datora brăţările pe care le purta la încheieturile mîinilor şi Otilia, trecînd prin faţa unui gard nins de caprifoi, se întreba dacă, de fapt, nu era îndrăgostită de domnul Jamison. Albine negre ciuguleau din caprifoi. Cu o mişcare curajoasă prinse una care dormita. Înţepătura fu atît de dureroasă, încît căzu şi rămase în genunchi plîngînd. Nu se mai ştia dacă albina a rănit-o la ochi sau la mînă.

Era prin martie şi nimeni nu se mai ocupa decît de carnaval. La „Champs-Elysées“, pensionarele îşi coseau costumele. Dar mîinile Otiliei rămîneau inerte, căci ea decisese să nu se costumeze de loc. În ajun de sărbătoare, cînd tobele salutau apariţia lunii, ea se aşeză la fereastră, privind distrată la unica formaţie de muzicanţi care trecea pe drum. Asculta fluieratul şi risul fără să încerce cea mai mică dorinţă de a participa şi ea. „S-ar putea crede că ai o sută de ani !“ spuse Baby. Şi Rosita : „de ce nu vii cu noi la lupta de cocoşi ?“

Nu era vorba de o luptă obişnuită. Din toate colţurile insulei, participanţii veniseră aducînd cu ei cocoşii cei mai sălbatici. Otilia îşi spuse că s-ar putea duce şi-şi înşurubă o pereche de perle în urechi. Cînd sosiră, întrecerea începuse ; sub un acoperămînt imens, o mulţime de oameni gîfîia şi striga, în timp ce altă mulţime, cea care nu putuse intra, încurca locul. A pătrunde înăuntru nu era o problemă pentru doamnele de la „Champs-Elysées“. Un poliţist prieten le deschise drumul şi le făcu loc pe o bancă lîngă arenă. Ţăranii care le înconjurau se simţeau stînjeniţi că se aflau într-o tovărăşie atît de distinsă. Ei priveau cu coada ochiului la unghiile lăcuite ale lui Baby, la piepteni încrustaţi cu strasuri din părul Rositei, reflexele cerceilor de perle ai Otiliei. Cu toate acestea, lupta era fascinantă şi, curînd, doamnele fură uitate. Baby, prost dispusă, căuta de jur împrejur priviri îndreptate spre ele. Deodată, o apucă pe Otilia de cot. „Otilia, spuse ea, ai un admirator. Ia te uită la băiatul ăla. Te priveşte de parcă ar sorbi o băutură rece“.

Mai întîi, ea crezu că este cineva pe care-l ştie, căci o privea ca şi cînd ea ar fi trebuit să-l recunoască. Dar cum ar fi putut ea să cunoască pe cineva aşa de frumos, cu picioare atît de lungi şi cu urechi aşa mici ? Se vedea cît de colo că vine de la munte. Pălăria lui ţărănească de paie şi albastrul spălăcit al cămăşii groase o dovedeau. Capul şi-l ţinea la fel de semeţ ca şi cocoşul cu pene stacojii şi negre pe care-l purta în braţe. Otilia avea obiceiul să surîdă deschis bărbaţilor. De astă dată simţea că surisu-i îngheaţă pe buze.

Întîmplător, se făcu o pauză. Arena se goli şi toţi cei care putură se grăbiră să danseze, în timp ce o orchestră de tobe şi instrumente de coarde cînta melodii de carnaval. Atunci, tînărul se apropie de Otilia ; ea rise văzîndu-i pasărea căţărată pe umăr ca şi cînd ar fi fost un papagal. „Cară-te!“ spuse Baby, jignită că un ţăran îndrăznea s-o invite pe Otilia la dans şi Rosita se interpuse între prietena sa şi tînăr. El se mulţumi să zîmbească şi spuse : „Dacă nu vă supăraţi, doamnă, aş dori să vorbesc cu fiica dumneavoastră“. Otilia se simţi ridicată în sus, cu coapsele atingînd pe cele ale băiatului, plutind în ritmul muzicii. Nu-i displăcea de loc şi-l lăsă s-o ducă în locul unde dansatorii se înghesuiau cel mai tare. Rosita spuse : „Ai mai auzit aşa ceva ? Crede că sînt mama ei !“. Şi Baby, ca s-o consoleze, remarcă cu asprime : „La urma urmei, la ce te puteai aştepta ? Şi el şi ea nu sînt de cît nişte indigeni. Cînd se va întoarce, o să ne facem că n-o cunoaştem“.

De fapt, Otilia, nu reveni la prietenele ei. Royal, aşa se numea tînărul, Royal Bonaparte, după cum îi spuse, n-avusese niciodată chef de dans. „Să mergem să găsim un colţ liniştit, propuse el. Ia-mă de mînă şi am să te conduc“. Ea îl găsi ciudat, dar nu se simţea străină de el, căci era încă apropiată sufleteşte de munţi iar el era, de asemenea, muntean. Ţinîndu-se de mînă şi cu cocoşul strălucitor căţărat pe umărul băiatului, ei părăsiră locul şi merseră alene de-a lungul unui drum alb, apoi pe o potecă liniştită unde păsărelele zburau prin salcîmi.

„Sînt trist“, spuse el. Nu părea. „La mine în sat, Juno este campion. Dar aci, cocoşii sînt puternici şi răi. Dacă l-aş fi lăsat să lupte, mi l-ar fi ucis. Aşa, am să-l duc acasă şi am să spun că a cîştigat. Otilia, vrei puţin tabac ?“

Ea strănută cu voluptate. Priza de tabac îi amintea de copilărie şi, chiar aşa de nenorociţi cum fuseseră acei ani, nostalgia pe care o încerca, o atingea ca o nuelușă de la distanţă. „Royal, spuse ea, opreşte-te o clipă, aş vrea să-mi scot pantofii.“

Royal însuşi nu purta pantofi, picioarele lui, aurii, erau largi şi uşoare, şi urmele lor erau asemănătoare celor lăsate pe drum de un animal delicat. El spuse : „Cum se face că, din toate colţurile lumii, te găsesc aici, unde nimic nu-i bun ; unde romul este rău şi oamenii hoţi. De ce te găsesc aici, Otilia ?“

„Pentru că trebuia să-mi străbat drumul, ca şi tine, şi aci s-a găsit un loc pentru mine. Lucrez într-un.... într-un fel de hotel“.

„Noi avem o bucată de pămînt, spuse el. O parte a unei coline şi sus pe colină este casa mea răcoroasă. Otilia, nu vrei să vii să stai acolo ?“

„Eşti nebun, răspunse Otilia necăjindu-l, eşti nebun !“ Ea alerga printre copaci şi el, în urma ei, cu braţele întinse de parcă ar fi ţinut un năvod. Juno bătea din aripi, cînta, zbura pe sol. Plante uscate, o blană de muşchi atingeau tălpile Otiliei în timp ce ea plutea prin locuri umbroase şi prin luminişuri. Deodată, căzu din cauza unui spin care-i intrase în talpă. Cînd Royal îi scoase spinul, ea gemu iar el sărută locul unde se înţepase. Buzele îi urcară la mîini, la git, şi era aşa ca şi cînd o acoperea un zbor de frunze. Ea îi simţea mirosul, mirosul acela greu şi sănătos, care era ca de rădăcină de muşcată, de arbori grei.

Ea îl rugă : „Destul pentru acum !“ Dar ea însăşi n-o credea ; abia după o oră de dragoste, îşi simţi inima părăsind-o. Royal era liniştit acum, capul său cu păr aspru i se odihnea pe piept. „Căraţi-vă“, spunea ea muşchilor care i se lipeau de ochii închişi. În timp ce zăcea acolo, Otilia le văzu pe vechile ei duşmance, albinele. Liniştite, în şir ca furnicile, albinele intrau şi ieşeau, tărîndu-se pe un trunchi rupt, nu departe de ea. Ea se desprinse din braţele lui Royal şi-i făcu loc unde să-şi pună capul. Mîna îi tremură cînd atinse pista albinelor, dar prima care trecu i se poticni în palmă şi cînd ea închise pumnul, nu căută s-o rănească. Otilia numără pînă la zece pentru a fi sigură, apoi deschise mîna şi albina se ridică, zburînd în spirală, cu un bîzîit vesel.

Proprietăreasa le sfătui pe Baby şi Rosita pe şleau : „Lăsaţi-o liniştită, lăsaţi-o să plece. În cîteva săptămîni, ea va fi înapoi.“ Proprietăreasa vorbea cu calmul înfrîngerii. Spre a o păstra pe Otilia lîngă ea, îi oferise cea mai bună cameră din casă, încă un dinte de aur, un Kodak, un ventilator electric, dar nimic n-a clintit-o pe Otilia. Ea a continuat să-şi strîngă lucrurile într-o cutie de carton Baby încercă s-o ajute, dar plîngea aşa de tare că Otilia trebui s-o oprească. Asta nu putea decît să-i aducă nenoroc, toate aceste lacrimi care cădeau pe lucrurile unei tinere căsătorite. Rositei îi spuse : „Rosita, ar trebui să te bucuri pentru mine în loc să stai acolo fringindu-ţi mîinile !“

La două zile după lupta cocoşilor, Royal, luînd pe umeri cutia de carton a Otiliei, o duse pe aceasta în amurg, pe jos, spre munţi. Cînd se află că ea nu mai este la „Champs-Elysées“, mulţi clienţi plecară în alte părţi, alţii rămînînd credincioşi vechiului local, se plîngeau de tristeţea care domnea în atmosferă. În unele seri, abia dacă se mai găsea cîte cineva să mai ofere doamnelor o bere. Încetul cu încetul, începură să-şi dea seama că Otilia nu se va mai reîntoarce. După şase luni, proprietăreasa spuse : „Ea trebuie să fi murit.“

Casa lui Royal era ca o casă a florilor ; glicina acoperea pereţii, o perdea de viţă ţinea umbră ferestrelor, crinii înfloreau lîngă uşă. De la fereastră se putea vedea strălucirea mării, căci casa se afla pe o colină. Soarele ardea cu putere, dar la umbră era răcoare. În interior, casa era întotdeauna răcoroasă şi pe pereţi foşneau ziare lipite, trandafirii şi verzi. Nu exista decît o singură cameră. Ea avea un cuptor, o oglindă care atîrna deasupra unei mese de marmură şi un pat de aramă, destul de mare pentru a putea cuprinde trei persoane.

Dar Otilia nu dormea în acest pat mare. Nu-i era permis nici măcar să se aşeze pe el, deoarece aparţinea bunicii lui Royal, bătrîna Bonaparte, o fiinţă trecută, deformată, cu picioarele strîmbe ca de pitici şi pleşuvă ca un vultur. Bătrîna Bonaparte se bucura, prin imprejurimi, de faima de prezicătoare. Erau mulţi care se temeau că umbra ei cădea asupra lor. Chiar şi Royal se temea şi se bîlbîi cînd o anunţă că-şi aduce o nevastă în casă. Făcîndu-i semn Otiliei să se apropie, bătrîna o ciupi cu cruzime, apoi îi spuse nepotului său că Otilia este prea slabă. O să moară la prima naştere.

În fiecare seară, tinerii căsătoriţi, ca să facă dragoste, aşteptau ca bătrîna Bonaparte să adoarmă. Uneori, întinsă pe salteaua pe care dormeau sub clar de lună, Otilia era sigură, că, trează, bătrîna Bonaparte îi supraveghea. O dată chiar, ea îi văzu ochii puchinoşi, pătaţi de reflexul unei stele, strălucind în întuneric. Degeaba i s-ar fi plîns lui Royal, el nu făcea alta decît să rîdă. Ce rău era în faptul că o femeie bătrînă care a văzut atîtea în viaţă are poftă să mai vadă ceva în plus ?

Pentru că-l iubea pe Royal, Otilia lăsă supărarea deoparte, încercînd să nu-i poarte pică bătrînei Bonaparte. O bună bucată de vreme fu fericită. Nu-i lipseau nici prietenele, nici viaţa din Port-au-Prince, cu toate că păstra amintiri din acea vreme ; datorită unui coş împletit pe care Baby i l-a oferit ca dar de nuntă, ea îşi păstra în bună stare rochiile de mătase şi ciorapii verzi, pe care acum nu-i purta nici odată, neavînd ocazia să-i pună. Numai bărbaţii se adunau la cafeneaua satului sau la luptele de cocoşi. Femeile se întîlneau, cînd o doreau, la rîu. Dar Otilia era prea ocupată ca să se plictisească. În zori, aduna frunze de eucalipt pentru a aprinde focul şi a pregăti mîncarea. Avea de hrănit păsările, de muls caprele. Mai era bătrîna Bonaparte, care se smiorcăia cerîndu-i să se ocupe de ea. De trei, patru ori pe zi, umplea cîte o găleată cu apă de băut şi o ducea acolo unde lucra Royal pe cîmpul de trestie de zahăr, la un kilometru mai la vale de casă. Nu-i purta pică dacă în cursul acestor drumuri se arăta aspru cu ea ; ştia că o face din orgoliu faţă de ceilalţi bărbaţi care lucrau pe cîmp şi care-i surideau ca nişte pepeni despicaţi. Dar seara, cînd el se reîntorcea acasă, ea îl trăgea de urechi şi se bosumfla fiindcă a tratat-o ca pe un cîine ; pînă cînd, în întunericul curţii unde străluceau licuricii, el o lua în braţe murmurîndu-i vorbe care o făceau să rîdă.

Erau căsătoriţi de cinci ani, cînd Royal începu să se comporte ca mai înainte de a se fi cunoscut. Ceilalţi bărbaţi mergeau serile la cafenea, duminicile şi le petreceau în întregime la luptele de cocoşi. El nu pricepea de ce Otilia se formaliza, dar ea îi explică că nu are dreptul să se poarte în aşa fel şi că, dacă ar iubi-o, n-ar lăsa-o zi şi noapte singură numai cu femeia aceia rea şi bătrînă. „Te iubesc, i-a răspuns el, dar un bărbat trebuie să-şi albă şi el distracţiile lui“. Uneori, se distra pînă la miezul nopţii, ea nici nu ştia cînd el va reveni şi se frămînta pe saltea, convinsă că nu va putea dormi dacă el nu o ţine în braţe.

Dar adevăratul chin era cu bătrîna Bonaparte. Aceasta îşi pusese în cap s-o înnebunească pe Otilia. Dacă Otilia gătea, putea fi sigură că teribila bătrînă va veni să-şi bage nasul în crătiţi şi cînd nu-i plăcea ceva ce urma să i se servească, lua o înghiţitură şi apoi o împroşca pe jos. Făcea tot ce putea să scornească mai murdar. Îşi uda patul, stăruia să aducă în cameră capra, tot ce atingea răsturna sau spărgea, apoi i se plîngea lui Royal că o femeie care nu poate ţine casa curată pentru soţul ei, nu este bună de nimic. Otilia o avea toată ziua pe cap şi ochii ei roşii, nemiloşi, se închideau foarte rar. Dar cel mai rău lucru, care, în cele din urmă, o făcu pe Otilia s-o arunce în cos şi cum le întrebuinţase. Făcuse rău ? Royal nu ştia şi nu el era cel care să i-o spună, dar părerea lui era că merită să fie pedepsită. Şi de ce ? Pentru că aşa voia bătrîna, altminteri, n-ar lăsa-o niciodată pe Otilia în pace. Aşa se petrec lucrurile cu spiritele.

Prin urmare, în dimineaţa următoare, Royal căută o funie şi hotări s-o lege pe Otilia de un pom în curte. Acolo, trebuie să rămînă pînă seara fără să mănînce sau să bea şi oamenii care trec pe acolo să afle că nu se mai bucură de bunăvoinţa lui.

Dar Otilia se tîrî sub pat şi refuză să mai iasă de acolo. „O să fug, gemu ea. Royal, dacă tu îndrăzneşti să mă legi de copac, am să fug.“ „Foarte bine, spuse Royal. Atunci va trebui să te prind şi va fi şi mai rău de tine.“

El o apucă de o gleznă şi o trase, scîncind, de sub pat. Pe tot lungul drumului pînă în curte, ea se agăţa de lucruri, de uşă, de viţa de vie, de barba caprei, dar nimic din toate acestea n-au putut-o reţine şi nimic nu l-a putut împiedica pe Royal s-o lege de copac. Făcu trei noduri la funie şi plecă la muncă sugîndu-şi mîna pe care ea i-o muşcase. Ea urlă după el toate cuvintele urîte pe care le auzise vreodată, pînă cînd Royal dispăru în spatele colinei. Capra, Juno şi găinile se adunară ca să privească la umilirea ei. Lovind din picior, Otilia le arătă limba.

Fiindcă era pe jumătate adormită, Otilia crezu că visează, cînd, în tovărăşia unui puşti din sat, Baby şi Rosita, călcînd nesigur pe tocurile lor ascuţite şi adăpostindu-se sub nişte umbrele fantezi, se poticneau urcînd drumul şi strigîndu-i numele. Cum erau nişte plăsmuiri de vis, nici ele nu se mirară că o găsesc legată de un copac.

„Doamne, Dumnezeule, eşti nebună ? chelălăi Baby rămînînd la distanţă, ca şi cînd se temea că într-adevăr aşa este. Vorbeşte-ne ceva, Otilia !“

Făcînd cu ochiul şi rizînd, Otilia spuse: „Ce fericită sînt că vă văd. Rosita, dezleagă-mă ca să vă pot îmbrăţişa“.

„Deci aşa se poartă cu tine bruta asta? făcu Rosita trăgînd de funie. Aşteaptă numai să-l întîlnesc. Să te bată şi să te lege de un copac ca pe un cîine !“

„Dar nu, spuse Otilia, Royal nu mă bate niciodată. Doar astăzi s-a întîmplat să fiu pedepsită“.

„N-ai vrut să ne asculţi, spuse Baby. Şi acum, uite ce ţi s-a întîmplat. Va trebui ca acest individ să ne dea socoteală!“ adăugă ea fluturîndu-şi în aer umbrela.

Otilia îşi îmbrăţişă prietenele, le sărută. „Nu vi se pare că-i o casă frumoasă ? spuse ea conducîndu-le. E ca şi cînd ai fi luat o căruţă cu flori şi ţi-ai construi din ea un domiciliu. Cel puţin aşa mi se pare mie. Veniţi să vă aparăţi de soare înăuntru. Acolo e răcoare şi miroase frumos !“

Rosita se strîmbă ca şi cum nu simţea nimic aşa de plăcut, apoi, cu vocea ei profundă, declară că, într-adevăr, era mai bine să se adăpostească de soarele care o bătuse în cap pe Otilia.

„Ce noroc că am venit, spuse Baby scotocind în poşeta sa enormă. Şi poţi să-i mulţumeşti domnului Jamison. Doamna spunea că tu ai murit şi, cum n-ai răspuns la nici una din scrisorile noastre, ne-am gîndit că-i adevărat. Dar domnul Jamison, care este bărbatul cel mai drăguţ pe care-l vei întîlni vreodată, a închiriat o maşină pentru Rosita şi mine, prietenele tale cele mai bune şi dragi, ca să urcăm aci şi să descoperim ce s-a întîmplat cu Otilia noastră. Otilia, am o sticlă de rom în poşetă. Adu-ne pahare ca să bem un rînd.“

Apucăturile elegante ale străinelor, ca şi toaletele nemaipomenite ale doamnelor de la oraş îl zăpăciră pe ghid, un băieţaş ai cărui ochi negri şi curioşi se holbau la fereastră. Otilia era, şi ea, impresionată, căci de multă vreme nu mai văzuse buze vopsite şi nu mai respirase parfum. Şi, în timp ce Baby turna rom, ea îşi puse pantofii de atlaz şi cerceii de perle. „Dragă, spuse Rosita, cînd Otilia îşi termină toaleta, nu există bărbat pe pămînt care nu ţi-ar oferi un butoiaş plin cu bere. Cînd te gîndeşti că o minunăţie ca tine se chinuie departe de oamenii care o iubesc !“ „Nu m-am prea chinuit, spuse Otilia. Doar aşa, din cînd în cînd.“

„Taci, spuse Baby. N-ai dreptul să vorbeşti deocamdată. În orice caz, s-a sfîrşit. Haı dragă, mai dă-mi un pahar. În cinstea frumoaselor vremuri de altădată şi a celor care vor veni. În seara asta, domnul Jamison o să ne ofere tuturor şampanie. Doamna o să i-o lase la jumătate preţ“.

„Otilia, nici nu-ţi dai seama, spuse Baby. Oameni pe care nu-i mai văzusem niciodată vin la noi să întrebe de Otilia, pentru că au auzit de tine, de atît de departe ca Havana de Miami. Cît despre domnul Jamison, el nici nu se uită la noi, celelalte. Vine, pur şi simplu, se aşază în tindă şi bea de unul singur“.

„Da, spuse Otilia, gînditoare. Domnul Jamison a fost întotdeauna drăguţ cu mine.“

Dar soarele începea să coboare. Sticla de rom era pe trei sferturi goală. O ploaie scurtă înmuie pentru un moment colina care, acum, privită prin fereastră strălucea ca o aripă de libelulă. O adiere plină de mirosul florilor ude plutea prin cameră şi făcea să foşnească pe pereţi ziarele verzi şi trandafirii. Şi-au povestit multe, unele vesele, altele triste. Totul amintea de convorbirile pe înserate la „Champs-Elysées“. Otilia era bucuroasă că mai ia parte la ele.

„Dar e tîrziu, spuse Baby, şi am făgăduit că ne întoarcem înainte de miezul nopţii. Otilia, te putem ajuta să-ţi faci bagajele ?“

Cu toate că n-a înţeles cu adevărat că prietenele ei aşteptau că ea va pleca cu ele, romul pe care-l băuse făcea proiectul realizabil. Şi, cu un surîs, gîndi : „I-am spus că voi pleca. Singurul lucru, făcu ea cu glas tare, este că nu voi avea nici măcar o săptămînă ca să mă distrez. Royal ar cobori să mă caute“.

Prietenele ei rîseră. „Tu eşti idioată, spuse Baby. Mi-ar place să-l văd pe Royal al tău cînd o să aibă de a face cu unul dintre prietenii noştri“.

„N-am să-i dau nimănui voie să-i facă vreun rău lui Royal, spuse Otilia. De altfel, va fi şi mai furios cînd ne vom întoarce aci“.

Baby spuse : „Dar Otilia, tu n-ai să te mai întorci cu el !“

Otilia rise pe sub mustăţi şi privi camera ca şi cînd ar vedea ceva ce era invizibil pentru celelalte. „Sigur că voi reveni“, spuse ea.

Baby întoarse ochii, scoase un evantai şi îl desfăcu dintr-o mişcare. „E lucrul cel mai ridicol pe care l-am auzit vreodată, făcu ea cu asprime. Nu-i aşa că este cea mai mare imbecilitate pe care ai auzit-o vreodată, Rosita ?“

„Asta este pentru că Otilia a fost supusă la tot felul de încercări!“ spuse Rosita Dragă, de ce nu te întinzi tu puţin pe pat pînă ce noi îţi împachetăm lucrurile ?“

Otilia le privea în timp ce ele începură să-i îngrămădească lucrurile. Îi adunară piepteni, acele de păr, făcură ciorapii sul. Ea îşi scoase apoi hainele frumoase de parcă ar fi urmat să îmbrace ceva şi mai frumos. Dar, în locul lor, îmbrăcă o rochie veche, apoi grăbindu-se, ca şi cînd şi-ar fi ajutat prietenele, puse cu grijă fiecare lucru la locul lui. Cînd înţelese ce se întîmplă, Baby bătu din picior.

„Ascultaţi-mă, spuse Otilia, dacă într-adevăr îmi sînteţi prietene, Rosita şi cu tine, faceţi vă rog ceea ce vă cer. Legaţi-mă în curte aşa cum m-aţi găsit. În acest fel, nici o albină n-o să mă mai înţepe vreodată“.

„A băut prea mult“, spuse Baby. Dar Rosita o rugă să tacă. „Cred, spuse ea surizind, cred că Otilia este îndrăgostită. Dacă Royal va dori ca ea să revină, ea îl va urma. Şi dacă aşa stau lucrurile, am face mai bine să ne întoarcem şi să-i spunem doamnei că nu s-a înşelat şi că Otilia a murit“.

„Da, spuse Otilia, sensibilă la acest argument dramatic. Spuneţi-i că am murit.“

Ele ieşiră, aşadar, în curte ; acolo Baby declară că ea nu se va amesteca în legarea Otiliei de copac, aşa că lasă răspunderea acestei trebi asupra Rositei. Cînd se despărţiră, Otilia plînse cel mai mult, cu toate că era bucuroasă să le vadă plecînd, căci ştia că odată plecate, nu se va mai gîndi de loc la ele. Clătinîndu-se pe tocurile lor înalte de-a lungul drumului, ele se întoarseră spre a face un semn cu mîna, dar Otilia nu putea să le răspundă, aşa că le uită înainte chiar de a le pierde din vedere.

Mestecînd frunze de eucalipt spre a-şi parfuma gura, ea simţi răcoarea adierii de amurg. Luna se îngălbenea tot mai mult şi păsările pluteau în obscuritatea copacilor spre cuiburile lor. Deodată, auzindu-l pe Royal pe drum, Otilia îşi desfăcu picioarele, lăsă să-i atîrne gîtul, îşi dădu ochii peste cap. Văzută de la distanţă, puteai crede că a suferit o moarte violentă şi dramatică. Şi ascultînd paşii lui Royal, care începuse să alerge, se gîndi bucuroasă : „Asta o să-l înspăimînte straşnic !“

Ilustraţii de Dorin DIMITRIU

• HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS

MECANICA FLUIDELOR

AERUL CEL MAI BUN LUBRIFIANT?

de conf. dr. ing. Florin ZĂGĂNESCU

O idee lansată cu peste o sută de ani în urmă și uitată timp de mai bine de o jumătate de secol — posibilitatea ungerii cu aer. Azi e o știință de avangardă. O aplică constructorii mecanismelor de precizie, constructorii sateliților, ai Lunahodului. Cercetările școlii românești de lubrificație, primite cu excepționale aprecieri de știința și tehnica mondială.

Știți că există o idee care a fost practic „înmormîntată" timp de 53 de ani și care se numește *lubrificația cu gaze*? Mai mult, că există lagăre „unse" cu aer, care permit turații de 40 000 de rotații pe minut?! După o experiență în „vîrstă" de 20 de ani, I.M.F.C.A. vinde pe piața internațională dispozitive pe lagăre cu aer, avînd eficiență industrială. În acest sens, firme străine ca OMLAT, Fortuna sau Reishauer sînt parteneri potențiali. Apreciată peste hotare, școala românească de lubrificație cu gaze dispune de un excepțional potențial.

★

De fapt, ideea că gazele ar putea fi folosite ca lubrifianți a fost emisă cu peste 100 de ani în urmă, iar primele experiențe care au pus în evidență posibilitatea ca un lagăr să se învirtească, — suportînd totodată o anumită încărcare —, au fost efectuate încă în anul 1897. Și totuși, timp de peste o jumătate de secol, preocupările în acest domeniu practic aproape au lipsit. De abia în anul 1950, în diferite țări, specialiștii inițiază cercetări sistematice.

Astăzi, în majoritatea tehnologiilor din construcția de mașini moderne, lagărele lubrificate cu gaze sînt o soluție de avangardă, posedînd avantaje remarcabile în comparație cu soluțiile clasice. Dar mai întîi, cum funcționează un lagăr „uns" cu gaze? În principiu, din punct de vedere fenomenologic nu apar deosebiri esențiale față de lubrificația cu lichide. În ambele situații, funcționarea în condiții corespunzătoare regimului hidrodinamic (respectiv aerodinamic), conduce la formarea unui film continuu de fluid între suprafețele care NU trebuie să se atingă. Avantajele lagărelor unse cu gaze? Reducerea considerabilă a frecărilor, deci posibilitatea unor turații mari și a unor precizii deosebite; uzură extrem de redusă; posibilitatea înscrierii într-o gamă nemaiîntîlnită de temperaturi: de la minus 200 la plus 1 500 grade Celsius!

Ce concluzii poate trage de aici tehnologul? Că, dacă asociază aceste interesante particularități ale lagărelor unse cu gaze, va putea reduce gabaritele și greutatea mașinilor, a căror performanțe — inclusiv mult dorita productivitate — vor crește; va putea, de asemenea, să simplifice întreținerea, să elimine unele reparații, să suprime supărătorii timpi morți impuși de necesitatea unor răciri sau de schimbarea lubrifiantului lichid, fără să mai vorbim de evidenta economie prin... suprimarea consumului de lubrifiant!

Pornind de la aceste importante concluzii — *școala românească de lubrificație* condusă de prof. dr. ing. Nicolae Tipei, membru corespondent al Academiei R.S.R., a adus contribuții teoretice și practice de seamă în acest domeniu. În paralel cu cercetările fundamentale, au fost desfășurate în ritm susținut cercetări aplicative și de dezvoltare, care au permis acumularea unor prețioase informații privind materialele, tehnologia de execuție, montaj și exploatare a lagărelor lubrificate cu gaze, fructificate într-un număr mare de aplicații industriale.

Timp de aproape 20 de ani, prof. dr. ing. V.N. Constantinescu a adus contribuții de seamă în acest domeniu, lucrările sale numeroase fiind sintetizate în tomurile „Lubrificația cu gaze" (tradusă în mai multe limbi) și „Aplicații industriale ale lubrificației cu gaze". Ca urmare, colectivul de lubrificație cu gaze din Institutul de mecanica fluidelor și construcții aerospațiale (I.M.F.C.A.), a obținut o seamă de realizări practice interesante. Dintre acestea menționăm: o turbină pe lagăre cu aer funcționînd pînă la 40 000 rotații pe minut; un motor electric de 4 kW și un grup motor-alternator avînd lagăre cu aer și turații de 6 000 de ture pe minut; un motor electric destinat antrenării fusurilor de filat în industria textilă, ghidaje pe lagăre cu aer etc.

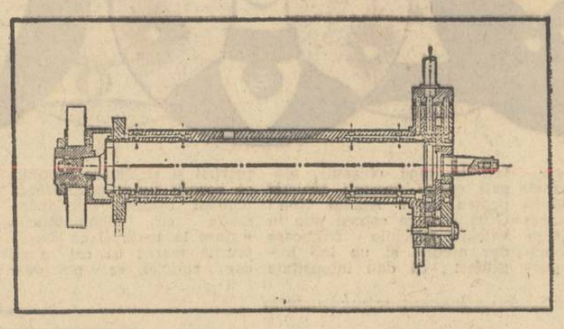

Recent, acest colectiv a expus la Tîrgul Internațional București, realizarea denumită: „Cap port piatră pe lagăre cu aer". Destinat unei mașini de rectificat, dispozitivul beneficiază de lagăre unse cu aer sub presiunea de 6 atmosfere, avînd un consum de aer de 70 de litri pe minut. Dacă adăugăm turația de 3 000 rot/minut, și accesoriile simple și robuste, avem elementele care permit aprecierea: performanțe egale sau chiar superioare dispozitivelor similare din Anglia și S.U.A. Dovadă și faptul că firme de prestigiu ca O.M.L.A.T. (Italia), Fortuna (R.F.G.), Reishauer (Elveția), s-au arătat dispuse să efectueze cooperări tehnico-științifice pentru adoptarea la producția proprie a capului port-piatră românesc.

Deoarece pînă și astronautica este „tributară" lubrificației — vezi, spre convingere — lagărele mecanismelor sateliților sau ale roților „Lunahod"-ului (!) — apare normală tendința desășurării în țara noastră a unor cercetări fundamentale — orientate, pentru îmbunătățirea performanțelor lagărelor unse cu gaze (sporirea rigidității și a capacității portante, reducerea frecărilor etc). Trebuie aici menționată originala idee de a folosi noi sisteme de lubrificație, ca cea magneto-gazodinamică (promițător abordată de prof. V. N. Constantinescu și dr. ing. F. Dimofte, prin utilizarea efectelor unor cîmpuri electro-magnetice asupra unui lubrifiant format din... gaz ionizat!), studiul complex al unor probleme de dinamica rotorilor etc.

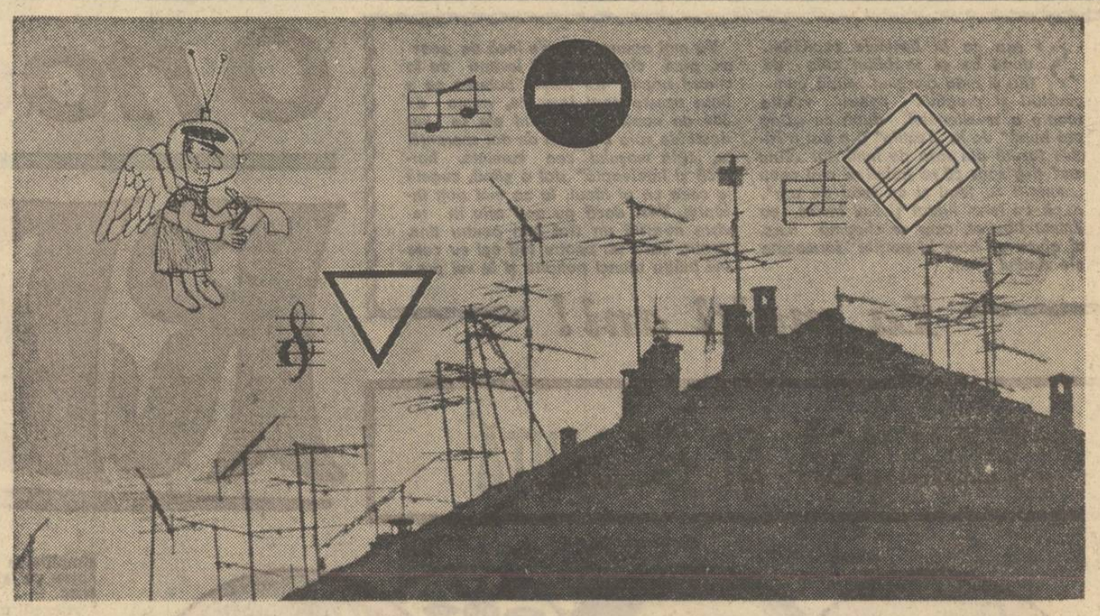

ACCIDENTELE DE CIRCULAȚIE ALE UNDELOR RADIO VOR PUTEA FI EVITATE?

Atmosfera a devenit astăzi mai aglomerată decît șoselele principale la sfîrșit de săptămînă. Circulația undelor radio este atît de intensă încît se întîmplă nu puține accidente și incidente. Să amintim două dintre cazurile celebre: o convorbire purtată la New York a intrat „peste" legătura de comunicație. Centrul spațial de la Houston — o capsulă Gemini ce se afla pe orbită cu doi astronauți la bord! Alt caz. Activitatea piloților unei escadrile a aviației din Malta „a fost dată peste cap" de vocile unor controlori ai traficului de pe aeroportul din Atlanta — Georgia. Deși convorbirea acestora se purta pe o frecvență cu o rază de nu mai mult de două sute de kilometri, „ciocnirea" s-a produs la o distanță de mii de kilometri! Așadar încă o poluare — cea electronică ne amenință, se arăta în revista italiană L'Europeo. „Situația, se scria, nu pare să ofere posibilitatea unei ameliorări". Știința pune aci un semn de întrebare pentru a răspunde: Soluția există. Laserul. Cercetările și rezultatele obținute de savanții din întreaga lume și de la noi din țară, demonstrează că în deceniul 8 laserul va fi folosit curent în industrie, în biologie, în chirurgie și în telecomunicații. Să amintim? O rază subțire de lumină a laserului este de un milion de ori mai intensă decît lumina emisă de soare, pe aceeași suprafață!. Or, lumina fiind și ea o undă electromagnetică, s-a dovedit deosebit de proprice transmiterii informațiilor, atunci cînd savanții și-au pus în minte s-o utilizeze astfel. Așadar, atmosfera va fi descongestionată, „ciocnirile", evitate, iar comunicațiile vor fi calitativ superioare.

COSMONAUTICĂ

ANUL 1971 ÎN REFLECTORUL ASTRONAUTIC

de colonel ing. Dumitru ANDREESCU

- Omul sau automatele în spațiul cosmic?
- Misiunile planetare spre Marte!
- În programul de recepție al Lunei
- Sateliții „Intercosmos" la lucru

De fapt revelionul astronautic urmărește calendarul deschis la 4 octombrie 1957, totuși se poate socoti și sărbători și același început de an convențional. Iată-ne așadar, la bilanțul celui de-al 13-lea an al erei cosmice, înregistrînd încă o etapă mănoasă, cu succese de seamă în principalele domenii de efort spațial. Consemnat simplu, acest progres poate fi ilustrat foarte bine de cei 70 de sateliți din seria „Cosmos" ai anului 1970 plasați pe diferite orbite în jurul Pămîntului, apoi de numărul apreciabil de alți sateliți științifici și de aplicații (meteo, de telecomunicații, de navigație și geodezici), de navele pilotate și, în fine, de automatele trimise în explorare pe domeniile lunare și venusiene.

De remarcat succesul operației „Soiuz"-9, în cadrul căreia Nikolaev și Sevastianov au demonstrat aptitudinea tehnicii experimentale (navă, instalații și echipamente) de a asigura zboruri de durată ale echipajelor în spațiul extraterestru. Zborul menționat a durat 18 ore și 17 minute. E drept, așa cum înșiși eroii piesei au comunicat la un recent congres internațional de astronautică, în urma solicitărilor specifice șederii prelungite a omului în cosmos se produc modificări sesizabile în starea fiziologică a acestuia. De pildă fibra musculară se scurtează cu cu 3—4 cm, se evidențiază pierderi sensibile de greutate, apar stări de agitație etc. Iar pentru reacomodarea la mediul terestru sînt necesare măsuri speciale, un anumit regim de odihnă și tratament, gimnastică și alimentație rațională timp de cîteva săptămîni. Esențial este însă că stările arătate sînt pasagere și că prin măsuri corespunzătoare pot fi mult diminuate.

Alte două file festive ale aceluiași calendar marchează evenimente remarcabile în exploatarea „tărîmului" selenar. Primul l-a constituit obținerea de mostre de rocă lunară cu ajutorul unui robot — stația „Luna"-16. Celălalt eveniment, încă în actualitate, a fost prilejuit de debarcarea pe suprafața Lunii a laboratorului mobil „Lunahod"-1 și colindul kilometric al acestuia prin craterе, peste șanțuri și denivelări, într-o iscodire vrednică, de durată.

Ambele realizări au redeschis colocviul pe tema: omul sau automatele în spațiul cosmic, temă întrucîtva reactivată de eșecul misiunii „Apollo"-13. Firește, modalitățile rămîn complimentare, justificîndu-se deopotrivă și expedițiile pămînteni-lor, și sondajele automatelor. În orice caz, stăpînirea lumii acesteia a luminii de noapte nu este de conceput fără prezența activă și permanentă a ființelor ginditoare ale planetei noastre în mediul selenar, fără a se dura acolo, în Lună, observatoare laboratoare și trainice așezări omenești. După cum, la pregătirea acestor activități, ca și la desfășurarea lor trebuie să concure neapărat automatele.

Cît despre incursiunile spre planetele învecinate, acestea s-au limitat la operația „Venus"-7, încheiată cu brio acum două săptămîni. O nouă sondă „Venera" (a patra) a străbătut relativ lent atmosfera venusiană, culegînd și transmițînd prețioase informații despre caracteristicile reale ale acesteia.

În reflectorul astronautic al anului 1971 misiunile planetare sînt direcționate de astă dată spre Marte. Sezonul favorabil pentru asemenea incursiuni începe la 6 mai și durează pînă la 3 iunie. Specialiștii americani și-au anunțat intenția de a trimite atunci pe ruta respectivă două stații „Mariner" (nr. 8 și 9) care nu se vor mai mărgini, ca în anii anteriori, să survoleze planeta, ci se vor înscrie în jurul ei pe orbite convenabile (ambele eliptice, cu perioada de 12 ore, dar situate în planuri diferite și avînd caracteristici diferite). Stațiile vor fi active cel puțin 90 de zile. Se speră să se dobîndească astfel noi date despre lumea marțiană, inclusiv imagini T. V. ale celei mai mari părți din suprafața planetei și în mod cu totul special ale regiunii în care se prevede amartizarea unui robot în anul 1973 sau în 1975.

Avînd în vedere intervalul astronomic necesar între două deschideri succesive ale ferestrei spre Venus (interval de 19 luni), perioda prielnică pentru lansări de stații cu această destinație va trebui așteptată pînă în martie 1972. Deci nici o expediție venusiană în noul an.

În schimb, cum am menționat, Marte se va bucura iar de atenție. Idem Luna. Potrivit calendarului „Apollo" misiunea nr. 14 va fi pornită la 31 ianuarie, după care în iulie se va da startul într-o ultimă etapă a programului, prevăzîndu-se chiar de la această lansare un jeep electric cu două locuri pentru deplasări rapide și pe distanțe cît mai mari ale celor doi lunauți. La fiecare ieșire în cursă expediția va avea asigurate rezerve de drum pentru 6 ore, putînd fi parcurși în acest timp 80 km. Se prevede de asemenea lungirea popasului pe Lună pînă la aproximativ 3 zile (terestre, bineînțeles).

Fără îndoială, Luna va mai primi în ospeție anul acesta și noi roboți. Aceștia îi vor scotoci ținuturile îndepărtate, munții și abisurile, craterele, zidurile înalte și șanțurile adînci.

Pe de altă parte sînt de așteptat surprize de impresie și în programul „Soiuz". Stația orbitală cu existență îndelungată a devenit ceva iminent. Specialiștii americani preconizează pentru noiembrie 1972, între misiunile „Apollo"-17 și „Apollo"-18, plasarea pe orbită a unui asemenea laborator experimental („Skylab") pentru 3 persoane, în încăperile căruia ar urma să se efectueze timp de 28 zile activități diverse, toate menite a evidenția comportarea organismului uman în stare prelungită de imponderabilitate, în condiții obișnuite de lucru (măsurători, observații, calcule etc.). Laboratorul, cum știm, a fost admirabil prefigurat cu doi ani în urmă de un cuplu de nave „Soiuz", încît ne întrebăm dacă nu vom fi chiar anul acesta martori ai inaugurării unei stații-satelit „Soiuz", dezvoltare firească a laboratorului menționat. Aceasta ar constitui într-adevăr marea înfăptuire astronautică, a anului.

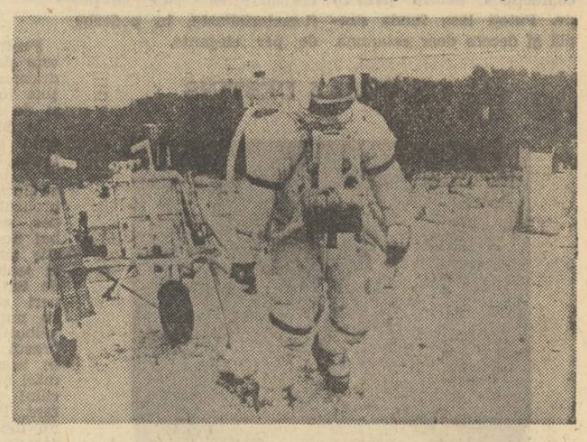

Un foarte original dar pentru selenauții anului 1971: căruciorul de transport pe două roți. A fost realizat de o firmă americană în scopul facilitării transportului pe solul lunar a materialelor și aparatelor necesare în acțiunile de explorare, cînd membrii expediției trebuie să se îndepărteze mai mult de nava cu care au debarcat.

În fine, este certă continuarea explorării atmosferei înalte și a spațiului cosmic învecinat cu ajutorul sateliților automați, recuperabili și nerecuperabili. Angajarea anul trecut în competiția spațială a Japoniei și Chinei, participarea tot mai activă la programele cosmice a Franței, Angliei, Canadei, Italiei și a altor țări, lansarea cu succes a sateliților „Intercosmos", cu concursul specialiștilor din mai multe țări socialiste, sînt tot atîtea indicii de certitudine în orientarea și mai pronunțată a muncilor extraterestre numai pentru prosperitate și progres general pe planeta noastră, sub semnul păcii și colaborării internaționale.

Este cea mai caldă închinare la toastul cosmonauților ai revelionului 71!

FUTUROLOGIE

Invitație în viitor

Cel născut astăzi va putea la vîrsta de 50 de ani să-și comande o locuință cu motor în patru timpi, să posede o „gumă" electronică pentru eventualele coșmaruri, să asculte sau nu sfatul mini-ordinatorului său pentru a-și alege cravata, rochia, sau parfumul zilei, va putea să nu fi auzit niciodată de astenie dar va trebui să fie un om foarte activ.

A vedea ce și cum va fi „mîine" — iată cea mai veche, cea mai încăpățînată, mai neliniștitoare curiozitate a lumii. Pentru a-și cuceri viitorul, omul a făcut știință. Și cu o curiozitate mai încăpățînată, mai neliniștitoare decît a tuturor „celorlalți", omul de știință a explorat necunoscutul.

Se încheie un an. Începe un deceniu. Unul din ultimele trei ale acestui mileniu. Îmbarcați în vehicolul progresului, obișnuiți de cîtăva vreme să apăsăm pe accelerator, a parcurge trei decenii nu ni se mai pare decît un pas. Pasul unei generații.

Cota „2000" se vede de aici. Aureola de mister s-a mutat cu o jumătate de secol mai departe de noi, dincolo de spațiile de timp pe care futurologii de azi fac măsurătorile. Cît de exacte pot fi? „Este puțin probabil ca o idee nouă să apară din senin" spunea acad. Grigore C. Moisil. Viitorul „2000" cu oricît de multe idei noi ar veni, ele nu sînt în ultimă instanță decît rezultatul, concluzia unor premize logice scrise azi — și unele rescrise ce-i drept în timp... știm mai multe și înțelegem mai bine ceea ce știm...

Prognoza viitorului, a devenit o știință exactă. Proiectele pe un deceniu sînt în fața noastră, unele sînt construcții pe șantier. Viitorul și-a pierdut misterul. Nu și farmecul. Curiozitatea nu a obosit. O stimulează nerăbdarea. Apăsăm pe accelerator cu speranța să mai ajungem astăzi la „mîine" Și... ajungem. Aș aminti de pildă că în 1964, Alexander R. Todd, laureat al premiului Nobel pentru chimie scria că pînă în 1984 „va fi realizată, fără îndoială, și o aselenizare!" S-a realizat mai mult decît o aselenizare cu 14 ani înainte de termenul limită!

Iată de ce, invitîndu-vă la o călătorie, trebuie să vă atragem atenția că unele realizări ar putea fi înfăptuite mult mai devreme decît au fost datate în diferitele prognoze.

Catinca MUSCAN

Dintre proiectele viitorului care ni se propun, spicuim:

1971:
- **Desalinizarea economică a apei de mare;**
- **Întrebuințarea laserilor pentru comunicațiile spațiale și rădăruri;**
- **Stație orbitală cu vreo 10 oameni.**

1972:
- **Organe noi pentru transplantare sau proteze;**
- **tehnici perfecționate, posibilitatea de a „citi" gîndul;**
- **noi materiale sintetice pentru construcții ultra-ușoare;**

1973:
- **control automat al traficului aerian;**
- **tranzacții prin legături directe între magazine și bănci.**

1974:
- **Folosirea curentă a ordinatoarelor în predarea lecțiilor.**

1975:
- **Previziuni meteorologice certe;**
- **avioane cu o foarte mare autonomie de zbor (eventual propulsie atomică);**
- **bază lunară temporară;**

Între 1975-1985:
- **(1975-1979) zbor pilotat între Marte și Venus;**
- **lasere cu raze X și raze gamma;**
- **bază permanentă pe Lună;**
- **diagnostic medical dat de calculator.**

Iată și un tablou al vieții în anul 2020, cu mențiunea autorului, Robert Frederick, că nu este aci știință-fantastică, ci calcul științific. Așadar:

Culcat pe o saltea invizibilă, omul se odihnește. O luminozitate pală întreține în cameră o plăcută ambianță, un ordinator veghează să fie mereu o temperatură plăcută, iar un vibrator întreține un fond sonor, aproape inauzibil dar necesar pentru a echilibra diferența de zgomote între noapte și zi. Un alt ordinator, un fel de minuscul cutie încastrată în perete, la capătul patului, are ca sarcină să controleze, să înregistreze ritmul inimii, și odihna creierului făcînd să dispară grijile, reîncărcînd neuronii creierului pentru a-l pregăti pe om pentru o nouă zi activă. Sculatul de dimineață este controlat de un ordinator central propriu fiecărui individ. Acesta programează de altfel pe toate delegatele miniordinatoare încărcînte cu prepararea băii, cu reglarea cîmpului magnetic, ca în reclamele actuale, ale mașinii de ras, ale mini-ordinatorului ce va declanșa ecranul televizorului unde se vor imprima cîteva sfaturi privind machiajul soției, parfumul de ales, rochia cea mai potrivită sau cravata pentru costumul soțului.

În ce privește problema urbanismului... Casele de locuit vor fi ușoare, confortabile și concepute astfel, pentru a putea fi ușor mutate, în funcție de necesitățile profesionale sau pur și simplu de călătorie. Pentru că, mulți vor dori, ca în loc să-și bată capul să caute un loc la hotel pentru vacanță, să plece pur și simplu cu propria lor locuință la mare sau la munte... Casele vor putea fi schimbate la fel de des ca mașinile pe „piață", se va livra „ultimul tip de casă" cu „confortul și linia anului".

FOTOGRAFII ANULUI 2000 NU VOR MAI AVEA PROBABIL PRILEJUL SĂ LE FIXEZE PE PELICULĂ

Aceste animale nu vor mai trăi în viitor. Uriașele pandas, urangutanii, cimpanzeii, pigmeii, rinocerii și bizonii sînt pe cale de dispariție. Nenumărate specii de animale vor fi nu peste multă vreme studiate ca... fosile. Multe sînt condamnate de legile inexorabile ale evoluției. Multe sînt executate pe nedrept de către om. Biologii lansează pentru salvarea lor un dramatic S.O.S. Jean-Jacques Barloy ne oferă printre alte mărturii, aceste imagini a cîtorva dintre speciile care în viitor vor figura poate doar în muzee.

Acest vultur trăiește în Filipine Astăzi sînt mai puțin de 100 de exemplare din această specie.

Lemurienii sînt în pericol. În imagine: Propitecul.

Rinocerul asiatic, astăzi existent doar într-una sau două rezervații naturale.

Broasca aurită care mai poate fi văzută doar într-un singur loc, într-o singură vale în statul Panama (sus) și Urangutanul care nu mai trăiește decît în cîteva sectoare din Borneo și Sumatra (stînga).

O noapte de strălucire

REVELION 1971

Și așa ca în basmele copilăriei, după ce ai străbătut cale de țări și mări alergînd după cumpărături și pregătiri pentru vrăjita noapte a revelionului, după ce „Zina cea bună" de la „Textila" ți-a dat o rochie țesută din raze de lună, iar „Zina rea" ți-a spus că va trebui să mai cauți „pantofii cu totul și cu totul de aur", după ce te-ai luptat și l-ai învins pe Zmeul-Zmeilor, care se cheamă timp, ai ajuns cu bine la porțile fermecate ale Anului Nou.

Va mai apune soarele încă de șase ori, pînă cînd cele 12 loviturl de la miezul nopții vor risipi puterea ce a ținut aceste porți ferecate, vreme de 364 de nopți. Pînă cînd ele se vor deschide spre un drum de noi speranțe, tu, „fata moșului cea cuminte, harnică și înțeleaptă" stai o clipă, cugetă la ceea ce ai făcut, la ce mai poți întîptui. Vezi dacă nu poți afla în revista noastră un sfat bun pentru tine, pentru casa ta, pentru toți cei cu care vei înălța atunci paharul și le vei ura :

La mulți ani!

FRUMOASĂ ȘI ELEGANTĂ

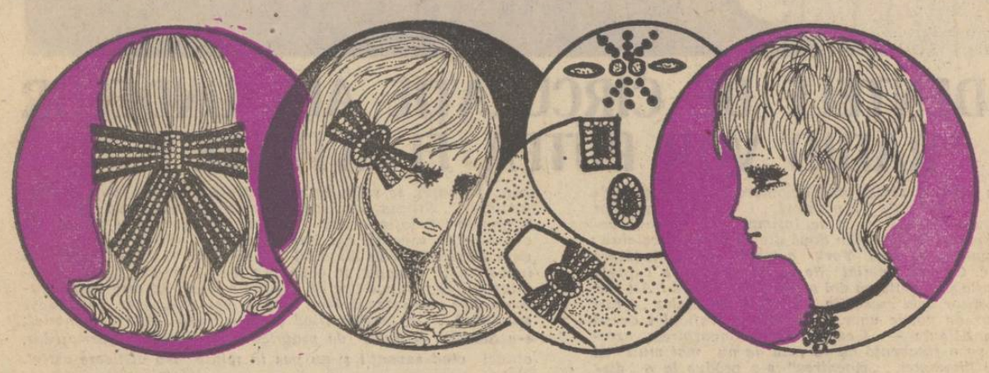

Frumusețea și eleganța sînt două lucruri distincte. Poți fi frumoasă și să strici totul nesocotind una sau alta din regulile eleganței și, dimpotrivă, poți fi unică, plină de farmec, acordînd o atenție deosebită fiecărui amănunt al ținutei : coafură, machiaj, parfum, accesorii...

Discreta, într-o armonie perfectă, toate aceste elemente vor întregi grația rochiei dv. și vă vor dărui nota aceea de strălucire indispensabilă ca să puteți fi frumoasă, „...toată-n tot".

O FUNDĂ MONTATĂ PE O AGRAFĂ

Aveți nevoie de o cataramă ovală de cordon, o panglică de catifea sau satin în culoarea rochiei dv., perle sau mărgele colorate.

Începeți prin a coase perlele pe panglică. Îmbrăcați cataramа în catifea, decorați-o cu un rînd de perle, Treceți panglica prin cataramă și fixați-o pe o agrafă de prins părul.

Aceeași garnitură o puteți confecționa pentru pantofii dv. Puteți lăsa funda simplă și decora doar cataramа.

UN OBRAZ DESTINS

Sîntem ocupate mai mult ca oricînd, cu pregătiri gospodărești Să nu ne lăsăm însă copleșite de oboseală, privindu-ne dezamăgite în oglindă. Oboseala vizibilă pe obraz, urmele lăsate de diversele treburi pe mîini pot fi înlăturate cu puțină preocupare.

Pentru o față obosită se recomandă o baie de aburi și o mască aleasă după natura tenului. Pentru aburi, fierbeți timp de două minute, într-o oală cu apă flori de mușețel mentă, sunătoare, petale de trandafiri. Acoperiți capul cu un prosop și expuneți deasupra aburilor obrazul, în prealabil bine curățit și dat cu puțină cremă în jurul ochilor. După 10—15 minute, vă ștergeți ușor cu un prosop. Dacă tenul este gras și cu puncte negre, nu le stoarceți de această dată, ca să nu rămînă obrazul tumefiat. Frecați porțiunile respective cu puțin mălai. Porii fiind deschiși de aburi, vor determina punctele negre (comedoanele) să cedeze. Dezinfectați cu alcool, apoi faceți un ușor masaj cu pudră de talc, folosind mișcări care au mai fost recomandate. Veți unge un obraz gras cu o mască preparată din : drojdie de bere, (cît o nucă), 1/2 linguriță miere de albine și 1/2 albuș de ou bătut spumă. Pentru ten uscat și normal, preparați masca din drojdie de bere (cît o nucă), 1/2 linguriță de miere plus 1/2 gălbenuș ou, toate amestecate într-o ceșcuță în care ați adăugat puțină cremă grasă (Doina, Sanda sau Gerovital). În lipsa unei creme, folosiți puțin unt sau untdelemn de măsline. Lăsați masca să se usuce timp de 20 de minute apoi vă spălați cu apa folosită pentru aburi. Pentru relaxare, stați 10 minute absolut nemișcată, în poziția orizontală, fără pernă, respirînd adînc pe nas, avînd comprese de tifon muiate în mușețel călduț la ochi și pe obraji și cu fereastra întredeschisă (atenție la răceală). Dacă nu puteți face aburi, veți aplica numai masca. Pentru îngrijirea mîinilor vă recomandăm glicerolat de amidon (de la orice farmacie) aplicat pe mîna umedă, iar pentru curățirea petelor de sub unghii, puțină vată pe care ați lăsat să curgă o picătură de amoniac.

...ȘI UN MACHIAJ FESTIV

Pentru seara de revelion este permisă mai multă îndrăzneală în machiaj. Veți ține totuși seama de vîrstă și de felul obrazului.

În funcție de culoarea tenului și a părului vă puteți farda, de pildă, pe tonuri care să se armonizeze cu strălucirea pe care o dau bronzul sau argintul. Așadar, pentru brune, tonurile bej auriu vor lumina culorile mai închise ale părului și tenului. Veți folosi fond de ten bej auriu, veți acoperi cearcănele și ridurile cu puțin fond de ten albgălbui și veți pudra ușor obrazul cu pudra aleasă tot în nuanța bej aurie. Veți mări și pune în evidență ochiul prin două tonuri de fard. Pe pleoapă veți aplica un fond de ten bej, iar pe arcadă, pînă sub sprîncene, un fond de ten mai deschis. Cele două fonduri de ten vor fi despărțite printr-un arc de cerc, exact la îndoitura pleoapei, cu un tuș sau un creion maron sau verde. Se pot aplica gene false care nu trebuie să fie prea dese sau, păstrîndu-vă genele naturale, le veți da cu rimel. Veți farda pleoapa superioară cu un fard auriu și veți trage o linie subțire, aurie sub geana de jos. Fardarea buzelor, în funcție de culoarea rochiei, în tonuri luminoase.

Blondele au destulă lumină în păr, lumină ce se reflectă și pe obraz. Veți întrebuința deci tonuri pastelate și calde la fardarea ochilor cum ar fi bleu și argintiu. Preferați fardurile de pleoape, uscate, în formă de pudră compactă. Veți alege fond de ten bej deschis (Rachel), pudra de asemenea. Dacă obrazul e prea lat la fălci, îl veți umbri cu fond de ten mai închis și veți sublinia pometii printr-o culoare deschisă (în unghi cu vîrful în jos). Veți da pe pleoapa superioară și pe jumătate din arcadă, cu fard bleu lavande. Veți întinde acest fard și la colțul ochilor, pe partea dinspre nas și chiar pe pleoapa inferioară. Veți desena marginea fiecărei pleoape cu un tuș sau creion maron foarte subțire. Pe arcada dinspre sprîncene (orbicular) veți aplica cu pensula un fard gri argintiu în zig zag sau în semicercuri paralele verticale. Gura va fi colorată cu un ruj roz deschis. Cele cu păr roșcat, vor înlocui fardul de pleoape cu verde deschis iar rujul de buze cu unul în tonuri de oranj.

De asemenea, se pot lipi pe pleoape și arcade, cu un fond de ten gras sau puțin eter mastic, cîteva paiete sidefii sau argintii după culoarea părului și a rochiei, sau cîte o aluniță din catifea maron sau neagră, pe obraz sau lîngă gură.

PARFUMUL — UN VECHI ALIAT AL FEMEII

Primele parfumuri — rășini plăcut mirositoare — au fost destinate spre a fi arse în scopuri religioase (Cuvîntul parfum vine de la per fumare — pentru a fumega).

Foarte repede însă, ca și primele podoabe, parfumurile au fost folosite de femei în scopul de a le mări puterea de atracție.

Spre a-și sublinia farmecul feminin, Cleopatra folosea un savant amestec de tămîie, șofran, scorțișoară iris, lotus ...Pînă și pînzele galerei sale erau impregnate de parfumuri.

Cu timpul, parfumurile naturale au fost înlocuite cu altele create de om. Specialiștii spun cu plăcere că mirosmele naturale, în raport cu cele preparate, sînt ca nota muzicală iscată de vîntul ce adie printre trestii față de simfoniile create de geniile muzicale.

Să aleagă, să-și cumpere și să folosească un parfum e o bucurie prin excelență feminină. O rochie de sărbătoare, un colier, o brățară nu pot fi gîndite fără complimentul lor firesc : parfumul.

„Parfumul — spune Christian Dior — este silueta invizibilă a femeii". E un argument în baza căruia o femeie n-ar trebui să-și schimbe niciodată parfumul. El marchează personalitatea și fixează amintirea ei printre cei ce îi sînt aproape...

Folosind același parfum ea riscă însă să nu-l mai simtă, de aceea cu greu îi va putea doza. Atenție ! Vaporizați-l direct pe piele cu precauție, cu zgîrcenie chiar, căci parfumul trebuie să vă învăluie de o manieră discretă. De altfel, în materie de parfum, o femeie nu va economisi decît la... cantitate.

SIMFONIA PODOABELOR

Simfonia podoabelor se împlinește în accente de fantezie, de mister, de eleganță. Un colier bine ales pune în valoare un gît frumos sau îi ascunde imperfecțiunea, atrage atenția asupra rochiei sau atenuează simplitatea unei bluze închise pe gît, cu guler răsfrînt.

Alegeți un colier scurt — pentru a îmbrăca un gît subțire ; un colier mare, purtat chiar la baza gîtului — pentru a ascunde clavicule prea vizibile, un colier lung pentru a subția un gît mai gros.

Fantezia se poate desfășura nestăvilit atunci cînd este vorba de brățări. Dar nu uitați să le alegeți și după forma și grosimea brațului. Să știți că o brățară lată, se potrivește unei încheieturi subțiri, după cum o brățară subțire, mai largă, subțiază o încheietură groasă. Și încă un sfat : nu purtați niciodată o brățară mare, sau mai multe brățări cu inele la fel de mari și vizibile. Unele anulează pe celelalte. Cu cît brățările sînt mai vizibile, cu atît inelele vor deveni mai discrete. La fel, în ceea ce privește raportul brățări-coliere sau brățări-coliere-cercei.

Se spune că, îmbrăcată în rochie de seară, o femeie care nu poartă cercei e lipsită de mister. Oare ? În orice caz, chiar dacă nu-i purtați în mod obișnuit, alegeți cercei asortați toaletei pentru seara Anului Nou ! Gîndiți-vă că cerceii pun în valoare urechile frumoase dar ascund și un lob imperfect ; că dau intensitate privirii și strălucire tenului ; că cerceii lungi echilibrează obrazul rotund, armonizîndu-se cu pieptănăturile strînse la spate și cu decolteurile mari ; că cei lungi, dar rotunzi, se potrivesc oricărei forme de obraz, iar cerceii rotunzi sînt recomandabili femeilor cu obraz oval sau alungit.

Oricum, alegeți totdeauna cerceii în armonie cu colierul sau brățara.

FEERIE LUMINOASĂ

În noaptea de revelion obișnuitul se va transforma în neobișnuit, obiectele simple și la îndemîna fiecăruia vor căpăta o înfățișare nouă, vor surprinde și încînta. Deci, dacă aveți timp, veți realiza această ingenioasă construcție a cărei siluetă amintește pe cea a bradului.

FURNITURI

- **Cutii vechi de tablă de orice format (cutii de conserve, de bomboane, de țigări, de nescafe etc.).**
- **Luminări roșii și albe.**
- **Hîrtie dantelată albă (pentru patiserie) sau resturi de dantelă de bumbac.**
- **Vopsea roșie, aurie, argintie, albă.**

CONFECȚIONAREA

- **Tăiați benzile de dantelă la dimensiunile cutiilor pe care le vor decora.**
- **Pe cele pe care doriți să le colorați fixați-le provizoriu pe cutii (cu puțin lipici pus pe capete).**
- **Aplicați un prim strat de vopsea atît pe cutii cît și pe dantelă. După circa cinci minute, înainte ca dantela să fie complet uscată, scoateți-o de pe cutie.**
- **Aplicați al doilea strat de vopsea (numai pe cutii nu și pe dantelă).**
- **Lăsați totul să se usuce bine.**
- **Decorați cutiile cu dantelă de un ton contrastant. De exemplu : dantelă roșie, cutie argintie ; dantelă albă. cutie roșie.**
- **Cutiile din tablă lucioasă care n-au pe ele nici un desen — ca cele de conserve — vor rămîne așa cum sînt (după ce ați scos eticheta de pe ele). Veți vopsi aceste cutii numai dacă doriți să le schimbați culoarea.**
- **Așezați cutiile în formă de piramidă pe o măsuță acoperită cu staniol argintiu Aveți grijă ca întregul edificiu să aibă un echilibru perfect. Fixați solid luminările pe cutii astfel ca în clipa în care vor fi aprinse orice posibilitate de incendiu să fie evitată.**

Iar am greșit planeta...

DIVERTISMENTE

DARURI SURPRIZĂ

E amuzant să-ți controlezi memoria, imaginația, prezența de spirit, umorul prin jocuri vesele. Ele stîrnesc rîsul, întrețin buna dispoziție a tuturora și ne fac să petrecem timpul în mod agreabil.

V-ați dovedit mai dibaci ca alții ? Bravo ! O mică recompensă vă va încununa succesul. Victoria dv. se va materializa sub forma unui dar surpriză pe care îl veți alege singur de pe „Roata norocului".

Gazda va pregăti această roată, decupînd-o dintr-un carton rezistent. Cercul din desenul nostru are un diametru de 80 cm și 24 de sectoare numerotate și colorate diferit. Vă propunem o alternanță de roșu, alb, auriu. Cercurile în care se înscriu numerele au o culoare contrastantă față de sector și ele se dispun astfel : roșu pe alb, auriu pe roșu, alb pe auriu.

În fiecare sector se prinde un mic dar frumos ambalat. Roata se agață într-un cui pe perete. Ea constituie un inspirat element decorativ și un stimulent pentru concurenții care vor participa la diverse jocuri.

Întrucît „competițiile" trebuie să fie arbitrate iar cîștigătorii numiți, alegeți printre invitați un conducător al jocurilor sau asumați-vă dv. acest rol.

LIMBAJUL FLORILOR

Jocul se va bucura de succes mai ales într-o reunione pentru tineret. Decupați din hîrtie de desen atîtea frunze cîți invitați aveți.

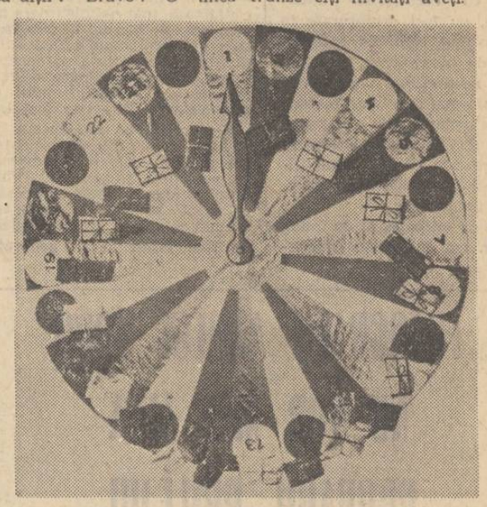

Colorați în roșu pe cele destinate băieților și în ruginiu pe cele destinate fetelor.

Pe frunzele pentru fete înscrieți numele unei flori pe cele pentru băieți semnificația ce i se atribuie în limbajul florilor.

De exemplu : trandafir, dragoste. Frunzele se împart la întîmplare. În timpul dansului, care începe cu perechi făcute în mod obișnuit, fiecare băiat va trebui să-și găsească fata (floarea) a cărei semnificație o poartă el. Conducătorul jocului se va îngriji ca partenerii să cunoască limbajul florilor El va fi învățat înainte de împărțirea frunzelor Cîștigă prima pereche care reușește să se găsească Celor care rămîn izolați li se vor împărți premii de consolare : o bomboană, un pahar de băutură etc.

LA ORA CUCERIRILOR SPAȚIALE

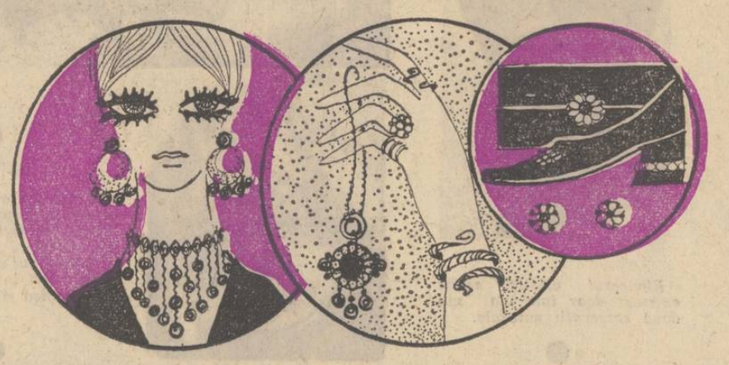

Petreceți revelionul într-un cadru inspirat de cuceririle spațiale.

- **Decorați fața de masă (care va fi simplă, albă) cu stele, comete, semilune, decupate din staniol colorat Așezați sub fiecare farfurie seturi rotunde (42 cm în diametru) decupate din hîrtie lucioasă albastră sau staniol argintiu.**

În centrul mesei, așezați trei spirale (cumpărați resorturi de somiere sau sîrmă) de dimensiuni diferite, pe care le veți vopsi în albastru sau le veți înfășura în hîrtie subțire creponată. Pe aceste spirale vor sta globuri mari de sticlă lucioasă.

- **Ca să obțineți o mică evocare a spațiului interplanetar, procurați-vă 1,50—2 m sîrmă galvanizată, înfășurați-o astfel încît să descrie traiectorii închise închipuind orbitele corpurilor cerești. Din loc în loc, suspendați cîte un glob figurînd planetele. Prindeți această construcție de centrul plafonului**
- **Micile daruri surpriză pe care le veți oferi oaspeților, ambalați-le în celofan, sub care veți pune staniol ușor șifonat ca să scînteieze sub lumină. Prindeți-le toate pe o rachetă decupată din carton rezistent — vopsită albastru sau argintiu și așezată într-un colț de cameră sau prinsă pe un perete gol.**

Colorați în roșu pe cele destinate băieților și în ruginiu pe cele destinate fetelor.

Pe frunzele pentru fete înscrieți numele unei flori pe cele pentru băieți semnificația ce i se atribuie în limbajul florilor.

De exemplu : trandafir, dragoste. Frunzele se împart la întîmplare. În timpul dansului, care începe cu perechi făcute în mod obișnuit, fiecare băiat va trebui să-și găsească fata (floarea) a cărei semnificație o poartă el. Conducătorul jocului se va îngriji ca partenerii să cunoască limbajul florilor El va fi învățat înainte de împărțirea frunzelor Cîștigă prima pereche care reușește să se găsească Celor care rămîn izolați li se vor împărți premii de consolare : o bomboană, un pahar de băutură etc.

Pagină realizată de :
Olimpia ȘTEFĂNESCU
Constanța POPOVICI
Desene : Doina LEVINȚA

ANCHETA REVISTEI „MAGAZIN" LA SFÎRȘIT DE SEZON FOTBALISTIC

NAȚIONALA '70

ECHIPA DE FOTBAL A ROMÂNIEI VĂZUTĂ DE 18 ZIARIȘTI FAȚĂ ÎN FAȚĂ CU

ECHIPA ANTRENORULUI ANGELO NICULESCU

RĂDUCANU
SĂTMĂREANU, LUPESCU, DINU, MOCANU
DUMITRU, RADU NUNWEILLER
NEAGU, DEMBROVSCHI, DUMITRACHE, LUCESCU

Intrat în obișnuința agenților de presă, a cotidienelor de specialitate sau a revistelor, organizarea, la sfîrșit de an, a diverse anchete, cu scopul de a stabili pe cel mai bun sportiv al anului sau pe cel mai bun fotbalist. Revista „Magazin" a inițiat și ea o anchetă în rîndurile comentatorilor de fotbal cu tema: „ECHIPA ROMÂNIEI DE FOTBAL A ANULUI 1970". Evident, în stabilirea ei cronicarii solicitați s-au gîndit, în primul rînd, la acei jucători care în anul 1970 au dus greul meciurilor internaționale. Dar, să vă lăsăm mai bine dumneavoastră plăcerea de a lectura echipele indicate de principalii comentatori de fotbal ai țării noastre, de a face clasamente și sinteze.

AUREL NEAGU (Redactor șef al ziarului „Sportul"): Răducanu — Sătmăreanu, Lupescu, Dinu, Mocanu — Dumitru, Radu Nunweiller — Neagu, Dobrin, Dumitrache, Lucescu.

ION BAIEȘU (Scriitor): Răducanu — Sătmăreanu, Lupescu, Dinu, Deleanu — Dumitru, Radu Nunweiller — Dembrovschi, Neagu, Dumitrache, Lucescu.

VALERIU MIRONESCU („Scînteia"): Răducanu — Sătmăreanu, Dinu, Dan, Deleanu — Dumitru, Dobrin, Radu Nunweiller — Neagu, Dumitrache, Lucescu.

RADU URZICEANU (Secretar general de redacție al revistei „Fotbal"): Răducanu — Sătmăreanu, Lupescu, Dinu, Mocanu — Dumitru, Radu Nunweiller — Neagu, Dembrovschi, Dumitrache, Lucescu.

VALENTIN PĂUNESCU („Scînteia"): Răducanu — Sătmăreanu, Lupescu, Dinu, Deleanu — Dumitru, Radu Nunweiller — Dembrovschi, Neagu, Dumitrache, Lucescu,

ION GHIȚULESCU („Radiodifuziune"): Răducanu — Codrea, Lupescu, Dinu, Mocanu — Dumitru, Radu Nunweiller — Lucescu, Neagu, Dumitrache, Florian Dumitrescu.

IOAN CHIRILĂ (Redactorul de specialitate al revistei „Sport"): Răducanu — Sătmăreanu, Lupescu, Dinu, Mocanu — Dumitru, Radu Nunweiller — Neagu, Dobrin, Dumitrache, Lucescu.

PETRE GAȚU (Redactor al revistei „Fotbal"): Răducanu — Sătmăreanu, Lupescu, Dinu, Mocanu — Dumitru, Radu Nunweiller — Năsturescu, Dembrovschi, Dumitrache, Tătaru.

CRISTIAN TOPESCU („Televiziune"): Răducanu — Sătmăreanu, Lupescu, Dinu, Mocanu — Dumitru, Radu Nunweiller — Neagu, Dobrin, Dumitrache, Lucescu.

OVIDIU IOANIȚOAIA (Redactor de fotbal al ziarului „Sportul"): Răducanu — Crețu, Lupescu, Dinu, Mocanu — Dumitru, Radu Nunweiller — Dembrovschi, Neagu, Dumitrache, Moldoveanu.

VASILE CĂBULEA („Scînteia tineretului"): Răducanu — Sătmăreanu, Lupescu, Dinu, Mocanu — Dumitru, Radu Nunweiller — Neagu, Dembrovschi, Dumitrache, Lucescu.

EFTIMIE IONESCU (Redactor al revistei „Fotbal"): Răducanu — Sătmăreanu, Lupescu, Dinu, Mocanu — Dumitru, Radu Nunweiller — Neagu, Dobrin, Dumitrache, Lucescu.

JACK BERARIU („Sportul"): Răducanu — Sătmăreanu, Lupescu, Dinu, Mocanu — Dumitru, Radu Nunweiller — Dembrovschi, Neagu, Dumitrache, Kallo.

ROMULUS BALABAN (Redactor de fotbal al ziarului „Sportul"): Răducanu — Sătmăreanu, Lupescu, Dinu, Mocanu — Dumitru, Radu Nunweiller — Dembrovschi, Neagu, Dumitrache, Florian Dumitrescu.

DAN PĂTRAȘCU („Informația Bucureștiului"): Răducanu — Sătmăreanu, Lupescu, Dinu, Mocanu — Dumitru, Radu Nunweiller — Năsturescu, Dembrovschi, Dumitrache, Lucescu.

NICOLAE SOARE („Radiodifuziune"): Răducanu — Crețu, Lupescu, Dinu, Mocanu — Dumitru, Radu Nunweiller — Lucescu, Dembrovschi, Dumitrache, Györfi.

MARIUS POPESCU (Redactor de fotbal al ziarului „Sportul"): Răducanu, — Codrea, Lupescu, Dinu, Mocanu — Dumitru, Radu Nunweiller —. Dembrovschi, Neagu, Dumitrache, Lucescu.

GHEORGHE NERTEA (Redactor al revistei „Fotbal"): Răducanu — Sătmăreanu, Lupescu, Dinu, Mocanu — Dumitru, Radu Nunweiller — Dembrovschi, Neagu, Dumitrache, Florea.

Anchetă realizată de Ion BOCIOACĂ

INTERMEZZO...

CU RICARDO

de Ioan CHIRILĂ

L-am întîlnit pe treptele „Lumii copiilor". Căuta o barbă care să nu pară de vată, gene albe și fulgi de cristal pentru mantia sa roșie, ascunsă în dulap încă acum două săptămîni.

Mă veți întreba: cine-i acest misterios domn Ricardo care își pregătește cu atîta grijă rolul lui Moș Gerilă? Și am să vă răspund că Ricardo este varianta spaniolă a lui Rică, și că Rică e diminutivul lui Tamango, care nu mai are nevoie de

nădă vezi de mare, am plîns pe teren, cînd Teo a dat al doilea gol.

— Luați campionatul, Rică?

— *Rămîne între noi și Dinamo. Numai să nu vină U.T.A.*

— Ți-e frică de U.T.A.?

— *La toți le e frică. Echipă bună. Am stat de vreo două ori în spatele porții lor. Ceva ce nu s-a pomenit. Dacă greșește cineva, nu scoate unul o vorbă... Asta mi s-a părut ceva grozav...*

— Este, Rică... Spune-mi: ce jucător ți-a *echivalențe, pentru ca toată lumea îl cunoaște pe Răducanu.*

— Ce mai faci, Ricardo?

— *Caut un trenuleț din care să iasă fum.*

— Pentru cine?

— *Asta-i bună! Pentru băiețelul meu.*

— Ești grăbit?

— *Nu.*

— Spune-mi, repede, cine e după tine cel mai bun fotbalist român al anului?

— *Unul înalt de aproape doi metri și cu părul negru ca sufletul lui Cruyf.*

— Nu prea ești modest, Rică.

— *Modest? Mai bine ați recunoaște că ați pus la cale un complot ca-n filme... să-mi dați mie plasa asta... și să-l scoateți pe Cornel.*

— Știam că ești prieten cu Dinu.

— *Sînt, frățioare. Dar, de-un „Miraj" tot aveam nevoie, că-mi dă casă și n-o s-o umplu cu fanioane.*

— Cînd ți-a plăcut mai mult „națională"?

— *Vreme de 152 de minute.*

— Nu-nțeleg...

— *Chestie de fisă. Dacă stai să pui sus alea 62 de minute cînd Ricuță a jucat contra Braziliei, iar dedesubt pe cele 90 de la Cardiff, poți să tragi linie.*

— Iar nu ești modest, Rică.

— *Ba sînt. Și am fost mereu. Acum cinci ani jucam cu Pop la juniorii „Flăcărei roșii" și aveam un singur vis.*

— Care?

— *Să ajungem să jucăm la „Abatorul".*

— Ce-mi spui de Rapid, Rică?

— *Spun că nu se știe pînă la urmă. Oh, cît vreau să avem trei puncte avans, la primăvară, înainte de ultima etapă!*

— De ce?

— *Ca să joc centru înaintaș la Constanța.*

— Îți pare rău de golul lui Badea?

— *Ba bine că nu. Dar n-a tras cinstit. A șterpelit-o-n colț. Nici n-am văzut mingea. Prea multă lume în careu. Vorba mamei mele: „Ascultă, Ricuță, pe tine āia mici din față mai mult te-ncurcă"...*

— La golul lui Caraman nu prea te-au încurcat āia mici din față.

— *Asta cam așa e. Nici nu știu de unde a apărut namila de Caraman... Bine că nu ne-am ciocnit. Am fi rămas întinși pe jos. Ne scotea cu targa. Și unde pui că dădusem banii pentru Revelion.*

— Ați avut mare noroc cu Farul.

— *Nu zic nu. Dar mi-a părut tare bine că a fost cum a fost. N-aș fi crezut că alde Teo, Bebiță, sau Stelian pot să-și stoarcă inimile în tarbă în cabină, după meci, e-rau leșinați. Parcă-i scosese din mină cu ultimul lift. Să-ți spun drept, cît*

plăcut mai mult în Mexic?

— *Jairzinho și Bobby Moore.*

— De ce Bobby Moore?

— *Pentru că știe. Știe tot. Știe și ce n-are. Știe, de pildă, că nu prea are viteză; ai văzut ce greu își trage butucii? În schimb, adună toate mingile și le-mparte tuturor ca la pomană.*

— Dar Jairzinho?

— *Asta le dă înainte la toți. N-ai cum să-l prinzi.*

— Îl vezi pe Jairzinho înaintea lui Pele?

— *Pele a fost. Jairzinho este, și apoi cu Pele e prea multă vrajă.*

— Îți pare rău de golul lui Pele?

— *Nu. Parcă-i, totuși, mai frumos să primești decît să nu primești gol de la Pele.*

— Dragă Ricardo, pentru că se apropie Anul Nou, dă-mi cea mai frumoasă amintire a ta pe 1970...

— *Nu stau să aleg. Era în ziua cînd m-am întors de la Cardiff...*

— 12 noiembrie.

— *Stai, să vezi. Cînd să cobor din avion, o văd numai pe nevastă-mea. Mama, niecăieri... În gîndul meu: iar s-au certat. O întreb: unde-i mama? Zice: n-a avut timp... Nu cumva v-ați certat? Nu, Rică! Las' că vedem noi... Și intrăm în mașină. Nu scot o vorbă. Cînd ajungem acasă, portița deschisă. Dau să intru. Ce să vezi?! Prețuri întinse pe jos pînă în ușa casei. Iar pe prețuri — flori. Mă uit la nevastă-mea. Tace. Cînd mă apropii de ușa casei, mama, din tindă, cu o tavă. Pe tavă, pîine și sare. Am rămas locului. Dar mama de acolo: „Bine-ai venit, domnule general!"*

— De ce general, Rică?

— *N-am mai întrebat-o, nea Ioane. Am luat-o în brațe...*

RĂVAȘE PENTRU DINAMO

de Valeriu MIRONESCU

Dacă ar fi să alegem un sport remarcabil în 1970, cu oameni reprezentativi în circuitul internațional, ar trebui, stimați cititori, să ne oprim fără doar și poate asupra handbalului și a handbaliștilor români. Omagiul nostru e normal să se îndrepte cu precădere spre această ramură și acești atleți, ale căror rezultate sînt lăudabile aproape fără nici un fel de rezerve. Totuși, de An Nou, nu ne putem desprinde de fotbal, așa, ușor, ca și cînd n-am fi scris despre el și eroii lui, săptămînă după săptămînă. În trecut, cu asemenea prilejuri așternusem pe hîrtie rînduri despre discoboli — aceștia avuseseră semnificații simbolice — sau despre elementele de elită din alte sporturi. Dar, fiindcă pasiunea noastră, pasiunea sportivă a zilelor noastre rămîne fotbalul, fiecare articol de ajun a cuprins răvașe pentru jucători, unii foarte tineri — care, apoi, s-au consacrat — alții cam la ananghie — care, apoi, au sărit hopurile, asemenea uriașului portar — în sfîrșit, cuvinte pentru acel cu jocul în sînge, cu tehnică aleasă și cu o picătură de personalitate.

Acum, încerc să-i trimit un fel de răvaș lui Dinamo. De ce tocmai unei echipe de club? Pentru că reconstrucția viabilă a fotbalului nostru trebuie să se facă numai pornind de la cluburi, organizînd cluburi puternice și bogate. E în întregime falsă ipoteza după care lucrează unii: se poate reprezenta cu succes fotbalul nostru peste hotare și fără cluburi solide la bază. Această ipoteză n-are date de sprijin. Fenomenul invers — cluburi puternice, echipă reprezentativă fără performanțe — se manifestă în multe țări. Însă nici una dintre reprezentativele care au obținut rezultate de răsunet n-au plecat din locuri unde să nu fi existat mai multe cluburi serioase. Au fost și cazuri, rare, cînd s-a pornit de la unul sau două cluburi, totuși, de la cluburi s-a pornit! Palmaresul nostru— 1970, deși mulțumitor în comparație cu bilanțurile sub orice critică din trecut, exprimă o stare medie — 10 meciuri, 2 victorii, 3 înfrîngeri, 5 egalități; cum s-ar zice 9 puncte din 10 jocuri. Oricum am suci acest clasament, cuprinzînd echipe tari însă și echipe mai puțin redutabile, tot la o poziție medie ajungem. Nu, e mult mai bune, și mai sigur, să fortifiem cele cîteva cluburi fruntașe astfel ca prin ele să tindem spre o echipă reprezentativă cu performanțe demne și stabile.

Iarăși revine întrebarea, de ce Dinamo? Aș putea răspunde simplu scriind că majoritatea cronicarilor zic și prezic de cîțiva ani încoace: Dinamo are cea mai talentată echipă, Dinamo va cîștiga campionatul. Însă n-ar fi adevărat. Am acum impresia, mai mult, am aproape certitudinea, că noua conducere a acestui club, inclusiv în domeniul tehnic, a pus piciorul în prag elementelor mediocre care au secătuit întreaga pepinieră dinamovistă și au redus înzestrarea materială la proporții oarecari. La un mare club polisportiv, perspectiva a fost repusă în drepturi, principala preocupare de conducere devine așezarea viitorului, zestrea de amenajări și asigurarea schimburilor treptate, prin juniori și tineri încă neconsacrați, selecționați nu îngust și local, ci din toate părțile țării. Țința o constituie transformarea echipei, spre exemplu, de fotbal, într-o formație de valoare europeană. Să fie cineva în arena internațională...

E posibil să mi se reproșeze de către unii suporteri mai fanatici că-i subevaluez pe actualii componenți ai lotului. Cum, Dinamo n-are jucători de valoare europeană? Are și n-are. Echipă, n-are în mod sigur, pentru a emite pretenții și în fotbalul continental. Cum am mai scris cu altă ocazie, construcția lui Dinamo începuse în urmă cu cîțiva ani, bine, de la consolidarea apărării înspre înainte, însă procesul fusese întrerupt și întrerupt a rămas. Noroc că Dinu și cu Dumitrache apucaseră să pună piciorul în prima formație. Acum, treaba se cuvine luată aproape de la început. Mi-a plăcut faptul că la o recentă consfătuire, Cornel Dinu a spus pe nume cîtorva adevăruri, că a privit cu multă seriozitate realcătuirea și pregătirea echipei. Interesantă a fost comparația făcută de el între promovările din trecut (Dinu, Dumitrache, Radu, Lucescu etc.) și ureușul anevoios, deseori stopat de conservatorism (oare, numai conservatorism?) al lui Doru Popescu și, mai ales, Moldovan. După Dinu, a fost rîndul lui Lucescu să pună punctul pe i subliniind meritele de antrenor ale lui Traian Ionescu...

Încă odată, de ce Dinamo? Am să vă mărturisesc adevărul. În fiecare an pun rămășag cu un bun amic, ce se cam supără cînd îi zic că e dinamovist fanatic. Prinsoarea e următoarea: el, amicul, spune — anul acesta cîștigăm campionatul; eu — nu-l cîștigați dacă nu se reîntoarce Traian Ionescu. Firește, pînă acum amicul a pierdut toate pariurile. În 1971, nu mă mai prinde, Mitică. S-a reîntors la club antrenorul cu care Dinamo a cucerit patru titluri la rînd...

Cît privește răvașul propriu-zis, acesta îl las pe seama unui dinamovist, colegul DUMITRU TABACU:

Acum în prag de noul an
Urez amicului Traian,
Cînd așteptăm, cu toți, festinu'
Și i s-a acordat mandatul:
Cu Dumitrache, Radu, Dinu
Să ia din nou campionatul!

ȘAH

TOTU-I SĂ GĂSEȘTI IDEEA

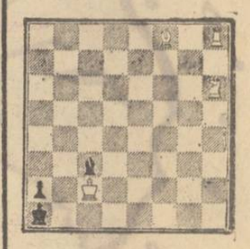

Prezentînd problema de mai sus (autor: Andre Cheron, enunțul: alb joacă și dă mat în trei mutări) maestrul englez Leonard Barden scrie că „rezolvarea ei este un simplu joc de copii... dacă găsești ideea lucrării" și că, dimpotrivă, poți pierde și jumătate oră căutînd matul, în cazul în care nu reușești să descoperi ideea...

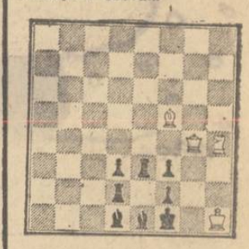

Cu toate că se rezolvă în șase mutări, problema de mai sus (autor: H. Grsemann) este mai ușoară decît multe lucrări în două mutări. Un șahist experimentat a reușit să găsească în cinci minute modalitatea prin care albul îl poate da mat pe negru la mutarea a șasea. Și în următoarele cinci minute a stat și a admirat mecanismul spectaculos al soluției...

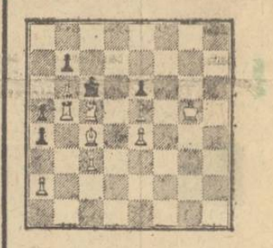

Sam Loyd. La fel ca și un film de Hitchcock, o problemă de șah compusă de Sam Loyd nu mai necesită prezentare, fiind de la sine înțeles că cuprinde o surpriză, o finețe, o poantă neașteptată. Deci, albul joacă și dă mat în trei mutări.

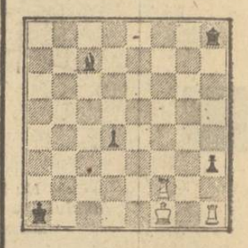

Vă invităm să puneți pe tablă poziția de mai sus și să jucați patru alb, avînd dreptul la prima mutare. Cu toate că negrul are un avantaj material considerabil, așezarea specifică a figurilor îi permite albului să obțină o remiză rapidă și de-a dreptul surprinzătoare. De fapt, nici nu-i de mirare. Este vorba de un studiu „semnat" de H. Rinck...

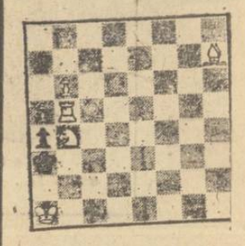

Și acum o problemă cu mat invers. Adică, albul este la mutare și își propune nu să-l facă mat pe negru ci dimpotrivă, el trebuie să-l forțeze pe negru pentru ca acesta să-l facă mat pe alb. Deci, jucînd cu albul, sînteți la mutare și il forțați pe negru să vă facă mat în cinci mutări.

SOLUȚIILE PROBLEMELOR DE ȘAH:

A. Cf 5! amenințînd 2 Thl șah; 1... N: h8 2. Cg7!!, N: g7 3. N: g7 mat.

B. 1. Dh3! șah, Re2 2. Df1! șah, R: f1 3. Nh3 șah, Re 2 4. Nf1!! șah, R: f1 5. Cf5 urmat de 6. Cg3 mat.
C 1 Ne2!, a3 2. Nh5, R i b5 3. Ne8 mat.
D 1. Td2 amenință 2. Re (f) 2 mat 1... Da8 2. Rf2! șah D: h1 3. Td1 șah!, D: d1 pat.

E. 1. Ca6, a: b6 2. Nb1, b: a5 3. Tb4, a: b4 4. Cc5, b3 5. Ca6, b2 mat.

PROIECTE DE REVELION

Într-un apartament din cartierul Balta Albă

de Eftimie IONESCU

Patru prieteni vechi, care au înfruntat zeci și zeci de adversari în sute de meciuri, care au oftat pentru Rapid sau au exultat pentru victoria lui, se vor reîntîlni și în jurul mesei bogate din noaptea Anului Nou: Lupescu, Dan Coe, Greavu și Codreanu vor întîmpina împreună pe 1971. „Organizatorul" reuniunii 1970/1971, Lupescu. „Am dorit mult să fiu împreună cu cei mai dragi prieteni ai mei, ne mărturisea căpitanul echipei naționale în ultimul său meci din sezonul 1970. De ei mă leagă nu numai o simplă intimitate de coechipieri, ci o adevărată amiciție care s-a cimentat în ani, pe stadion și în afara lui".

Lupescu ne mai destăinuia că a pregătit un program cu multe surprize. Nu va lipsi, din repertoriul muzical al serii, melodia mexicană cu care echipa națională a României a fost întîmpinată în orașul „grupei de foc", melodie avînd ca titlu chiar numele acestuia, Guadalajara. Gazda de la 31 ianuarie s-a îngrijit ca din înregistrările magnetofonului său să facă parte și preferințele muzicale ale invitaților. Atenția principală este acordată lui Dan, mare cunoscător al celor mai recente succese ale muzicii ușoare de toate specialitățile. Cu siguranță că Lupescu va avea în colegul său din centrul liniei de apărare rapidiste un musafir pretențios la acest capitol.

Acasă, între ai lui...

Fotbalistul Cornel Dinu se va afla — în clipele cînd bătăile ceasului vor anunța sosirea lui 1971 — în familia lui. „Am lipsit așa de mult anul acesta de acasă încît mi-am promis mie însumi că voi fi lîngă părinți de acest Revelion", aceasta era „expunerea de motive" a internaționalului, la întrebarea noastră privind programul nopții de 31 decembrie spre 1 ianuarie.

L-am întrebat pe căpitanul naționalei, ce-și dorește pentru 1971. „Eu am ajuns să mă gîndesc mai departe decît la 1971. Aș vrea ca și peste patru ani să pot povesti în noaptea de Revelion... impresii de la un turneu final de campionat mondial. Între timp, doresc echipei naționale, în care sper să reapar, cîștigarea seriei din „Campionatul Europei" și o revanșă pe care o așteptăm cu toții — aceea din meciul cu Franța. Ați înțeles, firește, că acestea din urmă sînt „cifrele noastre de plan" pentru 1971"

Între două trenuri

Bobby Moore nu va avea prea mult răgaz pentru Revelion. Echipa lui, West Ham, se află angajată în campionat (care, cum se știe — în Anglia nu se întrerupe în timpul iernii). Moore va face un popas scurt, acasă, pentru seara Anului Nou și a doua zi chiar se va afla în trenul de Liverpool unde la 1 ianuarie va avea loc o festivitate în cinstea sa organizată de cele două mari cluburi locale, Everton și Liverpool. Nici celălalt mare Bobby al fotbalului englez, Charlton, nu va avea prea multe ore de răgaz pentru familia lui. Și el are aceleași obligații ca și prietenul său Moore: — campionatul îl reclamă și pe el; iar Manchester United nu stă deloc pe roze în clasament.

Dragan Geaici, vedeta nr. 1 a fotbalului iugoslav, oferă celor mai apropiați prieteni ai săi un revelion pe splendida coastă a Dalmației. Extremul stînga al selecționatei și al lui Steaua roșie i-a invitat pe cîțiva dintre amicii lui, vechi și nedespărțiți, prieteni încă din anii copilăriei, la Pola, fumoasa stațiune, unde clima rămîne splendidă tot timpul anului. Așa că, a doua zi după Revelion, grupul invitaților faimosului internațional iugoslav își va oferi, poate, și cîteva ore de plajă. Geaici nu va avea însă prea mult timp de concediu pe coasta dalmată. În prima jumătate a lui ianuarie, clubul Steaua roșie Belgrad pleacă într-un lung turneu și extremul său stînga trebuie să fie prezent cu cîteva zile înainte de decolarea avionului spre Rio de Janeiro pentru cîteva antrenamente de acomodare.

Iată cîteva dintre proiectele de Revelion ale așilor balonului...

Pronosticul revistei „Magazin" la concursul Pronosport

1. Catania—Cagliari	2
2. Fiorentina—Lazio	1
3. Foggia—Sampdoria	X
4. Inter—Juventus	1
5. Lanerossi—Varese	1
6. Napoli—Verona	1
7. Roma—Bologna	X
8. Torino—Milan	X
9. Casertana—Bari	1
10. Catanzaro—Mantova	X
11. Livorno—Modena	1
12. Novara—Perugia	X
13. Ternana—Monza	1

Antrenamente pe... vapor

Desigur că cel mai original campionat de fotbal din lume este cel al echipajelor de vase! Competiția durează de la 1 august pînă la 31 iulie, iar ediția 1969—1970 a grupat nu mai puțin de 446 echipe din 44 de țări. Întrecerile au loc evident pe terenuri obișnuite în timpul escalelor, iar întîlnirile au loc pe... vapor, în timpul curselor. Recent, la Hamburg a avut loc ceremonia decernării cupei campionilor capitanului echipei „Transvaal" (R.F.G.). Cu același prilej s-a anunțat că la viitoarea ediție a competiției și-au anunțat participarea încă 28 țări, astfel că se contează pe un număr de circa 700 echipe din 72 țări.

In imaginea alăturată: aspect de la un antrenament al echipei campioane.

MOZAIC

• BOBBY MOORE, *cunoscutul jucător englez de fotbal, are în afara fotbalului, o altă mare pasiune: cea de automobilist. Recent, el a pilotat o mașină de cursă pe circuitul Brands Hatch, dovedind însușiri deosebite de conducător automobilistic de pistă.*

• ORGANIZATORII *Turului ciclist al Italiei au inclus în ediția de anul viitor o etapă cu sosirea în... Piața San Marco din Veneția. Acest fapt va putea fi posibil prin amenajarea unui pod din portul San Lica și pînă în vestita piață.*

• INTRE 19 MARTIE *și 3 aprilie 1971, la Berna, se vor desfășura campionatele mondiale de hochei pe gheață. În acest scop la Berna se construiește o arenă acoperită care va putea primi peste 15 000 de spectatori.*

• COMITETUL DE ORGANIZARE *a Jocurilor Olimpice din 1972 a anunțat că după unele calcule anticipate, în perioada desfășurării întrecerilor sportive se prevăd nu mai puțin de 650 000 de convorbiri telefonice zilnice legate de marea competiție.*

• ECHIPA FEMININĂ *de baschet a Uniunii Sovietice deține un record interesant: din 1958 ea n-a mai fost învinsă! În acel an echipa U.R.S.S. a fost învinsă de formația Bulgariei în finala campionatului european. În ultimii 12 ani echipa U.R.S.S. a cucerit trei titluri de campioni mondiali și șase de campioni europeni.*

Ultima creație a anului 1970: Renault 12 Gordini

AUTOMOBILISM

ACASĂ LA RENAULT

Pe o placă turnantă de proporții impresionante, a magazinului „Renault" de pe Champs-Elysees din Paris se află expus noul Renault-Alpine care a sporit faima, și așa destul de mare, a renumitelor uzine franceze. Ultima performanță de răsunet a lui Renault-Alpine: cîștigarea raliului Corsicei, unul din cele mai grele, cunoscut și sub numele de „raliul celor 20 000 de curbe". La volan a fost Bernard Darniche, noua stea franceză a raliurilor.

În urmă cu cîteva zile, cam pe la mijlocul lui decembrie, admiram aceeași mașină care lăsase în urmă un Porche 911, un Lancia, un B.M.W. 2002. Amicul care mă însoțea în vizita mea... automobilistică, Jean Lachévre, din direcția de relații externe a uzinelor „Renault", îmi explica cu lux de amănunte (firese) calitățile automobilelor ce se aflau în acest magazin-expoziție. Într-un decor specific zilelor din preajma sărbătorilor de sfîrșit de an care împodobește acum tot Parisul, străzile, casele, magazinele, se află expus aici tot ceea ce a produs uzinele „Renault" și mai ales ce va realiza în 1971.

Istoria uzinelor este înfățișată sugestiv în expoziția-muzeu de la primul etaj, numită „Autobiografia Renault". Povestea este deopotrivă instructivă și sugestivă. În zilele de sfîrșit ale veacului trecut, mai precis la 1898, un entuziast și priceput mecanic francez, pe nume Marcel Renault, a realizat într-o magazie-atelier din suburbia pariziană Billancourt, o mașină ce a revoluționat tehnica de atunci. Automobilul lui Marcel Renault avea cutie de viteze și bineînțeles schimbător. Trei ani mai tîrziu, mecanicul francez cîștiga „Cursa curselor" pe distanța Paris-Viena, realizînd o viteză de 62,500 km pe oră cu autoturismul său cu patru cilindri și 14 c.p.

Așa a debutat o faimoasă industrie automobilistică ce a cucerit în zilele noastre un loc de prim rang în industria mondială. Ultimul din membrii familiei Renault, pasionat de construcția automobilelor, Louis Renault, a murit în 1945. După dispariția lui s-a creat Regia națională a uzinelor Renault, întreprindere de stat.

Expoziția-muzeu de pe Champs-Elysées este în fond și o demonstrație elocventă a ceea ce a însemnat evoluția tehnicii automobilistice pînă în zilele noastre, cînd se obțin performanțe, altădată incredibile. Coborînd la parter, am luat cunoștință cu noutățile anului 1971. Gama autoturismelor „Renault" pornind cu „R 4" continuă pînă la „R 16 T.S."; mai departe sînt furgonetele pentru transporturi ușoare și camioanele de tonaj mare cunoscute sub numele „Saviem". Toate tipurile „Renault" pe care le știm, vor fi produse și în anul viitor. Despre un tip nou de autoturism nu se poate vorbi încă. El există însă pe planșele creatorilor, dar în jurul său se păstrează, cum e normal, cel mai mare secret. Pentru moment se știe însă că la toate tipurile „Renault" se vor aduce unele îmbunătățiri și perfecționări. La R 4, echipamentul electric de 12 volți îl va înlocui pe cel de 6 volți; la R 6 se va monta un rezervor mai mare iar cilindrii vor avea un diametru de 19 mm în loc de 20,6; R 8 și R 10 vor fi construite și în versiunea „Automatic", cu toate vitezele sincronizate; la R 12 se vor face

Pe banda de montaj: R 8

unele modificări în construcția caroseriei; la R 16 se va schimba cilindreala motorului și va fi instalat sistemul de frînare de la R 16 T.S., mult mai bun.

Desigur, în gama perfecționărilor intră multe detalii tehnice, iar ghizi specializați le explică oricînd chiar și pentru amatorii de... curiozități. Marea familie a autoturismelor „Renault" se prezintă în fața cumpărătorilor nu numai într-o variație de tipuri dar și cu un crez rostit încă de acum șapte decenii de Marcel Renault: calitate superioară. Azi, mașinile Renault se vînd în 46 de țări. Și asta spune totul.

V. STANESCU

UMOR

Nell COBAR

— Dragul meu, gelozia ta e ridicolă !... E o chestiune de tradiție, mă-nțelegi ?

Gigel : *— Ai fost foarte drăguț, dar de ce-ți faci timp pentru mine doar o dată pe an ?*

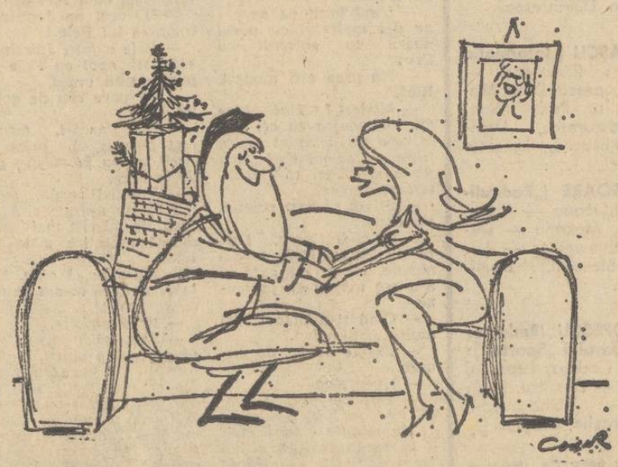

— Știi că pînă la tine eu n-am crezut în Moș Gerilă ?

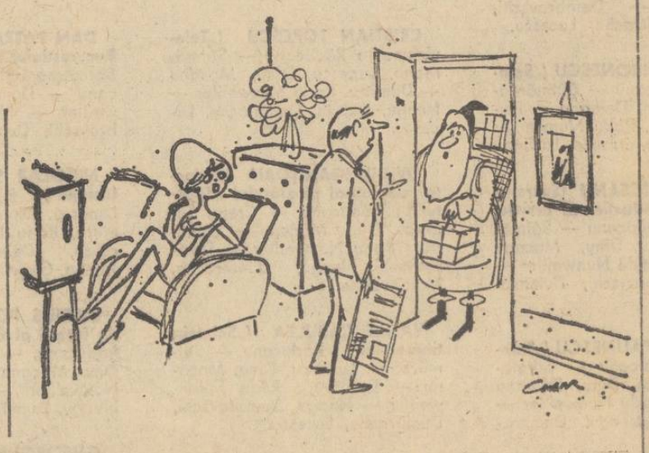

— Nu, cred că e o greșeală. În casa asta nu există nimeni cu numele Cocuța în afară de nevastă-mea...

Adrian ANDRONIC

Fără cuvinte.

— Nu le-nțeleg de loc, cum pot sta așa, fără să se distreze și ele în ultima zi a anului !!!...

— Ce te face să nu mă crezi nici în ruptul capului că vin de la serviciu la ora asta ? ! !...

V. TIMOC

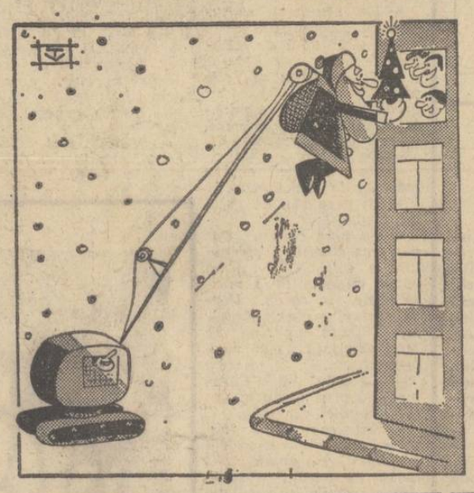

— Știam de anul trecut că aveți liftul defect !...

G. BADEA

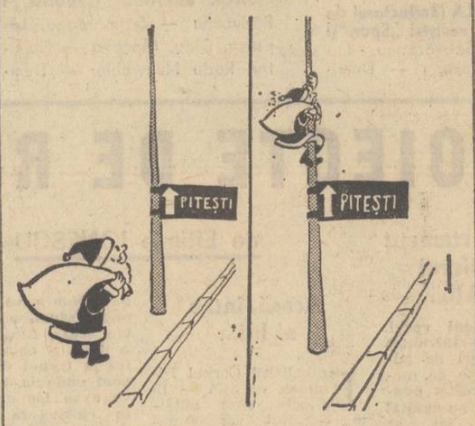

Fără cuvinte.

Fred GHENĂDESCU

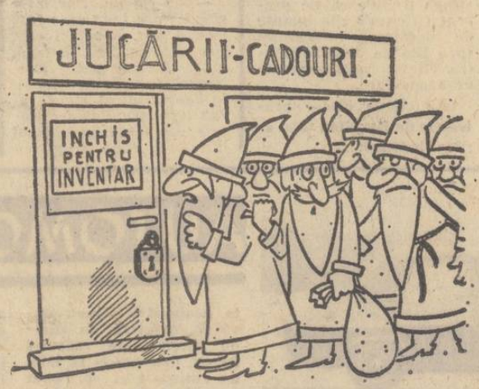

Tragedie.

V. Crăiță — MÎNDRĂ

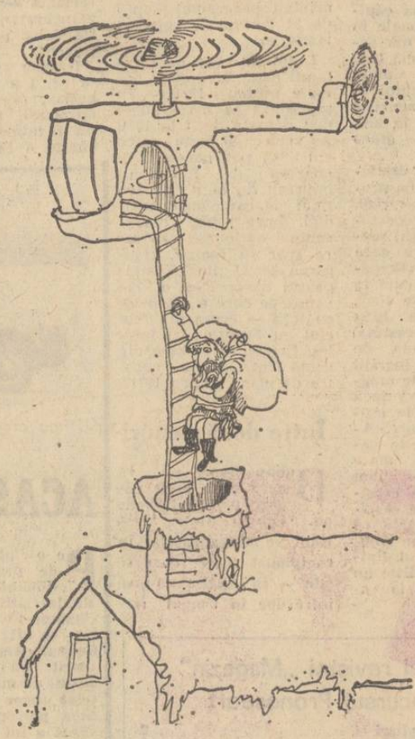

Fără cuvinte.

— Termină cu stilul ăsta de dans ! Ce-o să zică de noi lumea din restaurant ?!

— De ce o fi întîrziind Moș Gerilă ?

— E tata și, știi, el nu respectă niciodată termenii contractuali.

DOUĂ ETAPE SPRE CULMI

de Radu VASILIU

N-a fost un an ușor, acest 1970, ultima treaptă a cincinalului. Parcă geloasă pe puterea noastră de a urca, stihia ar fi vrut, dacă nu să ne doboare, măcar să ne pricinuiască o poticnire. De pe vremea cînd Hera se dezlănțuia să oprească înălțarea lui Hercule, sau să înece corăbiile rătăcitorului Enea, ca să nu poată pune temeliile viitoarei civilizații romane, ambianța naturală a omului i-a fost de multe ori ostilă. Dar pînă la urmă, furia a trecut; vatra poporului nostru, cu care, spun cronicarii și înțelepții, semănăm de cînd, din vechime oamenii s-au așezat de meleagurile acestea, s-a arătat din nou blîndă și frumoasă.

Și așa, adunîndu-și iar puterile, poporul nostru a dres, cu grabă, vătămările suferite de lucrările lui, apoi, a dus pînă la capăt planul gîndurilor și năzuințelor spre culmi către înfăptuirea căruia îl călăuzește partidul comunist. A fost, cum se spune, o încercare și încercările sînt bune în viața insului și a poporului, pentru că ele scot la iveală calitatea oamenilor. În înfruntarea cu potrivnicile se vede dacă sînt făcuți din criță sau din fier necălit. S-a dovedit, astfel, încă o dată că, deși de obicei blînzi și cumpăniți, știm să stăpînim iureșul: nu ne pierdem capul cînd vîrtejul vrea să ne amețească și să ne abată de la calea aleasă. Nici nu s-ar fi putut altfel: cînd oamenii pornesc o lucrare de seamă, lucrarea cea mai de seamă a vieții lor, care le rostește cel mai limpede și mai frumos gîndurile și năzuințele, nimic nu-i mai poate opri, nici greutăți, nici piedici, nici trecătoare furie a stihiilor.

Cînd a venit vremea să cercetăm ce am făcut, cum procedează orice faur în răstimpuri, spre a-și prețui munca, am văzut că am împlinit cu prisosință planurile noastre: în cinci ani am străbătut o cale lungă, bogată în roade, către ținta aleasă.

Din plin, în revoluția tehnico-științifică

Reporterul care a peregrinat în acești cinci ani prin țară, în itinerarii întrețesute ca o pînză de păianjen, ar trebui să dispună de o capacitate de sinteză fără seamăn pentru a putea însuma, într-o imagine, uriașul avînt creator ce a cuprins întreaga suflare a poporului nostru. Desfășurată în extensiune și în intensitate, în amplitudine dar și în microdimensiune, construcția economică a concentrat munca îndîrjită a milioanelor de oameni. Coordonatele stabilite de Congresul al IX-lea și de Conferința Națională a Partidului Comunist Român, au alcătuit cadrul acestei activități efervescente. Planul cincinal își propunea să determine în economia țării o mutație esențială de natură calitativă: creșterea, diversificarea și modernizarea ei în ritmuri energice, pentru a o propulsa din plin în revoluția tehnico-științifică contemporană, în toate domeniile: cel al producției, cel al organizării și gestiunii, cel al utilizării superioare a resurselor naturale și a energiilor umane. S-a deschis astfel un front imens, un orizont constructiv neegalat de nici una din etapele anterioare ale construcției socialiste în România.

Industria — avangarda economiei românești — și-a sporit producția în ritmul de 11,7 la sută, superior celui prevăzut inițial; totodată participarea ei la crearea venitului național reprezintă la sfîrșitul cincinalului 60 la sută, față de 49 la sută cît era în 1965. **Ramura economică cea mai dinamică a cucerit definitiv poziția dominantă în producția de bunuri materiale a țării.** Un adevărat salt spre țelul societății socialiste multilateral dezvoltate. Deși pregnant ilustrative, proporțiile nu spun însă nimic de conținutul acestui salt considerabil, prin care România își menține locul de frunte în contextul mondial, din punctul de vedere al ritmurilor creșterii economice. Or, tocmai conținutul dă la iveală aspectul calitativ al progreselor realizate. Industria României confecționează astăzi, la niveluri comparabile celor atinse de vechi țări industriale, o varietate de produse cu înalt grad de prelucrare — mașini unelte și instalații, automobile și motoare, locomotive electrice și Diesel-electrice, echipamente complete pentru diverse ramuri (producția de ciment, chimică, industria petrolieră de foraj, extracția și prelucrarea) nave cu întregul lor echipament, aparataj electronic și electrotehnic, mașini electrocasnice, o gamă din ce în ce mai bogată de produse chimice și medicamente, vagoane de cale ferată, elemente de automatizare și cinescoape; este cu neputință să le enumerăm nici măcar pe toate acele produse care au o semnificație excepțională pentru capacitatea ei actuală. În epoca noastră atît de matematizată, expresia cifrică rămîne totuși cea mai apropiată modalitate de sugestie. Voi spune de aceea, lăsînd cititorului posibilitatea de a-și imagina, că în cincinalul încheiat au fost asimilate ca produse noi sau înnoite prin modernizare 2 500 de mașini și utilaje. Am putea afirma că una din caracteristicile pe care industria noastră a început să le asimileze în cincinal este înnoirea permanentă a activității în toate domeniile și sectoarele ei. Este o trăsătură esențială ce dovedește măsura în care ne-am încadrat în mersul avîntat al revoluției tehnico-științifice mondiale; pentru că înnoirea perpetuă a producției sociale constituie unul din efectele fundamentale ale acestei revoluții.

O operă constructivă titanică

Procentele, precum am spus, nu dau la iveală conținutul calitativ al dezvoltării unei economii; dar nu numai atît. Ele nu vorbesc decît prea puțin, prea abstract despre o latură hotărîtoare a activității creatoare a poporului nostru: efortul constructiv. Ca producția să crească și să se diversifice, trebuie să crească masa forței noastre industriale și asta înseamnă proiectarea și construcția unor uzine și fabrici, a unor utilaje și echipamente complexe, asigurarea bazei energetice, a surselor de materii prime, a comunicațiilor, a cadrelor, înseamnă transpunerea în viață a unui ansamblu de programe printr-un susținut și convergent efort colectiv. O muncă încordată în care sînt angrenați de multe ori mii și zeci de mii de oameni. Să ne gîndim la nodul energetic și de navigație de la Porțile de Fier: la edificarea lui participă nu numai constructorii de pe șantier, ci și muncitorii, tehnicienii, inginerii, proiectanții din uzinele care livrează utilajele mari și mici, cablurile, piesele de oțel etc. Sau la combinatul siderurgic din Galați, sau la Uzinele de automobile din Pitești, la cea de aluminiu din Slatina. Și la cîte altele care s-au înălțat în acești cinci ani în răsăritul, apusul, nordul, sudul și centrul țării. **În total 1 500 de capacități și obiective industriale noi**, ca să nu mai amintim de cele existente cărora li s-a mărit puterea de producție. În cinci ani. Făcînd o împărțire mecanică, rezultă 300 anual. Dar nu a fost așa, pentru că ritmul noilor construcții a crescut în amplitudine, pe măsură ce baza de pornire se lărgea; la început mai puțin, la sfîrșitul perioadei mai mult de 300. Este împlinirea și depășirea a ceea ce în termeni economici se numește **plan de investiții.** Cînd rostește acești termeni omul se gîndește mai întîi tot la niște cifre — sumele care reprezintă valoarea în bani a noilor capacități de producție. În realitate și aici conținutul este cu mult mai bogat, el este alcătuit, de fapt, **din munca, forța de creație, inteligența întregului popor.**

Sînt opera lui, aceste 1 500 de unități industriale pentru a căror realizare au fost alocate 288 de miliarde de lei, cu 8 miliarde mai mult decît prevederile planului. Fiecare uzină, fiecare fabrică, fiecare colectiv de muncă, în orice sector ar lucra, a contribuit cu ceva la înălțarea construcțiilor cincinalului. **„Marile înfăptuiri în opera de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate sînt rodul activității pline de abnegație a tuturor oamenilor muncii, a întregului nostru popor, fără deosebire de naționalitate — români, maghiari, germani și de alte naționalități — care, manifestînd deplină încredere în politica partidului, dau viață cu hotărîre programului stabilit de partid pentru înflorirea patriei noastre socialiste".** În aceste cuvinte, rostite la ședința Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R. și a guvernului din 25 noiembrie, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, sintetiza realitatea vie, măreață a strădaniilor creatoare ale poporului nostru, înfăptuitorul operei constructive titanice pe care o începea cu cinci ani în urmă.

O vorbă uitată de mult

Gigantul siderurgic de la Galați nu mai miră astăzi pe nimeni. Ziarele scriu aproape zilnic despre această piesă de bază a industriei românești. Asemenea și despre Porțile de Fier. Asemenea și despre platforma industrială a Iașilor, împlinită cu noi unități în anii aceștia, despre cea a Oradiei, a Piteștilor. Dar oameni buni, să vorbim despre Teleorman! Numai generațiile trecute de 40 de ani își mai aduc aminte de expresia politicienilor de odinioară: „Vlașca și Teleormanul". Era o formulă care lua în derădere practicile demagogice și escrocheriile monstruoase ale potentaților zilei; ea vroia să zică: „astea sînt veniturile lui, ilicite, plus bacșișul-Vlașca și Teleormanul". Ce contau acestea, pe atunci; două județe unde oameni nu erau socotiți decît moșierii și marii negustori. Teleormanul zilelor noastre a încetat să mai fie un petec de pămînt prăfuit vara, noroios primăvara și toamna, unde viețuiau în satele sărace, ori în „orașele" Turnu Măgurele și Alexandria mulțimea desmoșteniților unei lumi periferice: la Turnu Măgurele s-a înălțat un combinat de îngrășăminte chimice, iar Alexandria — reședința de azi a județului — devine un centru al industriei constructoare de mașini. Dar nu orice mașini ci **panouri de automatizare,** piese esențiale pentru industria modernă. Și tot în acel oraș, va fi dată în funcțiune, o altă fabrică ce va produce sisteme de încălzit și condiționare a aerului în halele industriale. Iar pe cîmpia Burnasului, unde înainte nu se obțineau decît grîne, acum se extrage petrol. Astăzi, cînd încheiem bilanțul a cinci ani de strădanii, pămînturile teleormănene înseamnă realități văzute cu ochii, pipăite cu mîinile lor de harnici constructori și montatori, de muncitorii ce pun în lucrare noile obiective.

Dar Oltenița, dar Slobozia, dar Caracalul, dar Buzăul, dar Curtea de Argeș, dar Botoșanii și multe alte orașe, orășele și sate, care au intrat în circuitul înaltei tensiuni a industrializării moderne? Toate aduc mărturia politicii partidului de ridicare la viață civilizată a tuturor zonelor patriei, politică ce înseamnă nu numai construcția unor obiective industriale, ci și modificarea existenței oamenilor. Creșterea calificării, a capacității lor de a fi mai productivi și totodată de a se bucura de condiții de viață mai bune, înnoirea peisajelor urbane, pătrunderea fermă a confortului, a culturii.

Priveliștea României a cunoscut în acești ani prefaceri adînci: echipamente rutiere noi, aeroporturi printre care strălucește cel de la Otopeni, dezvoltarea portului de la Constanța și a celor dunărene, două importante tronsoane de cale ferată electrificate, hidrocentrale mari silozuri și depozite frigorifice moderne, un trafic din ce în ce mai intens, explozia constructivă din orașe, toate la un loc împlinesc imaginea cîmpiei, a dealului sau a muntelui, atît de scumpă fiecăruia dintre noi.

Și satul intră în ritmurile noi

Cinci ani s-au adăugat timpului de cînd agricultura a intrat și ea în era unei revoluții tehnice. Treptat, cum este firesc oricărui proces de industrializare, o parte din oamenii regiunilor rurale sînt atrași în activitățile uzinelor, în transporturi, în sectoarele urbane ale economiei, în creația tehnică și științifică. Este, poate, pentru cel ce-și mai aduce aminte de trecut, una din schimbările cele mai adînci prin care a trecut țara. Viața patriarhală a amurgit. Ritmurile noi, tehnicile noi se extind, mentalități noi cuceresc conștiința satului. Mașina lucrează ogoarele — condusă tot de un sătean — metodele agrotehnice au înlocuit vechile practici. În unitățile agricole de stat, în sistemele de producție intercooperatiste care s-au dezvoltat în ultimii ani și sînt în pragul unor înnoiri decisive, au apărut mari combinate zootehnice, avicole, legumicole, o tehnologie întemeiată pe știința modernă, amenajări ale teritoriului agricol menite să sporească randamentul și calitatea producției. Au prins viață și se extind mari ansambluri și irigații care prefac întinsele ogoare în eșichiere ale rodniciei. **Efortul de transformare a cunoscut și în agricultură tensiuni înalte.** Datorită lor, în pofida unor ani neprielnici — îndeosebi a anului acesta — **agricultura și-a sporit producția globală cu aproape un sfert,** în raport cu cincinalul precedent și a diversificat-o, dezvoltînd ramuri rentabile ca legumicultura și zootehnia. Cum este firesc oricărui progres, conținutul obținut, condițiile noi create prin mecanizare, chimizare și irigații, prin numărul imens de construcții și instalații destinate modernizării, au impus agriculturii adoptarea unor forme noi de organizare, amplificarea și armonizarea cadrului în care se desfășoară această importantă activitate. Măsurile recent adoptate pentru perfecționarea organizării, planificării și conducerii agriculturii răspund necesităților apărute în momentul evolutiv al construcției agrare, ele cuprind un model de dezvoltare viitoare care va permite mutații calitative importante. Este vorba în primul rînd de a pune în valoare cu eficiență sporită rezervele și posibilitățile considerabile de care dispune astăzi agricultura, de accelerarea ritmului de modernizare a ei, în concordanță cu nevoile, firesc sporite ale unei economii în plin avînt.

O treaptă pe scara civilizației socialiste

Cuvîntul civilizație este în zilele noastre atît de mult folosit și cu atîtea sensuri, încît a ajuns, și pe bună dreptate, să cuprindă aproape toate laturile existenței umane. El înseamnă un grad înalt de evoluție a producției sociale, înseamnă un nivel înalt de dezvoltare și dotare în toate domeniile activității omului, mai înseamnă cunoaștere științifică și dezvoltare tehnologică, și totodată un mod de a gîndi și a te comporta. În orînduirea socialistă, integrarea omului în universul civilizației se realizează prin efortul colectiv și personal, prin colaborarea statului și indivizilor, pentru că această integrare este în același timp o creație conștientă.

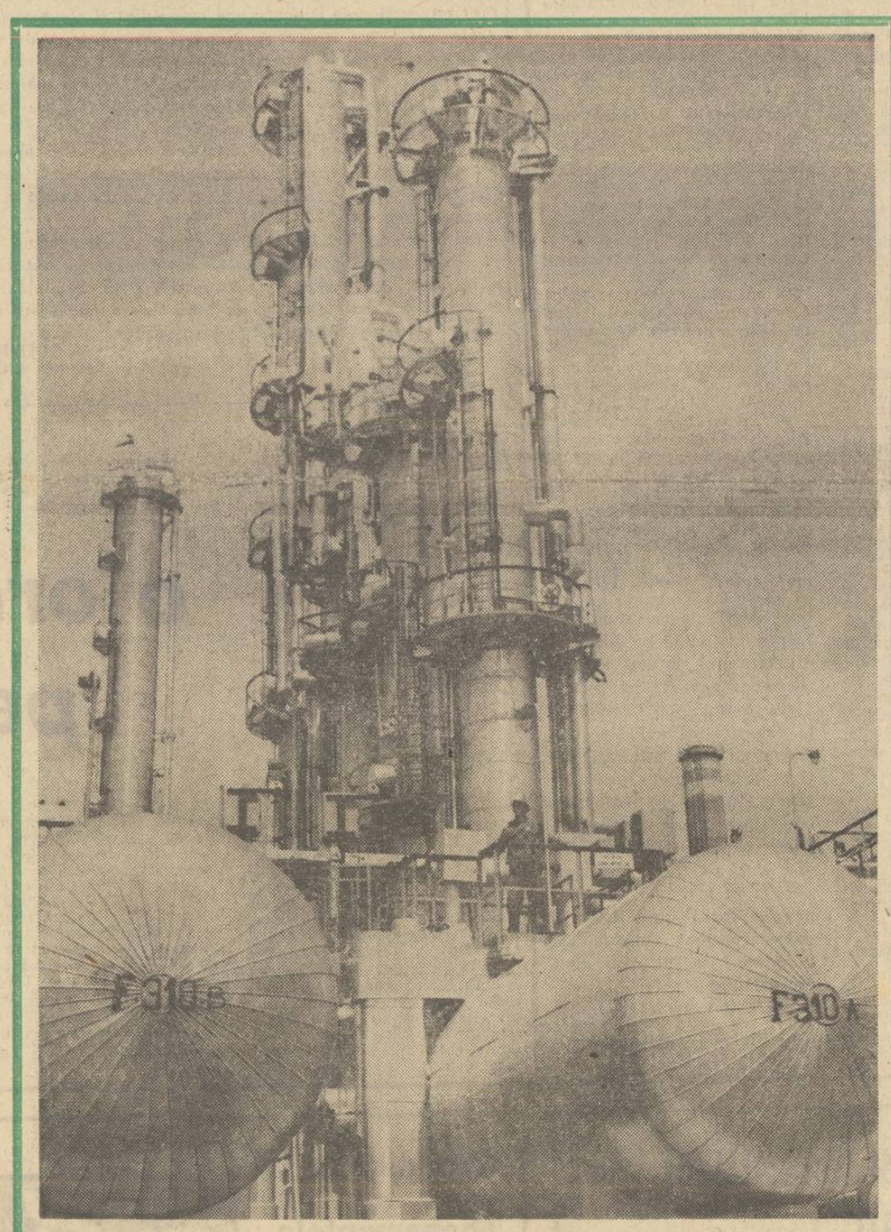

Secvență de pe platforma petrochimică de la Pitești, puternic vlăstar al actualului cincinal care concentrează vigoarea unei moderne rafinării de țiței și a unui mare combinat petrochimic.
Fotografia: Mihai POPESCU

O civilizație pentru om, este țelul pe care și-l propune opera noastră constructivă, într-un model conceput și concretizat de întreaga națiune, perfecționat continuu în procesul de edificare. Construind uzine și orașe, realizînd produsele variate ale industriei, proiectînd, experimentînd, elaborînd teorii științifice sau metode de aplicare a lor, îngrijind sănătatea semenului, răspîndind cunoașterea și cultura, învățînd, îndeplinind sarcini de interes social, conducător sau subaltern, tînăr sau mai vîrstnic, fiecare cetățean al patriei, fără deosebire de naționalitate, participă la opera de ridicare a civilizației socialiste, civilizează și se autocivilizează. Opera presupune un cadru material la realizarea căruia participă toți cu un efort direct sau indirect. Acest cadru este alcătuit din tot ceea ce se creează: edificiu sau clădire de locuit, turbină sau tranzistori, tractor sau automobil, televizor sau panou de automatizare, șosea sau canal, rețea de înaltă tensiune sau telefonică, medicament sau îngrășămînt chimic, soi nou de grîu și porumb sau rasă de animale cu randament superior, carte sau film.

În anii cincinalului, cadrul material al civilizației s-a dezvoltat cu aceeași impetuozitate. Explozia constructivă este atestată de cele 323 000 de apartamente construite din fondurile statului, de spitalele noi, de așezămintele culturale și științifice, de modernizarea echipamentului urban, de complexele comerciale și de servire, de dezvoltarea stațiunilor balneo-climaterice, de casele și amenajările sociale și culturale ridicate la sate. Consumul populației — un element definitoriu al creșterii gradului de civilizație — a sporit considerabil, dacă ne gîndim că numai volumul de bunuri vîndute prin comerțul socialist a fost anul acesta cu peste 30 la sută mai mare decît în 1965.

Efortul făcut de statul socialist pentru asigurarea unor condiții din ce în ce mai bune de desfășurare a vieții culturale a oamenilor se vădește în sumele alocate în acest scop, de-a lungul cincinalului: 36 de miliarde, față de 22 de miliarde de lei în 1965.

Evident, aceste eforturi nu constituie o noutate în politica generală a partidului și statului, ci o trăsătură constantă a ei. Judicioasa utilizare a fondurilor investite în domeniul îmbunătățirii condițiilor de viață presupune însă efortul tuturor — este o problemă de gospodărire, eficiența în rezolvarea căreia fiecare dintre noi își aduce contribuția. Una din cele mai de seamă cuceriri, în procesul de edificare a civilizației socialiste **este tocmai conștiința rolului și aportului personal. O conștiință nouă, caracterizată printr-un înalt grad de răspundere socială își face drum în mințile și inimile oamenilor și deplina ei înflorire va însemna capătul celei mai profunde revoluții.**

Trăim o revoluție industrială, tehnico-științifică și urbanistică dar și una cu mult mai importantă — cea a conștiințelor.

În pragul unui nou urcuș

Ajunși pe ultima treaptă a cincinalului, ne pregătim să reluăm mersul. Privind înapoi și prețuind ce am realizat pînă acum avem putința să sorbim noi forțe din propriile noastre izbînzi. Roadele unei munci de cinci ani ne îndrituiesc să privim încrezători spre viitor. Ele constituie temeiul cel mai solid că **noile țeluri pe care ni le propunem sînt realizabile.** Elaborarea direcțiilor de dezvoltare economică a țării este pentru conducerea partidului nostru o acțiune de cea mai mare însemnătate care cere o evaluare realistă, științifică, o analiză cît mai minuțioasă a posibilităților de care dispune țara.

Cînd cincinalul ce se încheie acum a fost lansat, unora li s-a părut poate că țintele propuse sînt prea ambițioase. Și iată că astăzi, la capătul lui, realismul planului elaborat atunci s-a demonstrat întru totul. Mai mult chiar, adeziunea însuflețită a întregului nostru popor la politica partidului, a făcut ca realitatea economiei românești să depășească în multe privințe prevederile. Rezervele economiei noastre sînt imense, **dezvăluirea lor înseamnă adăugarea unor valențe noi producției sociale.**

Ducînd mai departe lucrarea de dezvoltare, de diversificare și perfecționare a economiei socialiste a țării, **noul cincinal menține înaltul ritm de creștere care a caracterizat-o pînă acum.** Studiul posibilităților actuale, măsurile de punere în valoare a rezervelor, baza creată în cincinalul 1966—1970 asigură, la un loc, condițiile unui ritm de creștere de 10—11 la sută, față de 8,5—9,5 la sută cît se prevăzuse în Directivele celui de-al X-lea Congres al P.C.R. **Succesele obținute în toate domeniile dau putința realizării unui volum de investiții mai mare decît cel înfăptuit în ultimul deceniu: 540 de miliarde de lei.** Astfel, industria, agricultura și celelalte ramuri economice vor cunoaște o nouă înflorire, creînd condițiile materiale pentru ca România să urce încă o treaptă spre culmea societății socialiste multilateral dezvoltate.

Transpunerea în viață a acestor prevederi cere o încordare a forțelor pe măsura țelului înalt pe care poporul român îl urmărește.

Este, de fapt, o chestiune vitală: **numai dezvoltîndu-și în ritmuri înalte economia, pe bazele cele mai moderne, România își poate asigura locul ce i se cuvine în lumea contemporană și beneficia, fără riscuri pentru existența socială, de toate avantajele civilizației.** Biruința în lupta cu cerințele dezvoltării, înseamnă în același timp amplificarea imensă a coordonatelor de civilizație în care vom trăi, sporirea posibilităților de consum ale tuturor cetățenilor, dotarea și mai diversă a cadrului nostru de viață, un spor al bogății sociale care se va repercuta atît asupra poziției țării în contextul națiunilor, cît și asupra existenței cotidiene a fiecăruia din noi. **Pentru că forța economică a unei națiuni este temelia cea mai sigură pentru o viață liberă și îmbelșugată, pentru aportul și vocația ei în lume.**

Cincinalul următor va fi etapa unei pătrunderi și mai profunde în viața țării a tehnicilor de vîrf — electronica, construcția de mașini, mecanica fină —, dar și a unei intense creșteri cantitative și calitative a producției ramurilor de care depinde în mod direct nivelul de viață al oamenilor — industria bunurilor de consum, industria alimentară, agricultura.

În imensul proces de dezvoltare impetuoasă, alte și alte contingente de oameni — **peste 400 de mii** — vor intra în activitatea productivă, punîndu-și în valoare talentele și competențele în folosul întregului popor și al lor personal.

O contribuție esențială vor trebui să aducă anii următori în domeniul calității activității economice. În acest domeniu se verifică de fapt gradul de civilizație al unei colectivități umane, pentru că o activitate de calitate înseamnă eficiență, raționalitate, inventivitate, operativitate, cunoaștere, bun gust. După cum a subliniat conducerea partidului, în noul cincinal **problema perfecționării muncii în toate domeniile este — după aceea a realizării ritmurilor prevăzute de plan — al doilea obiectiv principal al politicii P.C.R., al tuturor oamenilor muncii.**

Abordînd, în 1971 un ciclu de importanță fundamentală în evoluția sa, poporul român este sigur de reușită pentru că are încredere în forțele sale, în opțiunile pe care planul cincinal le concretizează, deoarece **aceste opțiuni, sînt ale lui,** el le-a decis atunci cînd a urmat partidul pe calea socialismului, atunci cînd s-a identificat cu programul pe care acesta l-a elaborat, **program ce constituie expresia năzuințelor poporului,** a convingerii în nesecatul izvor al energiei și talentului lui. Programul se numește: **Societatea socialistă multilateral dezvoltată.**

OAMENII PASIUNILOR, PASIUNILE OAMENILOR

URMARE DIN PAG. 1

Acum mai mult de un deceniu, cînd a fost pus în fruntea grupului căruia i s-a încredințat misiunea de cinste de a construi întîiul motor, nu știa mai mult despre acest gen de producție decît ceea ce desprinsese din lectura grăbită a cîtorva materiale de specialitate. Timp de documentare îndelungă și migăloasă nu avea, așa că a trebuit — împreună cu ceilalți muncitori și ingineri care fuseseră transferați în această secție — să învețe creînd și să creeze învățînd. Simțea însă din plin pe umerii săi de comunist întreaga responsabilitate a sarcinii încredințate și acest simțămînt fecund, aliat într-o organică simbioză cu pasiunea crescîndă pentru „odrasla" tehnică de rară complexitate pe care trebuia s-o aducă pe lume, l-a ajutat să învingă dificultățile inerente începutului, să-și însușească încetul cu încetul nu numai „secretele de fabricație", dar ceva mai mult și mai important — certitudinea înfăptuirii.

Povestește astăzi, cu acel umor detașat pe care ți-l dă distanțarea în timp, despre acea zi de decembrie de acum zece ani cînd, la probele exigente de rezistență, întîiului motor i-au plesnit toate chiuloasele. Oamenii au resimțit crîncen acest eșec, dar n-au dat înapoi. În zilele și săptămînile de după aceea s-au angrenat într-un soi de încleștare personală cu timpul și cu greutățile, au turnat din nou majoritatea pieselor, au reverificat calculele, au reanalizat toate detaliile procesului de fabricație. Pînă ce motorul n-a fost pus la punct, pînă ce — supus unor probe noi și severe — nu s-a dovedit la nivelul etaloanelor internaționale, inginerul Tiberiu Micușca n-a dormit mai mult de o oră-două pe noapte. Avea sentimentul că e în joc nu numai onoarea colectivului, dar și onoarea sa de specialist.

S-a scurs de atunci un deceniu și, în acest răstimp, sute de locomotive mînate de cai-putere ai acestui puternic propulsor de energie au pornit la asaltul kilometrilor de-a lungul și de-a latul țării și, unele dintre ele, chiar dincolo de granițele ei, pe marile artere feroviare europene. În curînd colectivul de aici va realiza al 1 000 lea motor. O comparație sugestivă : timp de 45 de ani la Reșița s-au fabricat 1 000 de locomotive cu aburi. Deci în numai un deceniu s-a înfăptuit aici cît odinioară în patru decenii și jumătate!

Hala imensă a noii și modernei fabrici de motoare Diesel-electrice păstrează încă, în mijlocul ei, ca pe o relicvă a clădirii mici și părăginite ce se afla cîndva pe acest loc, un anacronic clopot care bătea odinioară la începerea lucrului. „Cînd va fi terminat motorul numărul 1 000 — îmi spunea inginerul Micușca — vom sărbători izbind simplu, muncitorește : vom face să bată din nou acest clopot". Dincolo de cuvinte simțeam însă că bătăile clopotului simbolic numit pasiune n-au încetat să se audă nici o clipă în această inimă generoasă...

...Există momente cruciale ale vieții cînd numai pasiunea poate hotărî traiectoria unui destin. Despre un asemenea moment mi-a relatat inginera MARIA HERLEA de la **cooperativa agricolă din Branițea, de pe Valea Someșului.**

Cînd a venit acum nouă ani de prin părțile Albei, de unde-i este baștina, și a aflat că locul de muncă ce i s-a destinat este tocmai această Branițe — cea mai izolată zonă, înconjurată mai peste tot de ape și de unde comunicația cu restul lumii se face cu barca înfruntînd nu o dată puhoaiele Someșului încărcat de furia torenților de la munte — pe Maria Herlea a cuprins-o, după propriile ei cuvinte, „un soi de disperare grozavă". Și acum ? „Acum n-aș mai schimba Branițea mea (și cînd pronunță acest posesiv i se aprinde în priviri o anume irezistibilă lumină) nici pe cele mai ispititoare locuri din lume". Arzătoarea pasiune a ajutat-o și pe ea să depășească momentul de cotitură.

— Brăniștenii mei știau pomicultură nu de azi, de ieri, ci de secole, din moși-strămoși. Așa că, dacă e să fim drepți, eu sînt aceea care am învățat de la ei meseria asta milenară de pomicultor...

Modestia îi șade bine, desigur, dar nu mă poate face să uit ceea ce mi-au povestit oamenii despre ea, îndeosebi președintele cooperativei, Iacob Săplăcan :

— Fără agronoama noastră am fi rămas la metodele de cultivare a livezilor pe care le-au practicat și bunicii noștri și bunicii bunicilor noștri. Mi-aduc aminte că, la început, oamenii o priveau cu oarecare neîncredere. Dar cînd au văzut-o într-o noapte de îngheț cu cîtă energie și-a suflecat mînecile ca să aprindă ea însăși focurile în livadă, cînd au văzut-o altă dată cum înainta nebunește cu barca în mijlocul unui puhoi dezlănțuit, ca să ajungă la niște pămînturi amenințate de inundații, și-au dat pe deplin seama că au în ea un om cu totul devotat intereselor cooperativei.

Aruncîndu-ți privirea, în zilele mirifice ale primăverii, pe grumajii dealurilor de la Branițea și Cireșoaia, înfășurați în eșarfele policrome ale livezilor, intuiești întinderea și profunzimea operei acestei femei. Din cele 3 000 de hectare ale cooperativei, aproape 1 300 sînt îmbălsămate în parfumul arborilor fructiferi, în majoritatea lor plantați și replantați în acest deceniu de cînd Maria Herlea veghează la dezvoltarea cooperativei pe făgașul fecund al agriculturii științifice. S-ar putea spune, fără teama de a exagera, că în fiecare pom, în fiecare creangă, în fiecare floare și în fiecare fruct rodește și munca ei pasionată, investită total în sporirea rodniciei pămîntului brăniștean. Și e oare o exagerare să afirmi că rădăcinile ei pe meleagurile înconjurate de ape au devenit la fel de trainice ca ale pomilor ?

...Tînărul **cercetător hidrobiolog** IONEL MIRON, care lucrează la **Stațiunea de cercetări biologice, geologice și geografice „Stejarul"**, de la Pingărați, este devorat nu de pasiunea pămîntului, ci de cea a enigmaticelor adîncuri subacvale. Folosindu-se de un laborator subacval, realizat din inițiativa unui grup de tineri oameni de știință bucureșteni — inginerii Iuliu Morariu, Constantin Ignătescu, Mihai Șica și biologul Teodor Nalbant — cu colaborarea sa nemijlocită și entuziastă, Ionel Miron a efectuat pînă în prezent un șir de imersiuni spectaculoase în adîncurile lacului Bicaz, soldate cu rezultate de pe acum bogate în consecințe.

Ultima dintre ele — și cea mai îndelungată, durînd zece zile la zece metri de la suprafața apei — avusese loc cu puțin timp înainte de a-l cunoaște. Mi-a povestit ore de-a rîndul despre formidabila experiență umană pe care o comportă viețuirea sub apă și, mai ales, munca desfășurată în condițiile acelea cu totul speciale.

— Împreună cu tehnicianul Mihai Constantin, colegul cu care am făcut scufundarea din luna august — ne relata Ionel Miron — m-am convins încă o dată că, după un antrenament adecvat, omul poate lucra și trăi în condiții optime în vastul și fascinantul imperiu de sub apă...

O autentică vibrație lirică răsuna în cuvintele lui cînd ne descria „munca de noapte" în adîncurile luminate de reflectoarele puternice cu care este înzestrat laboratorul submersibil :

— De ce tocmai noaptea ? Pentru că migrația nocturnă a peștilor, îndeosebi a planctonului, este unul dintre cele mai puțin studiate fenomene. Și pe urmă mai e ceva, un argument, să-i spunem așa, estetic. E greu de imaginat ce feerice priveliști, ce uluitoare incandescențe și irizări, ce neașteptate nuanțe cromatice dezvăluie străfundurile lichide în timpul nopții...

Principalul rezultat al unui asemenea experiment — în afara contribuției științifice la valorificarea avuțiilor biologice ale lumii subacvale — îl constituie, după părerea lui Ionel Miron, perfecționarea omului pe planuri multiple — fizic, moral, intelectual. Și, mai ales, un rezultat neconsemnat în nici un protocol : materializarea unei nobile și rodnice pasiuni, capabilă să lumineze sensul unei vieți, să-i confere satisfacția inegalabilă a datoriei îndeplinite.

Victor BÎRLĂDEANU

SECVENȚE

Jubileu

Nu de mult, eminentul chirurg prof. dr. Iancu Jianu și-a sărbătorit împlinirea a 90 de ani de viață. Evenimentul, deosebit nu numai în familia domniei sale, ci și în lumea medicală din țara noastră, a fost sărbătorit ca atare.

Am intrat în apartamentul său din str. dr. Staicovici din Capitală. Printre cei aproape 100 de invitați — cunoscuți chirurgi, prieteni, vecini, se afla și unul din pacienții săi, Ilie Boboc. Venise de acasă, din comuna Afumați, să-i ureze ani mulți celui care în 1939 îi salvase viața, atunci cînd avusese un grav traumatism cranio-cerebral. Sărbătorirea a fost emoționantă, iar gazda, care și-a închinat toată viața slujirii cu pasiune și abnegație a chirurgiei, ne-a împărtășit cîteva gînduri despre viață, muncă și tinerețe : „Principalul e să trăiești printr-o activitate continuă în serviciul binelui, frumosului și utilului. Activitatea este esența vieții".

Se știe că numele lui Iancu Jianu este legat de realizarea unor tehnici originale în chirurgia plastică a esofagului, fiind unul dintre pionierii chirurgiei plastice mondiale. El a efectuat încă din 1907 primele încercări de grefe de organ. Nu întîmplător se numără printre membrii fondatori ai Societății internaționale de chirurgie ortopedică și traumatologie. A efectuat 40 000 de operații la om și experiențe cu animale.

— Mi-a plăcut să extirp tumorile gigante ale creierului, să operez cazuri grave de infecțiuni. Am studiat malformațiile, am realizat cusături ale inimii, replantări ale antebrațului, rinichiului și grefe endocrine.

— Ce părere aveți despre ultimele transplante de organe ?

— În orice caz, transplantarea inimii este apogeul chirurgiei moderne. Mă bucur că în acest domeniu lucrează și chirurgi români.

Relațiile prof. dr. Iancu Jianu cu lumea, cu oamenii simpli, ca și cu cei de-o specialitate cu domnia sa sînt foarte numeroase. Are prieteni nu numai aici, în Capitală. Este stimat și admirat iar viața sa constituie o pildă vie, strălucită pentru generațiile actuale.

M. GOLIANU
Foto : M. CIOC

LA MULȚI ANI, 1971!

URMARE DIN PAG. 1

că ceea ce le este prielnic. Există în această dorință o nevoie de repere, o nevoie de certitudini. Și-i omenește să fie așa... Dar noi n-avem nevoie, scrutînd viitorul să întrebăm zodierii. Timpul ce vine, timpul pe care-l așteptăm capătă forma clipei ce-o trăim ; devine, într-un anume fel, oglinda prezentului. În zilele ce vin se proiectează, în durată, zilele trăite, cu tot ce înseamnă ele ca experiență agonisită, succese și decepții, dorințe neîmplinite și biruințe depline. În trecut și-n prezent ne citim viitorul. Rezervele și certitudinile de care avem atîta nevoie ni le-a dat și ni le dă viața trăită. Ea ne răspunde. Clar, răspicat, promițător. Și cu cît mai intensă ne este ziua trăită, cu atît mai intensă proiecția în viitor a zilei pe care o avem de trăit.

Pășim într-un an nou de muncă și de viață. Pășim fiecare dintre noi alături de cei dragi și aproape inimilor noastre, alături de copii și părinți, alături de tovarășii de muncă. Pășim toată țara, tot poporul în marele concert al întregii sufleri omenești... Un an nou trăiește pămîntul, un an nou popoarele care-l împînzesc, un an nou trăim noi, românii. În acest an care, iată-l, începe, salutat pretutindeni de speranțe se proiectează, deslușit, conturul anului care a trecut și care pentru noi toți a devenit istorie.

Ce așteptăm de la anul ce vine ? Așteptăm, ca toți oamenii de pe pămînt, pace și bună învoire. Năzuim spre împlinirea unor fapte menite să înlăture primejdia războiului, să garanteze oamenilor tihna muncii rodnice, progresul. Așteptăm noi biruințe ale ideilor generoase ale socialismului, noi victorii ale forțelor progresiste ale lumii care luptă pentru libertate și justiție socială. Așteptările noastre sînt îndreptățite. Anul care trece a însemnat pe agenda politică a lumii contemporane prezențele înalt prestigioase ale României în primele rînduri ale luptei pentru cele mai nobile idealuri ale omenirii. În persoana șefului statului român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, opinia publică mondială a văzut și a dat o înaltă apreciere politicii externe a României, subliniind afirmarea țării noastre pe arena internațională, prezența ei activă, constructivă la orice acțiune menită a sluji cauzei păcii și progresului.

Glasul României în lume este auzit și ascultat, înțeles și stimat. El rostește voința unui popor stăpîn pe destinele sale, al unui popor care concepe relațiile cu alte popoare pe temeiul încrederii reciproce, a respectului independenței, suveranității, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc. La aceste principii, consecvent promovate de partidul și statul nostru, poporul întreg subscrie cu luciditatea înțelegerii prezentului, cu bogata înțelegere a experienței unui trecut istoric sbuciumat.

Noi știm azi că România e pretutindeni în lume cunoscută. Știm stima de care se bucură munca poporului nostru, înfăptuirile noastre cu care, pe drept cuvînt, ne mîndrim. Știm cu cîtă trudă, cu cîte sacrificii s-au obținut toate. Știm cîtă energie a trebuit să înălțăm ce-am înălțat, după cum la fel de bine știm de cîtă energie va fi încă nevoie pentru a realiza tot ceea ce ne-am propus în anii care vin, în anul care începe. Dar știm pentru ce muncim. Știm că orice înfăptuire este spre binele țării, spre binele poporului, spre binele nostru, al fiecăruia. De aici și exigența noastră mereu mai mare, de aici și lupta fără pauze pentru perfecționarea oricărei activități, pentru răspunderea mereu sporită pe toate eșaloanele, în orice domeniu de muncă, de aici intransigența față de calitatea a tot ceea ce facem. Simțămîntul că orice act, orice faptă slujește interesul întregii colectivități, dă actelor noastre o enormă răspundere socială, civică, o adîncă semnificație patriotică. Trăim odată cu țara. Și această realitate cu implicații uriașe dă nebănuite profunzimi și extinderi fiecărei zile trăite, fiecărei zile muncite. Participarea, în orice sector al vieții sociale, e o nouă dimensiune a muncii și a existenței încărcate de răspundere istorică.

Aceste realități pe care le trăim fiecare dintre noi totdeauna ne îndeamnă la reflexii. Uneori lucrurile ne par firești de cînd lumea. Nu-i rău, totuși, să ne gîndim mereu la ele, să ne gîndim la noi, la raportul dintre noi și ele. Vom găsi cu siguranță, fiecare dintre noi, zeci și zeci de argumente care, adăugate la cele de mai demult știute, vor întări convingerile noastre, ne vor sublinia încă odată marile noastre certitudini și prin ele vor legitima opțiunea definitivă și entuziastă a poporului nostru pentru socialism. Și odată cu acesta, ca suprem argument, vor arăta cît de adîncă e dragostea poporului nostru, cît de nețărmurită încrederea sa în conducătorul uriașei opere care angajează toate forțele națiunii — Partidul Comunist Român. Anul ce vine este anul aniversării partidului — anul gloriosului său semicentenar. El va fi, anul unei vii, a unei uriașe mărturisiri a atașamentului de neclintit a poporului față de politica internă și internațională a partidului, atașament mărturisit prin fapta, prin munca plină de abnegație pentru înfăptuirea neabătută a politicii sale.

Va fi anul ce vine un an mai bun. Va fi un an în care se vor materializa planuri și năzuințe înalte. Va fi încă un an de împliniri socialiste. Va fi un an pe care-l așteptăm și căruia îi vom da, prin munca noastră, vigoare și strălucire.

Cu aceste speranțe, la cumpăna anilor vom ura celor dragi, tuturor celor ce ne sînt aproape, sănătate și putere de muncă, împlinirea dorințelor. Le vom ura după datină cu inimile pline de bucurie :

La mulți ani!

O zi... o oră... un minut... pe harta țării

Am citit undeva că obsesia timpului, goana după chibzuita lui folosire îl determină pe omul modern să-și organizeze viața sub semnul exactitudinii. Timpul devine obstacol sau prieten. Depinde de puterea omului pentru a-l înfrunta, pentru a-l subjuga. A fi în timpul nostru, adică a fi în actualitate, înseamnă a trăi din plin prezentul, a-l integra în activitatea noastră. Dar înseamnă, în același timp, a privi mai departe, a descifra viitorul, a-l transforma într-o coordonată a vieții noastre. Cum ? Obligîndu-l să se încadreze în programe, în acțiuni previzibile, exacte, mobilizatoare. Dorim să trăim cu exactitudine în timpul nostru prezent, înfruntîndu-l. Dorim să dobîndim certitudini asupra viitorului, încorsetîndu-l în programe științifice, raționale. Trăim ziua de azi, o prevedem pe cea de mîine. Măsurăm timpul cu mijloace moderne. Ne informăm. Comparăm. Cifrele ne dau informații certe, semnificative. Ne dau măsura unor ritmuri contemporane, senzația exactității.

La acest din urmă aspect m-am gîndit, atunci cînd prezența unor cifre deosebit de revelatoare mi-au dezvăluit o realitate inedită pentru mulți dintre noi. Pentru a o înțelege este nevoie doar să depășim cadrul strict al unei zile cu orele și echivalențele ei obișnuite, să trecem de la o viziune strict personală, limitată la una generală, de la o concepție individuală, la una care să sintetizeze caracteristicile unei zile din viața țării noastre.

Căutăm de atîtea ori comparațiile cele mai plastice pentru a explica o realitate. Deși, cifrele rînduite doar față în față impun, explică, uimesc. Se poate oare indica intensitatea trăirii, bătaia accelerată care determină un ritm de viață, prin cîteva clipe ? De fapt, afirmația că producția industrială a anului 1938 se realiza în condițiile anului 1969 în numai 24 de zile cuprinde sinteza unor transformări care ar putea ilustra o viață de om, înfruntînd, cu tot ceea ce are mai bun, trecerea timpului. Aproape 15 ore de producție industrială a anului 1938 sînt comprimate într-o singură oră, la nivelul anului 1969.

Căutăm o formulă grafică prin care ar putea fi reprezentate pe harta țării aceste comparații : o oră din 1969 a însemnat 15 ore în 1938, a însemnat trei ore în 1960. Poate doar să imparti săgeți care să aducă în memoria noastră, prin indicile plasărilor geografice, diferitele întreprinderi din industria construcțiilor de mașini, de pildă, a cărei producție orară din 1969, se înfăptuia în 41 ore în 1938 și în patru ore în 1960. Sau poate, cele din industria chimică, a cărei producție de o oră din 1969 înseamnă 74 ore în 1938 sau șase ore și jumătate în 1960...

O zi în care țara aceasta întinsă pe 237 500 km p în care trăiesc peste 20 250 000 locuitori, muncește, învață, se distrează, înseamnă un ritm de trăire intensă. Oricare zi a săptămînii din oricare anotimp al anului se recomandă cifric cu impresionante realități. Unitatea de măsură rămîne anul 1969. Anul folosit pentru comparație : 1938. Am produs deci în 1969 : 86 326 000 kWh energie electrică față de circa 3 096 000 kWh în anul 1938. Cu peste 83 milioane kWh mai multă energie electrică pentru industrie, pentru școli, pentru case, pentru orașe și pentru sate ! Comparațiile pot continua : 15 178 000 kg oțel într-o zi din 1969 față de 778 000 kg oțel în 1938 ; 20 590 000 kg ciment față de 1 397 000 kg ; 172 320 perechi încălțăminte față de 12 940 ; 1 539 700 m p țesături față de 347 900 m p.

O zi obișnuită, care înseamnă pentru fiecare dintre noi muncă, destindere, odihnă, își măsoară puterea și pulsul în cadențe deosebite, atunci cînd este vorba de țara întreagă. Veștile ce privesc construcțiile de locuințe au devenit atît de firești încît aproape nu le mai observăm. Dar nu știm poate, că cele circa 500 000 de persoane care s-au mutat în anul 1969 în case noi cu confort ridicat, au dat — în confruntare cu măsurătorile moderne — elemente statistice infinit mai spectaculoase decît orice cuvinte frumos cizelate, care ar descrie această realitate. Într-o zi din anul 1969 s-au mutat în case noi circa 1 400 persoane. Aproape în fiecare minut, o persoană a intrat pe ușa unei case nou construite. Ritmuri precipitate, ritmuri moderne, veți spune. Judecați-le în contextul unor jaloane precise ale nivelului de trai, ale civilizației și le veți înțelege sensul.

O zi în care se fac cumpărături înseamnă, la nivelul întregii țări, în medie, mărfuri vîndute prin comerțul socialist în valoare de 243 000 000 lei. În 1950, s-au vîndut de 6,7 ori mai puține mărfuri ; în 1960, de 2,2 ori mai puțin. Semnele civilizației se înscriu și cu ajutorul altor cifre. În anul folosit drept etalon, 280 000 persoane și-au cumpărat aparate de radio, 210 000 — televizoare, 133 000 — frigidere. Înseamnă că într-o zi, cam 750 de cetățeni și-au cumpărat aparate de radio, iar aproape 600 de persoane și-au cumpărat televizoare.

V-ați întrebat, cîți oameni călătoresc zilnic cu trenul, avionul sau alte mijloace de transport ? În 1938, cifra se reducea la 210 000 cetățeni. În 1969, călătorii unei zile au atins numărul de 1 685 000. Și cum corespondența scurtează distanțele, poșta și telegraful ne stau la dispoziție. Mai rapid : 18 770 telegrame zilnic. Obișnuit : 128 000 scrisori, zilnic. Comunicăm rapid. Ne informăm rapid. Ziarul și cartea sînt mijloace indispensabile de cunoaștere. Peste 3 000 000 exemplare ziare și peste 250 000 cărți și broșuri apărute într-o singură zi în editurile de stat. Fiecare al treilea om adult are la dispoziție un ziar.

Din cei 20 250 000 locuitori ai țării, 3 900 000 elevi și studenți iau loc zilnic, în anul 1969, în băncile școlilor și facultăților. Deci, fiecare al cincilea locuitor învață.

Vorbeam la început de tendința omului modern de a prevedea cît mai exact viitorul. Putem deci vorbi de configurația unei zile a anului 1975. O zi a anului 1975 va egala producția întregii industrii obținută în 26 zile a anului 1938. Ea va fi egală cu producția a 82 zile din 1938 în industria construcțiilor de mașini, cu 137 zile în industria chimică sau cu 19 zile în industria ușoară. Bineînțeles, după cum veți citi, după un calendar, special, în care timpul se micșorează. Cum ?

Da, aparent timpul purtînd amprenta unei impetuoase dezvoltări industriale, se va micșora. Dar o zi va fi mai mare dacă o măsurăm în cantități de energie electrică (153 420 000 kWh), în oțel (28 100 000 kg), în ciment (37 000 000 kg) sau în țesături (2 356 000 m p).

Trăim în prezent înfruntînd timpul. Obligăm viitorul să ne furnizeze certitudini. Măsurăm timpul cu mijloace moderne. Gîndim timpul în ritmuri contemporane. Iar ritmurile noastre românești ne dau putința să măsurăm, să descifrăm, să activizăm timpul, supunîndu-l, făcîndu-l prietenul străduințelor, victoriilor, idealurilor noastre nobile.

Lucia MANOLESCU

SOLICITAȚI ÎN MAGAZINELE DE SPECIALITATE ȘI RESTAURANTE

PORTOCALE MARCA JAFFA

JAFFA — marcă de calitate, care și-a dobîndit o reputație internațională

Portocale JAFFA — aromă deosebită — bogate în vitamine

În orice ocazie!
La orice vîrstă!

Portocale JAFFA
JAFFA — portocale din Israel

Exportator : Citrus Marketing Board
Tel-Aviv

Importator : I.S.C.E. Mercur
Calea Victoriei 118 București

PUBLICOM

Reînnoiți-vă abonamentele la revista magazin

ABONAMENTELE SE FAC LA OFICIILE POȘTALE, PRIN FACTORII POȘTALI ȘI DIFUZORII VOLUNTARI DIN ÎNTREPRINDERI, INSTITUȚII ȘI DE LA SATE
COSTUL UNUI ABONAMENT : 3 LUNI — 19,50 LEI ; 6 LUNI — 39 LEI ; UN AN — 78 LEI

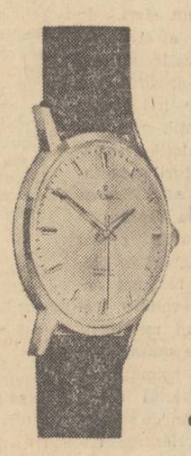

STOWA

UN CADOU UTIL. CEASUL DE MÎNĂ STOWA

De vînzare la Magazinele „Bijuteria" din principalele orașe din țară.

PUBLICOM

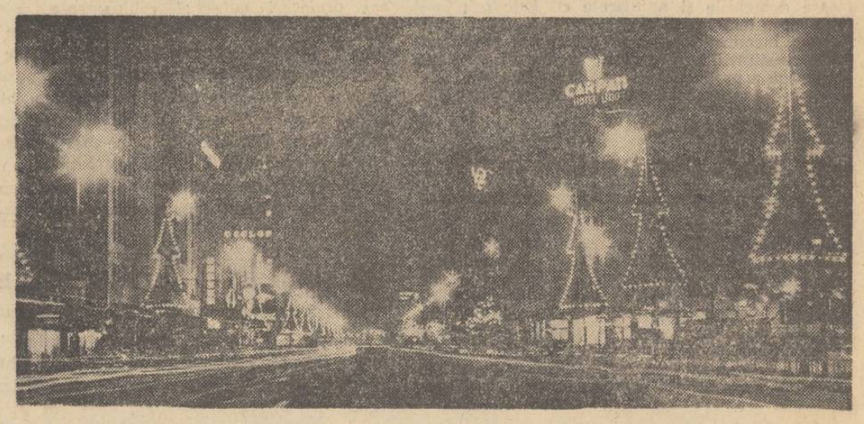

Feerie bucureșteană

Foto : OCTAVIAN STANCESCU

În infernul verde, în căutarea lui Maufrais

• Indianul alb este Raymond? • Pe apele Amazonului, spre fiul pierdut • „Pe mine nu mă interesează decît ca Raymond să trăiască"...

Extraordinara aventură a lui Raymond Maufrais, dispărut în jungla guyaneză în 1950, în împrejurări pe cît de misterioase pe atît de dramatice, — aventură despre care am relatat în „Magazin" nr. 654, 655, 656 —, a avut o urmare dintre cele mai impresionante. Tatăl său, Edgar Maufrais, modest funcționar la arsenalul din Toulon, nu s-a împăcat niciodată cu gîndul morții fiului său drag. Convins că Raymond trăiește, că este poate prizonierul unui trib de indieni denumit „Urechi Lungi", nomazi și refractari oricărei civilizații, el a pornit în căutarea lui, întreprinzînd numeroase expediții, fără să poată da însă de urma tînărului explorator solitar.

Ne-am adresat nefericitului părinte și el a binevoit să ne pună la dispoziție un bogat material documentar, privind prima lui expediție temerară, din care ne-am alcătuit reportajul pe care îl prezentăm mai jos cititorilor noștri.

„Pe curînd, dragi părinți ! Las aci acest caiet și nu duc cu mine decît un carnețel... Acest caiet este al vostru, l-am scris gîndindu-mă la voi și am să vi-l înmînez curînd. V-am jurat c-am să revin și voi reveni...".

Acestea erau ultimele rînduri, pe ultima filă, datată 13 ianuarie 1950, a caietului cu însemnări al lui Raymond Maufrais — caiet găsit, alături de alte lucruri, în carbetul de la izvoarele rîului Tamuri, care i-a servit drept adăpost, înainte ca el să fi dispărut, în împrejurări pe cît de misterioase, pe atît de dramatice.

Părinții lui nu s-au împăcat niciodată cu acest gînd. Nu puteau să se împace : Raymond era unicul lor copil. De aceea ei nu-i plîngeau moartea. Ci doar absența lui. În casa veche și întunecoasă de pe strada Bonnetières, din Toulon, ei vorbeau tot timpul despre el, așteptînd din clipă în clipă să-l vadă apărînd în prag, vesel și zîmbitor și să-l strîngă în brațe. **Căci doar Raymond al lor n-a murit. Nu ! Nu ! Nu putea să moară.** Trăia pe undeva, prin jungla aceea guyaneză, fără să le poată da o veste. Era prizonierul vreunui trib sălbatic, existînd prin meleagurile acelea ? Cine știe ! În orice caz, el trăia, trăia cu siguranță. Și atîta vreme cît ei vor mai avea un suflu de viață, nu vor vorbi niciodată despre el la trecut ! Nu, niciodată !

Prefectul din Cayenne — capitala Guyanei franceze — le-a trimis epavele aventurii : sacii, hamacul și carnetele lui Raymond. Cum au mai citit ei frazele acelea, așternute în grabă, în bezna pădurii din Inini ! Ele le sfredeleau mintea, noapte și zi, nu ca o imputare, ci ca o chemare.

Edgar Maufrais, tatăl exploratorului, s-a dus de zece ori la Paris ca să stea de vorbă cu cei de la departamentul coloniilor sau al celui de interne. De fiecare dată a fost primit cu o amabilitate compătimitoare, dar de cum ataca chestiunea noilor cercetări, i se răspundea evaziv. Toți invocau raportul redactat de Vignon, prefectul Guyanei Franceze, care se pronunțase, fără fraze meșteșugite, pentru moartea temerarului explorator. În asemenea condiții era imposibil — și domnul Edgar Maufrais trebuia să înțeleagă — să se întreprindă alte cheltuieli. Tatăl lua din nou trenul și se întorcea acasă, decepționat și furios. Toți funcționarii îl înmormîntau fiul sub grămada lor de cuvinte ! El el era atît de sigur că Raymond trăiește, așa cum era sigur că toți funcționarii aceia politicoși îndrugau minciuni.

Dar nu numai el gîndea așa. Sau mai bine zis, Edgar spunea cu glas atît de răspicat tot ce gîndea, încît reușise să convingă și pe cei din jurul lui, ba chiar și pe necunoscuți, de tăria afirmațiilor sale. La Toulon s-a constituit chiar o asociație a **„Prietenilor lui Raymond Maufrais".** Asociație de apărare, ea nu-i apăra doar memoria, ci îl apăra împotriva sentinței care se și pronunțase. Voia să suspende cursul timpului în dimineața zilei de 13 ianuarie 1950, pe malurile rîului Tamuri...

DOAR 50 000 DE FRANCI ÎN BUZUNAR ȘI MILIOANE DE SPERANȚE

Mitul supraviețuirii lui Raymond, început sub aceste modeste auspicii, căpătă în curînd o amploare neobișnuită. Zvonurile că Raymond ar fi viu, prizonier al indienilor, bolnav, zeu alb al Amazoniei, se răspîndiră cu iuțeala fulgerului. Cadavrul lui n-a fost găsit niciodată : nu era oare aceasta o dovadă că el trăiește ? Această legendă a fost însușită imediat de părinți. Raymond trăiește ! **Trăia, trebuia să trăiască !** Dispărut, tînărul Raymond devenea chiar mai puternic, mai plin de forță decît fusese în viață.

Așa că Edgar Maufrais n-a mai stat mult în cumpănă : va pleca. Va pleca să-și caute băiatul. Și-l va găsi : de asta era sigur ! Cum era sigur că-l chemă Edgar Maufrais și că-l funcționar la Arsenalul din Toulon.

Pe la mijlocul anului 1952 gîndul se transformă în faptă. Familia își lichidă bruma de avere ce o avea, în timp ce asociația **„Prietenii lui Raymond Maufrais"** deschidea o subscripție publică, cu ajutorul căreia strîngea 110 000 franci vechi. Fostul președinte al Frantei, Edouard Herriot intervenì ca Edgar Maufrais să plătească doar jumătate din costul drumului pe vasul care pleca din Le Havre. Tatăl își făcu bagajele. Luă trenul pentru Paris, de unde urma să plece la Le Havre. Pe peronul gării din Paris se întîlni întîmplător cu un grup de exploratori, care reveneau din Guyana. Ei străbătuseră colinele Tumuc-Humacului și coboriseră pe versantul brazilian, pe malul rîului Yari. Se întîlniseră, pe drum, cu indieni rucuveni sau ovanas, care sînt recenzați și etnografiați de peste șaptezeci de ani. Dar n-au dat nici de tînărul francez pierdut și nici de indieni sălbatici.

Edgar Maufrais a mulțumit călătorilor pentru informațiile date. Credința lui nu fu însă de loc zdruncinată. Din moment ce oamenii aceia n-au cercetat tot lanțul Tumuc-Humacului, mărturia lor era nulă și neavenită.

La 18 iulie 1952, el se îmbarcă pe vasul „Claude-Bernard". Pasager de clasa a treia, n-avea decît 50 000 de franci vechi în buzunar. Dar avea sute de mii, milioane de speranțe ! Striga ziariștilor de pe chei : „Am să vă înștiințez, ca să veniți să ne primiți pe amîndoi la întoarcere !"

După plecarea lui, doamna Maufrais a descoperit într-un maldăr de hîrtii, mesajul pe care i-l lăsase soțul. Scrisese cu cerneală roșie pe coperta libretului de economii al familiei, ca să-l poată descoperi într-o zi : „Dacă dispar și Raymond revine între timp, spune-i să nu plece în căutarea mea". Această frază sublimă — cine ar putea contesta adjectivul ? — era, incontestabil, dovada credinței lui în supraviețuirea lui Raymond. Dar mai era un lucru : un sacrificiu total pe altarul paternității. Interzicînd fiului său să-i imite gestul, contabilul din Toulon revendica, dinainte, numai pentru el, toate pericolele și toate dezastrele.

DRAMA TATĂLUI IA LOCUL CELEI A FIULUI

Descins la începutul lui august la Rio de Janeiro, doar cu 36 000 de franci vechi, Edgar Maufrais rămîne curînd fără un ban. Toată Brazilia e însă impresionată de drama acestui părinte plecat să-și caute fiul pierdut în **„infernc verde".** O subscripție publică strînge 400 000 de franci vechi, iar mai mulți brazilieni francezi de origine, îi procură hărți, arme, medicamente.

Specialiștii junglei nu-i ascund că proiectul lui e „fantastic", dar din moment ce el e hotărît la orice, chiar să plătească prețul singelui, ei bine, vor încerca să-l ajute, să înlăture unele dificultăți materiale... Așa nu se va putea spune că Brazilia n-a făcut tot ce trebuie pentru acest părinte nefericit ! Sosit la Macapa, Edgar Maufrais începe să-și recruteze echipa. Aventurieri, oameni fără căpătîi, certați cu justiția, îi propun serviciile. Căci expediția lui atrage pe toți aceștia ca mierea pe urs. Ei nu merg ca să-l caute pe dispărut. Viața lor este oferită aventurii, nu umbrei unui om. Oamenii aceștia îl vor însoți pe Maufrais în expediția lui demențială, dar nimeni nu-i va urma pe drumul croit din dragostea lui părintească, speranțele lui nețărmurite. De aceea, între acești aventurieri vor izbucni curînd certurile, se vor țese intrigile, a căror victimă nevinovată va fi Edgar Maufrais.

Dar, în mijlocul atîtor frămîntări, nervi și certuri, o rază palidă de speranță, pe care i-o aduce lui Edgar brazilianul José Montenegro. El îi relatează că un prospector i-a povestit că acum cîțiva ani, căutînd

aur pe cursul superior al rîului Yuri, s-a pomenit într-o zi înconjurat de un grup de indieni, despre a căror existență n-avea habar. Aceștia l-au dus în satul lor, unde l-au ținut captiv mai multe luni. Poveste ? Simplă legendă, ca atîtea altele ale junglei amazoniene ? În orice caz, Edgar crede în ea, crede cu tărie, va crede totdeauna.

După această mică rază de speranță, atmosfera devine încordată. După mai multe discuții și scene, guvernatorul anunță că nu-i mai acordă nici cel mai mic ajutor oficial, dacă Maufrais nu-și amînă plecarea cu cîteva luni.

— Veți pătrunde într-o regiune — explică lui Maufrais trimisul guvernatorului — în care doar voința eroică a omului, curajul său nu rezolvă nici o problemă. De aceea, guvernatorul nu vrea să vă lase să plecați pînă nu va organiza o adevărată expediție, cu oameni de știință, un material modern, căci altfel nu veți mai reveni...

— Știu ce mă așteaptă, i-a răspuns Edgar. Dar nu-mi pasă. Nevastă-mea nu va suporta ca eu să renunț : va muri de durere. Mă voi duce să-l caut pe Raymond, chiar dacă ar fi să mă tîrăsc pe brînci...

UN DIALOG DRAMATIC

Cu o seară înaintea plecării, îl vizitează Robert Vignon, prefectul Guyanei franceze. El este acela care, — după cum am spus — în 1950 a stabilit, în mod oficial moartea lui Raymond Maufrais. Între acest funcționar superior și contabilul arsenalului din Toulon, se angajează următorul dialog :

— D-le Maufrais, ceea ce vrei să întreprinzi d-ta este irealizabil, îți spune prefectul. Depășește puterile oricărui om ! Acum cîteva luni am condus o expediție pe Oyapokul superior, spre lanturile Tumuc-Humacului. Am fost zece europeni și zece creoli, oameni încercați. Aveam echipament serios. Și cu toate astea, am eșuat. În douăzeci și cinci de zile, n-am putut face decît 50 de km, apoi abia doi km pe zi. Și d-ta vrei să faci drumul acesta prin junglă, care-i de patru sau cinci ori mai lung ? ! Nu, nu, e imposibil ! Noi ne-am întors toți bolnavi, slăbiți. Nu mi-o lua în nume de rău că insist așa, dar trebuie să-ți dai bine seama ce te așteaptă. Ai putea să faci drumul ăsta cu piroga, pînă la izvoarele rîului Yuri, dar dacă ai s-ajungi la Tumuc-Humac, o să trebuiască să mergi pe jos, așa cum am făcut noi, printr-o junglă, care e un adevărat infern. Ca să explorezi acest masiv în toată lungimea lui, așa cum vrei d-ta — nimeni n-a făcut-o pînă acum — înseamnă să întreprinzi o expediție, care să dispună de mijloace uriașe. Singur, numai cu mijloacele de care dispui d-ta, n-ai să reușești ! Nici nu-i de conceput !

— Trebuie să mă duc, fiul meu mă așteaptă acolo !

— Domnule Maufrais, îi răspunse încet prefectul, sînt sigur că fiul d-tale e mort și că n-ai să-i găsești niciodată corpul. Dacă renunți la proiectul d-tale și vrei să vii în Guyana, acolo unde a dispărut copilul d-tale, îți voi da tot sprijinul de care ai nevoie.

— Nu, traseul ăsta l-ai făcut de acum d-ta și n-ai găsit nimic. Prefer să caut pe celălalt versant.

— Gîndește-te bine la ceea ce spui... Toate astea sînt lucruri foarte grave.

— Voi merge oricum !

— D-le Maufrais, așa mi-a răspuns și fiul d-tale acum doi ani...

Tăcerea se așternu o clipă între ei. Apoi prefectul îl salută pe Maufrais :

— Nu cutez să-ți spun noroc, dar îți urez curaj ! Vei avea nevoie !

Dar cuvintele prefectului n-au nici un efect asupra lui Edgar Maufrais. Pentru el Amazonul duce la Yari, iar Yari la fiul său. Așa că nimeni nu poate găsi cuvintele ca să oprească această expediție, fiindcă, de fapt, aceste cuvinte nu există, fiindcă nu există poate cuvinte care să ucidă speranța omenească.

ZECE EXPEDIȚII

Așadar, expediția va pleca în căutarea fiului pierdut pentru Edgar Maufrais. A aventurii, poate a gloriei și a averii, pentru toți ceilalți.

Trecînd prin nenumărate pericole, din care cele întîlnite pe Amazon — numit de riverani „O Rio-Mor", fluviul-mare, atît e de imens — nu sînt din cele mai mari, expediția va ajunge la Santa-Antonio, punct îndepărtat în interiorul țării, unde nu mai există nici o autoritate. Aflînd de prezența membrilor expediției, mai mulți locuitori vin să-i vadă. Le vorbesc despre un tînăr înalt și alb, cu barbă, care trăiește cale de cîteva săptămîni de acolo, pe rîu, printre **„Indios".**

Edgar Maufrais face ochii mari, ascultă. Un om se apropie de hamacul lui :

— Băiatul dumitale purta o verighetă la mîna dreaptă ?

— Nu, nu era însurat.

— A !...

Brazilienii par decepționați. Albul pe care îl știu ei avea o verighetă. Edgar îi întreabă :

— Cine l-a văzut pe omul alb ? Voi ?

— Nu, nu noi... Dar toată lumea știe asta...

Și expediția își continuă drumul ei temerar, drumul ei primejdios. Care duce unde ?...

În decembrie 1952, cei trei oameni care îl însoțesc pe Edgar Maufrais au trecut barierea lanțului Tumuc-Humac și au coborît spre Guyana franceză, acțiune deosebit de merituoasă. Dar Edgar Maufrais, zdrențăros, plin de răni, nici nu-și dădea seama de acest lucru. Știința, aventura, descoperirea ? Nu-l interesa ! Ceea ce-l interesa cu adevărat era să-și regăsească fiul. Or, acest lucru nu se întîmplase. Trebuia deci s-o ia de la început.

În mai 1953, auzind de povestea unui „alb", care ar trăi în Arlenquer, el plecă imediat, de astă dată singur, trecînd Monte-Alegre și rîurile Maicuru și Octero. Reveni apoi în august la izvoarele lui Manes-Assu, explorînd rîurile Maras, Miriti și Imbitui. În tot acest timp a cunoscut totul : boală, naufragiu, accidente, trădarea însoțitorilor, chiar și escrocheriile lor.

Această neîndurătoare existență va culmina cu voiajul din martie pe rîul Tapajoz. Căci și aci s-a răspîndit legenda omului alb, tema tradițională a folclorului amazonian. Dar totu-i zadarnic : Raymond Maufrais nu-i de găsit nicăieri ! Nu se termină bine o expediție, că și începe alta. Între 1952 și 1962, el a efectuat zece expediții dar din păcate fără nici un rezultat.

„NU MAI DORESC DECÎT SĂ UIT AVENTURILE MELE"...

Am vrut, firește, să înfățișăm cititorilor noștri cîteva aspecte din aceste expediții, pe care Edgar Maufrais le-a întreprins, obsedat doar de un singur gînd : să-și regăsească fiul mult iubit. Ne-am adresat deci lui, cu speranța că el ne va ajuta în această acțiune. Dar iată ce ne scrie, din căminul de pensionari din Toulon, unde trăiește acum :

Dragă domnule Marian,

Am primit scrisoarea dv., ca și exemplarele revistei „Magazin" și vă mulțumesc mult. Îmi pare însă rău că nu vă pot satisface dorința de a vă completa reportajele dv., deoarece despre ultimele mele șapte călătorii n-a apărut nimic, iar eu n-am mai păstrat nimic din carnetele mele de drum.

De altfel, nici nu-mai mai stă acum capul să-mi amintesc de toate expedițiile mele și prefer să nu mai vorbesc despre ele.

Folosesc acest prilej ca să vă spun că am resimțit și noi, în mod deosebit, și cred tot poporul francez, cu o mare tristețe și o mare durere, catastrofa care a îndoliat acum cîtva timp România.

Vă urăm, soția mea și cu mine, ca, de aci înainte, România și vajnicul popor român să fie cruțați de asemenea dezastre.

Vă mulțumesc încă odată pentru articolele pe care le-ați scris despre fiul meu și vă rog să primiți, respectuoasele mele sentimente.

Edgar Maufrais

Cine nu poate înțelege tăcerea pe care vrea s-o impună Edgar Maufrais în jurul dramei lui ? Cine nu poate înțelege că el ar vrea să șteargă din mintea lui extraordinarele lui aventuri, făcute doar dintr-un singur imbold : acela de a-și regăsi fiul ? Pe care l-a iubit mai mult decît orice pe lume ! Și de care își amintește mereu, mereu... Cu regretul că n-a avut poate darul să-l convingă să rămînă lîngă el și să nu se avanturezze pe meleaguri atît de îndepărtate și de necunoscute !

Adevăratul erou al Amazoniei este astăzi acest omuleț, care a colindat, timp de zece ani, sub Ecuator, cu fotografia fiului său în mînă, întrebînd mereu, pe oricine îi ieșea în cale : „L-ați văzut ?" Și mereu, alte zvonuri, alte povești, îi făceau să pornească pe alte piste. Și mereu, cu ochii la pîndă, el aștepta să zărească, la fiecare cotitură a rîului, silueta tinerească a fiului său, cu care dragostea sa nebiruită n-a renunțat să se hrănească atîta amar de ani.

Paul B. MARIAN

De pretutindeni

Algeria Gasparini este numele primei femei din Italia care a obținut titlul de agent de circulație (bineînțeles după ce a trecut cu succes examenele respective). Iat-o în imaginea de mai sus, primind explicații de la trei dintre colegii săi.

IATĂ CONCLUZIILE unei comisii medicale engleze (formată din 40 specialiști de vază) și privind unele aspecte ale stării sănătății, ale îngrijirii medicale la sfîrșitul secolului nostru — anul 1990 : Anestezia chimică în caz de operație va fi înlocuită cu cea electrică. În timpul operației, pacientul va fi pe deplin treaz. Vor putea fi înlocuite multe organe. Bineînțeles, în afară de creier și de măduva coloanei vertebrale. Transplantele vor fi asigurate de animale crescute special în acest scop. Procesul îmbătrînirii va fi încetinit și parțial reversibil. Durata medie a vieții va crește. În ciuda acestor promisiuni pronosticurile nu sînt totuși din cale afară de optimiste. Deoarece mania narcoticelor va deveni o serioasă problemă socială iar suferinzii de nevroză vor fi mult mai numeroși.

ARHITECȚII din lumea întreagă caută să-și dovedească măiestria în chip neobișnuit — proiectînd clădiri care să se integreze într-atît peisajului înconjurător încît să fie recepționate ca un amănunt natural al acestui peisaj. O astfel de construcție a fost realizată în Alpii Francezi: un hotel pentru turiști și schiori construit sub forma unei stînci.

Acum în ajunul Anului Nou pădurile din numeroase țări dau multă bătaie de cap celor ce le păzesc din cauza celor ce fură brazi. În R. D. G. se folosește o cale chimică de combatere a acestor „braconieri". Marile plantații de brazi sînt stropite cu o soluție specială ce are un miros puternic, pătrunzător și neplăcut. Sub cerul liber, în pădure, mirosul este aproape imperceptibil. De îndată ce un brad astfel tratat este adus în cameră, la căldură, mirosul se face intens simțit. Bradul furat trebuie scos de urgență din încăpere.

DIN ANUL 1966 au început să fumeze 13 milioane americani. Cu 4 ani în urmă fumau 54 la sută din bărbați și 34 la sută din femei. În anul acesta fumează 42 la sută bărbați și 31 la sută din femei. Se pare că femeile sînt mai predispuse la țigărilor decît bărbații.

NOUL TURN de televiziune a cărui construcție este prevăzută la Paris va fi de două ori mai înalt decît Turnul Eiffel — 750 de metri. El va putea asigura recepția programelor de televiziune și a emisiunilor pe unde ultrascurte pe o rază de peste 200 km. Autorii proiectului sînt arhitecții belgieni A. și J. Paulaqui, care au construit la timpul lor renumitul „Atomium" la Expoziția universală de la Bruxelles.

PE STRĂZILE orașului Delhi circulă zilnic nu mai puțin de 610 mii de biciclete. Ceea ce dă mult de lucru agenților de circulație. Statistica arată că cele mai multe accidente se datoresc ciclișilor.

UNUI PENSIONAR în vîrstă de 71 ani din orașul Salzburg din Austria îi plăcea în mod deosebit societatea femeilor, cu păr lung. La o plimbare făcu cunoștință cu o frumusețe cu păr lung. Spre surprinderea sa în curînd descoperi că era vorba de un tînăr cu păr lung care reuși într-un moment de neatenție să-i fure bătrînului portmoneul cu 6 100 șilingi, reușind să dispară.

La New York a avut loc concursul „Miss America neagră". Juriul a desemnat-o ca învingătoare pe Stephanie Clark, în vîrstă de 19 ani, care a obținut cele mai multe voturi dintre cele 30 de tinere adunate în arena Madison Square Garden.

LILIACUL ARTIFICIAL. Este vorba de o pasăre de noapte... artificială, care va fi folosită în lupta împotriva insectelor și a păsărilor dăunătoare. Chimistul american, H. Feller, care a realizat acest nou auxiliar al agricultorului modern, a pornit de la următoarea observație : sunetele emise de lilieci, în timpul zborului nocturn, care le permite să se orienteze și să evite obstacolele, sunete imperceptibile pentru urechea omului, sînt totuși captate de un mare număr de insecte și păsări. Acestea, cuprinse de spaimă... fug. Cu un mic emițător electronic reglat la frecvența sunetelor emise de lilieci, se obțin aceleași rezultate.

POLIȚIA din Bruxelles a descoperit o tipografie secretă unde se confecționau carnete false de conducere auto pentru Portugalia. De confecționarea și plasarea lor se îngrijeau 6 portughezi care în curs de cîteva luni inundaseră piața portugheză cu mii de documente false.

O FABRICĂ islandeză de ciment din Akranes produce ciment din scoici. Ea folosește în acest proces original carbonat de calciu obținut din scoicile ce apar în straturi, avînd o grosime de 4—5 metri, la o adîncime de 30 m, deasupra nivelului mării.

În țările scandinave este foarte răspîndit sportul cu barca cu pînze pe gheață. Înzestrate cu patine speciale, aceste vehicule pot să atingă și o viteză de peste 150 kilometri pe oră.

★

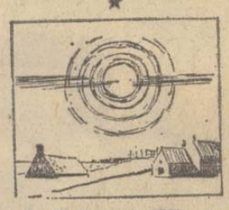

La 28 ianuarie 1887 a avut loc în Franța un fenomen atmosferic care n-a putut fi explicat. Soarele era înconjurat de inele concentrice de diverse culori, iar toată imaginea era străbătută la mijloc de o dungă foarte luminoasă.

★

În unele locuri din Elveția, țăranii folosesc o metodă originală în ceea ce privește stringerea fînului. În loc de tradiționale căpițe se amenajează rastele uriașe unde fînul este fixat așa cum arată desenul. În acest fel, spun localnicii, fînul se menține mai bine.

★

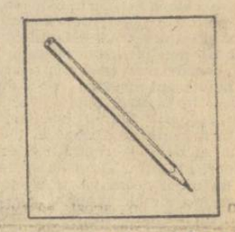

Creionul a devenit de uz comun cam din anul 1 500 cînd au fost descoperite marile mine de grafit din Comberland (Anglia). Pînă atunci se foloseau pentru scris niște bețișoare de plumb cu care trebuiai să te canonești mult pentru a obține un rezultat.

★

O specie de papagali mici din insula Sumatra de culoare albastră, dorm cu capul în jos, atîrnați de crengile copacului.

„Sclavul" vîndut cu 5 544 000 dolari...

• DUPĂ A TREIA LOVITURĂ A CIOCĂNAȘULUI DE FILDEȘ
• CÎND VELASQUEZ NU SE SIMȚEA ÎN MÎNĂ...
• UN TABLOU IESE LA LUMINĂ DUPĂ UN „SECHESTRU" DE UN SECOL ȘI JUMĂTATE
• UN SIMPTOM AL CRIZEI FINANCIARE

Licitația din 27 noiembrie 1970 de la galeriile de artă „Christie's" s-a încheiat într-un mod neașteptat.

Sala principală de vînzări era arhiplină, la fel ca și sălile alăturate, de care era legată printr-un sistem de televiziune cu circuit închis. Erau prezenți numeroși critici de artă, reporteri, fotografi și, bineînțeles, detectivi în civil.

După ce Patrick Lindsay, conducătorul vînzării, a deschis ședința anunțînd solemn „Lotul numărul 110", trei bărbați au adus cu grijă în sală tabloul „Juan de Pareja" aparținînd pictorului spaniol Diego Velásquez (1599—1670).

Licitația a început cu suma de 300 000 guineas. (793 800 dolari). După nici un minut, s-a ajuns la 900 000 guineas. După un minut și jumătate, s-a depășit milionul. După două minute s-a trecut de două milioane. Cînd s-a adjudecat tabloul pentru 2 200 000 (5 544 000 dolari) nu trecuseră nici trei minute de la începerea licitației ! Alec Wildenstein, reprezentantul firmei newyorkeze „Wildenstein", a devenit noul proprietar.

După cîteva minute, agențiile de presă anunțau prin telex rezultatul licitației, subliniind faptul că tabloul lui Velasquez a devenit „cel mai scump din lume". Într-adevăr, fuseseră doborîte „recordurile" în materie deținute, la licitații publice, de un Rembrandt, „Aristotel contemplînd bustul lui Homer" (2 300 000 dolari, în 1961) și la licitații particulare, de o lucrare a lui Leonardo da Vinci „Ginevra dei Benci" (achiziționată cu 5 000 000 dolari în 1967, de Galeriile naționale de artă din Washington).

...Portretul lui Velásquez datează din anul 1649 cînd artistul locuia la Roma și se pregătea să-l picteze pe Papa Inocențiu. Velásquez nu mai lucrase de multă vreme portrete și, pentru a-și intra în mînă, s-a hotărît să-l picteze pe elevul său Juan de Pareja, care îi fusese anterior sclav, (de aceea, tabloul este indeobște cunoscut sub numele de „Sclavul lui Velásquez") Portretul a stîrnit „admirație", cum notează un contemporan. Juan de Pareja a arătat pînza unor prieteni și aceștia au privit-o uimiți și, parcă, terorizați, atît de mare era trăirea chipului pictat și similitudinea lui cu modelul alăturat.

În 1798 tabloul marelui pictor din Sevilla a fost cumpărat dintr-o colecție napolitană de către sir William Hamilton, soțul Emmei Hamilton, devenită celebră prin pasiunea inspirată amiralului Nelson (pe al cărui vas a fost adus, de altfel, portretul în Anglia). În 1801, „Sclavul" a fost vîndut la licitație la Londra, tot la galeriile „Christie's", cu... 39 guineas ! Zece ani mai tîrziu, opera a fost cumpărată de contele de Radnor și de atunci, timp de mai bine de un secol și jumătate, a rămas „sechestrată" în castelul Longford, pînă cînd actualul conte Radnor l-a pus anul acesta în vînzare, pentru a achita datorii ale tatălui său, mort în 1968...

Recordul stabilit de „Christie's" a stîrnit vii reacții atît în lumea financiară cît și în cea artistică. Experți financiari au scos în evidență că prețurile din ce în ce mai mari plătite pentru operele de artă și, adesea, disproporționate cu valoarea lucrărilor — dacă în general această valoare se poate traduce în niște sume de bani (se arată, între altele, că „Sclavul" nu este considerat ca cea mai reprezentativă operă a pictorului spaniol) — sînt simptome ale unei crize financiare, ale neîncrederii în mijloacele tradiționale de tezaurizare, sînt efectele unor tendințe speculative evidente.

Unii experți în artă subliniază, la rîndul lor, că în urma licitațiilor de acest fel capodoperele sînt de fapt devaluate. Nigel Gosling scrie în „Observer" că s-a simțit „șocat" și „indignat" de licitație. El consideră că o mare pictură este „degradată" devenind un simplu „obiect" de artă ce stîrnește curiozitatea în urma unei vîlve create artificial. Unii experți își exprimă părerea că artiștii de astăzi, în special cei tineri, sînt îngrijorați de perspectiva ca operele pe care le creează — expresie a vederilor lor cele mai intime despre viață, dragoste și societate — să se vîndă la piață, să fie puse sub șaltea, să intre în circuitul operațiilor speculative, ascunse de privirile iubitorilor de artă...

Unele ziare britanice fac multă publicitate nemulțumirii stîrnite de faptul că „Sclavul cel mai scump din lume" va părăsi Anglia și va traversa oceanul. Un publicist londonez își exprimă însă părerea că portretul lui Velásquez a sosit în Marea Britanie „printr-o sansă", că el nu face parte din patrimoniul artistic național și că, deci, nu există nici un motiv special pentru reținerea lui. Cu toate că, notează autorul, este păcat, tabloul fiind, într-adevăr, minunat...

Fl. UDREA

Aspect din timpul licitației.

Despre „Umor" și despre altele cu Ion Băieșu

de Boris BUZILĂ

— Ați publicat acum cîțiva ani o carte care se chema „Oameni cu simțul umorului", zilele acestea a apărut sub semnătura dumneavoastră un volum selectiv intitulat „Umor", cei mai mulți cititori vă consideră un umorist. Iată deci argumente care mă îndeamnă să vă întreb ce este, după părerea dumneavoastră, iubite Ion Băieșu, un om cu simțul umorului?

— Cred că umorul ține în primul rînd de filozofia despre viață a fiecăruia ; mai ține poate și de inteligență, de o înzestrare biologică, adică. Omul cu simțul umorului este o ființă care-și observă semenii cu un ascuțit spirit de observație și de pe o poziție critică, aflîndu-și o mare plăcere în a-i comenta și discuta. Este un dar care ne vine înainte de toate de la țăranul nostru, căruia Marin Preda i-a descoperit mai bine decît mulți alții această însușire. În ce-l privește pe scriitorul care se dedică literaturii umoristice, el are de înfruntat dificultăți dintre cele mai mari. Este vorba, pe de o parte, de existența unor prejudecăți care fac din umor un gen facil, iar pe de alta de „concurența" postumă a acelui neîntrecut maestru care a fost Caragiale, a cărui operă pare să fi „acoperit" într-o asemenea măsură genul încît după el totul riscă să devină repetiție, calchiere, imitație. Timp de aproape un secol n-am văzut născîndu-se un singur umorist român care să se măsoare cu Caragiale.

— Mi-ați rămas dator însă cealaltă definiție : omul căruia îi lipsește simțul umorului...

— Absența simțului umorului ține de prostie ; numai proștii nu sesizează umorul. Este, după părerea mea, o tragică, dezolantă, insuficiență intelectuală. Și mai trist este cînd oamenii care nu fac pricină la umor devin prin ridicol țintă umorului involuntar. Mi se pare că dispun de un foarte acut simț al umorului cei ce au oroare de penibil, de ridicol, atenți nu numai la propriile lor trăiri, ci și la ceea ce se întîmplă în jur. Dorința de a vedea evitate sau depășite stările de penibil și ridicol ne determină să apelăm la umor. Umorul ar fi astfel ceea ce ne delimitează de ridicol, de penibil.

Cu aceasta am putea pune punct discuției despre umor fiindcă, să vă spun drept, faptul că cititorii contează pe mine ca pe un scriitor de umor mă cam deranjează...

— De ce ?

— Pentru că scriu umor numai accidental, de cînd mi s-a întîmplat să descopăr că mai pot spune uneori și lucruri de haz. Scrierile care consider că mă reprezintă sînt nuvelele, „proza gravă", adică, și, în materie de teatru, dramele care nici ele nu sînt prea multe. Zilele acestea mi-a apărut volumul „Teatru" care cuprinde dramele „Iertarea", și „Vinovatul" și comediile într-un act „Dresoarea de fantome" și „În căutarea sensului pierdut". Comediile n-au fost încă jucate, și sînt foarte curios să văd cum vor fi primite, dacă am izbutit sau nu să mă apropii cu ele de nivelul pe care cred eu că-l au dramele. Mă tem că nu...

În ce privește „Umor", el este de fapt, un volum de publicistică ; nu prea contez pe valoarea lui literară propriu-zisă. Bucățile din ciclul „Iubirea e un lucru foarte mare" sînt scenariile care au stat la baza serialului de la televiziune, nu povestiri propriu-zise. Mai sînt incluse și niște foiletoane, publicate în presă și reținute de mine prin selecție. Cu asta aș vrea să conving criticul cu care stau de vorbă că nu mizez pe „Umor", ca pe o carte de literatură. Cartea în care îmi pun speranțe, ca scriitor, în momentul de față este volumul de teatru. Mi-l doresc luat în discuție publică și din cauza faptului că, prin specificul genului pe care îl cultivă, dramaturgul este constrîns pînă în momentul cînd piesa apare în lumina rampei să-și vadă apreciată lucrarea exclusiv în cadrul unor raporturi bilaterale : autor-director de teatru, autor-regizor, autor-actor... Sistemul este destul de greoi, afirmarea dramaturgilor de talent din tînăra generație, din care aș putea cita acum cel puțin zece, făcîndu-se cu mare încetineală. Să sperăm însă că 1970—1980 va însemna pentru literatura noastră „deceniul dramaturgiei", așa cum precedentul este socotit de către unii al poeziei și prozei.

— În afara foiletonului umoristic și dramaturgiei ce alte preocupări literare mai aveți în prezent ?.

— După ce voi termina piesa la care lucrez acum, am să revin la un roman care mă urmărește de vreo patru ani și pe care cu cît îl amîn cu atît am senzația că e mai bine. Îl port în minte, cu toate personajele și întîmplările care urmează să îmbrace acțiunea. Ceea ce mă chinuie și mă derutează este formula epică pe care n-am găsit-o încă. În literatura actuală aceasta are o importanță destul de mare. Proza tînără marchează un moment foarte important pentru literatura noastră din ultimul deceniu, dar ea încă se mai caută. Prozatorii se tem de realismul clasic, verificat, dar pe care-l suspectează de oboseală ca formulă, iar modalitățile prozei foarte moderne nu satisfac nici ele în suficientă măsură gustul cititorului. Acesta are nevoie deopotrivă de epic dar și de o observație mai densă, mai penetrantă, mai sintetică, în măsură să descifreze și acele stări abisale de care se vorbește atît, procedeu pe care-l acoperă mai bine formulele lirice. Cum vă spuneam, nu m-am decis încă. Nu m-aș mira pînă la urmă să scriu un roman dramatic, un roman-teatru, alcătuit din secvențe, bazat foarte mult pe dialog. Este o formulă de care mi-e frică să vorbesc încă, trebuie să o experimentez...

— Sînteți titularul unei rubrici foarte citite din „Scînteia tineretului" : „De la om la om". V-aș ruga să ne introduceți în culisele ei.

— Rubrica de la „Scînteia tineretului", care a început în glumă și care, sper că se va termina serios înseamnă în adevăr pentru mine o foarte fructuoasă experiență umană și scriitoricească. Am început-o ca o poștă sentimentală, pentru ca să devină, cum o denumea în cuvinte măgulitoare un cititor, o rubrică a omeniei. Lăsînd la o parte aspectele ei sociale și morale, mă opresc la ceea ce mă privește pe mine în mod direct. Mă uluiește sinceritatea cu care mi se confesează oamenii. Sînt desigur și cazuri, mai cu seamă de tineri, care-și romanțează întîmplările închipuindu-și că sînt demne de a intra în atenția opiniei publice. Lăsîndu-le pe acestea la o parte, majoritatea scrisorilor care îmi parvin aparțin unor oameni care o fac cu foarte multă bună credință, argumentul lor fiind „îmi îngădui să fiu atît de sincer pentru că dv. îmi sînteți un prieten, dar în același timp și un străin". Ar fi cam așa : față de un prieten poți să te jenezi pentru că te cunoaște, îl întîlnești, unui străin poți să-i spui totul... Valoarea documentar-literară a acestei corespondențe este fără exagerare, excepțională. Nu e doar părerea mea, ci și a altor scriitori care beneficiază de pe urma ei, pentru că scrisorile cele mai interesante le arăt și le împrumut și altor confrați. În același timp, este și o experiență deosebită în ceea ce privește limba. La prima vedere multe dintre ele sînt ilizibile, de neînțeles, în afara oricărei gramatici, a oricărei logici, chiar, și totuși pînă la urmă, le deslușesc, îmi dau seama despre ce e vorba. Ceea ce mă face să cred că limba română este o limbă foarte puternică, în stare să reziste la orice încercare...

— De unde derivă aceste aberații lingvistice, din necunoașterea gramaticii sau, dintr-o formulă foarte „personală" de exprimare ?.

— Cea mai mare parte a scrisorilor apelează la o formulă orală, printre care se strecoară prețiozități neasimilate, acestea dîndu-le savoare. În unele din ele se spun lucruri foarte serioase, dar oamenii le spun folosind un limbaj impropriu. De aici, o teribilă inadecvare între ceea ce vor să spună și formula bizară la care recurg. Am de gînd să adun cele mai interesante piese de acest fel într-un volum, care să aibă și o valoare publicistică, derivată din caracterul lor documentar și să constituie de asemenea un document uman folositor scriitorilor și psihologilor. Editura „Cartea Românească" mi-a promis concursul, volumul putînd să apară chiar în anul viitor. De asemenea, am să continui concomitent dintr-un unghi literar această idee de rubrică, în revista „Luceafărul", probabil cu marginalul „Din lumea celor care cuvîntă".

— Primiți corespondență și pe marginea literaturii dumneavoastră ?

— Da, primesc scrisori, dar nu atît de multe cîte îmi vin pe adresa rubricii. În schimb, mă întîlnesc frecvent cu cititorii. Zilele trecute fost la Buzău, mai recent la Politehnică. Sînt pus în situația să descopăr de fiecare dată, cu plăcută uimire, că tineretul nostru este un excelent cititor de literatură. Se citește enorm în comparație cu trecutul și chiar cu alte țări, unele din ele cu o veche cultură literară. Iar ceea ce mi se pare mai semnificativ, este că nu citesc numai cei ce cochetează ei înșiși cu literatura ci foarte mulți alții ; citesc din interes, intelectual chiar dacă uneori nu le place...

Din acest punct de vedere, scriitorii români se pot considera fericiți.

PREMIERE

văzute de Neagu RĂDULESCU

Teatrul Lucia Sturdza Bulandra:

„ACEȘTI NEBUNI FĂȚARNICI"

de Teodor MAZILU

Rodica Tăpălagă, Octavian Cotescu și autorul Teodor Mazilu

Teatrul Mic:

„FATA CARE A FĂCUT O MINUNE"

de William GIBSON

Dalila Gail, elevă, și Leopoldina Bălănuță

Teatrul de Comedie:

„ALCOR ȘI MONA"

de Flavia BUREF și Camelia DASCĂLESCU
după piesa lui M. SEBASTIAN

Stela Popescu și Silviu Stănculescu

Clepsidra

VRĂBIILE

de Constantin VIȘAN

S-a auzit mai întîi un vuiet subțire, ascuțit. I-a urmat un fel de iureș sonor, care mi-a neliniștit timpanele. Aveam senzația că de undeva se apropie o mașină nevăzută. Am zîmbit însă destins cînd mi-am dat seama că zgomotul neliniștitor îl fac vrăbiile întoarse la cartierul lor general din preajma Universității. S-au întîlnit parcă într-un colocviu cu o ordine de zi arzătoare. De fapt, adunarea lor vestește apropierea iernii, temperaturile înghețului. Toate au de spus cîte ceva. Nu sînt deloc disciplinate. Vorbesc în cor, tare, ascuțit. Poate și convingător. Le știam plăpînde. Iată însă că făpturile acestea atît de neajutorate, bubgării cenușii, delicați dau senzația unei forțe nemaipomenite. Dacă li s-ar înzeci numărul, limbajul lor ar fi de nesuportat. Zgomotul mașinilor care trec pe bulevard pare un susur nevinovat pe lîngă ciripitul deosebit de intens al vrăbiilor. Din ce rațiuni obscure se vor fi strîns chiar aici în centrul orașului, lîngă uriașa lamă de beton a Intercontinentalului ? Le privesc, le ascult și mă gîndesc la filmul lui Hitchcock.

„Păsările" lui Hitchcock... „Păsările" lui Ivasiuc. Un titlu îl cheamă pe celălalt. Deși nu există nici o asemănare între film și carte. A fost totuși nevoie de îndrăzneală în asumarea riscului unui titlu cu asemenea rezonanțe. Alegerea lui a avut efect publicistic. Cartea nu se mai găsește prin librării.

Am început lectura ei stăpînit de imaginea terifiantă a ciudatelor escadrile de ciori și pescăruși care au invadat mica localitate în care se adună eroii lui Hitchcock. Destul de repede însă imaginile ciudate ale filmului s-au estompat și am intrat într-o realitate independentă, nelegată prin nimic de coșmarurile lui Hitchcock, într-o lume familiară, de o actualitate imediată, aproape palpabilă. Acțiunea cărții îți prezintă personaje pe care le-ai cunoscut, gînduri care-ți aparțin. Totul țesut într-o intrigă simplă, dar capabilă să dea ritm și tensiune dezbaterii de idei în care își antrenează Al. Ivasiuc cititorii. Romanul „Păsările" conține o acută observație socială. Lectura lui nu este în primul rînd captivantă ci reflexivă. Destinul personajelor, comportarea, opțiunile lor declanșează în lector o stare de continuă introspecție. Rezultatul acesta vorbește despre o calitate esențială a romanului „Păsările". Un roman de idei, de observație socială, de pasionată interpretare a condiției omului în societatea socialistă. Un studiu de caractere, de psihologie, dar și o interpretare filozofică, axiologică a personalității în epoca modernă.

Cu aceste gînduri privesc peisajul dominat de iureșul sonor al zburătoarelor din Piața Universității. Pare o piață orientală, piața vrăbiilor. Dinspre munți se apropie cu pași de zăpadă iarna.

Albumul ascultătorilor de muzică ușoară

JURIUL CONCURSULUI „Grand Prix TV Luxembourg" alege, după audierea benzilor de magnetofon, pe autorii cîntecelor cel mai valoros realizate din punct de vedere tehnic și muzical. Spectacolul ulterior nu face decît să prezinte „pe viu" departajarea deja constituită, care anul acesta a fost : 1. Jean Renard și Gerard Tournier : „Je t'aime" (Franța) ; a interpretat Mike Brant ; 2. Gerry Bron : „Going north" (M. Britanie) ; a interpretat Richard Barnes ; 3. Felix Schmitz : „En frappant dans tes mains" (Luxemburg) ; a interpretat Monique Melsen ; 4. John Mc Leod : „Baby I Want Let You Down" (M. Britanie) ; a interpretat formația Pickettywich.

O NOUĂ „PUTERE" se afirmă pe arena muzicii ușoare : Canada. Formațiile Guess Who (din Winnipeg) și Poppy Family (din Vancouver) au obținut „discul de aur" cu „American Woman" și respectiv „Which Way You Going Billy". Sînt deja notorii numele unor creatori canadieni, care-și interpretează la pian sau ghitară compozițiile proprii. Printre aceștia se numără blonda Joni Mitchell, renumitul poet Leonard Cohen, precum și un membru al grupului Crosby, Stills, Nash & Young, anume Neil Young, care recent a scos un L.P. solo de mare succes, intitulat „After A Gold Rush". Cele mai recente apariții canadiene pe listele succeselor internaționale sînt : Edward Bear (cu „You, me and Mexico"), Anne Murray (cu „Snow bird") și formația Steel River (cu „Ten pound note").

ÎN ULTIMUL TIMP, sînt tot mai numeroase formațiile care pun în valoare avantajele muzicale și comerciale ale utilizării unei soliste vocale. Exemplul, devenit banal, este cel al grupului olandez Shocking Blue cu a sa Mariska Veres ; dar sînt omise formații mult mai valoroase ca Fairport Convention și Fotheringay (solistă : Sandy Denny), Pentangle Jacqui McShee), It's a beautiful day (Pattie Santos), Jefferson Airplane (Grace Slick). Căutările au mers mai departe, ajungîndu-se la efecte deosebite prin armonizarea vocilor masculine și feminine, ca în cadrul grupurilor vocale Brotherhood of Man și Family Dogg, sau formațiilor vocal-instrumentale Arrival, Pickettywitch, Blue Mink.

Octavian URSULESCU

ECOURI

LA BELGRAD *va avea loc între 9 și 16 ianuarie 1971 un „festival al festivalurilor", în cadrul căruia vor fi prezentate filmele ce s-au afirmat în diverse manifestări internaționale.*

„*STRADA FĂRĂ IEȘIRE*", regizat de tînărul G. G. Palmieri, lansează cîteva nume noi : Andrea Giordano, Ellen Stewart, Charles Gora.

FRANK KRAMER *a terminat de curînd filmările la „Indio Black" avîndu-l pe Yul Brynner ca interpret principal alături de Dean Reed și Petro Sanchez.*

MONICA VITTI *și Claude Rich sînt pentru prima oară parteneri în „Nini Tirabouchon", film în care va apare episodic.*

„ADMIRĂM CÎNTĂREȚII CARE SE DEDICĂ NUMAI ZONEI FOLCLORICE PE CARE O CUNOSC"

Irina Loghin și Benone Sinulescu ne vorbesc despre folclor și expedițiile folclorice

Apariția unui disc cu cîntece de dragoste și de cătănie a doi dintre cei mai apreciați cîntăreți de muzică populară — Irina Loghin și Benone Sinulescu — ne-a sugerat o întîlnire cu aceștia. Nu numai calitatea discului a prilejuit această întîlnire ci și faptul că cele cîteva cîntece interpretate aduceau cu ele elemente noi muzicale.

— Cum ați ajuns la ideea creării acestui duo ? Ce v-a îndemnat să „atacați" împreună niște cîntece care puteau fi interpretate și de unul singur ?

— În primul rînd faptul că ele sînt rodul muncii fiecăruia dintre noi de a le culege și a le prezenta în forma în care le-ați ascultat. Era prin urmare un efort făcut în paralel care trebuia valorificat împreună. Apoi, unele din cîntece aveau nevoie de o execuție mai amplă întrucît vocile noastre au timbre apropiate. Ne-am gîndit că împreună am putea realiza acea amplitudine care să sugereze cîntecele în cor, seara, la clacă, ne-a declarat Benone Sinulescu.

— După cele spuse de dv., în acest disc prezentați cîteva cîntece luate de la sursă și aduse pînă în fața microfonului, însoțite de orchestrație, astfel șlefuite și prezentate încît apar în toată strălucirea lor. Cum ați procedat ? — ne-am adresat Irinei Loghin.

— Am pornit de multă vreme să depistăm cîntece vechi dintr-o zonă ce ne este apropiată sufletește, o zonă în care am copilărit : cea a curburii estice a Carpaților.

— De unde sînteți ?

— De lîngă Vălenii de Munte.

— Și dv., Benone Sinulescu ?

— De la Siriu, la circa 60 km mai sus.

— Am pornit împreună, *continuă Irina Loghin*, fiecare dintr-o parte, mergînd de la șes spre satele de munte. Am umblat sat cu sat, timp îndelungat, uneori ducîndu-ne și înfrorcîndu-ne în răgazul ce-l aveam între două spectacole.

— Și rezultatul ?

— Un număr destul de mare de cîntece înregistrate, pe care căutăm să le scoatem la lumină, unul cîte unul, să le prezentăm în forma cea mai plăcută, *adaugă Benone Sinulescu.* Avem foarte multe cîntece ce-și așteaptă rîndul.

— Considerați că v-ați „aprovizionat" suficient cu lucruri noi, că v-ați asigurat o perioadă de răgaz de acum înainte ?

— Judecînd după stocul pe care-l avem s-ar părea că da. Ne-am putea „odihni" cîțiva ani, dar considerăm că este nevoie să ne continuăm explorarea. Cu cît trece timpul, cu atît greutățile culegerii sînt mai mari, *precizează Irina Loghin.*

— După această expediție minuțioasă pe o suprafață de 60 km pe 60 km, mai credeți, Benone Sinulescu, să aveți surpriza de a mai întîlni și alte noutăți?

— Deși suprafața explorată este relativ restrînsă există totuși încă mari rezerve folclorice.

— Ați cîntat vreodată cîntece din altă zonă ?

— Nu ! *răspund ambii cîntăreți.*

— De ce am făcut-o, *adaugă Irina Loghin*, cînd aveam la dispoziție atîta material muzical frumos. Am verificat calitatea lui în spectacolele din țară și de peste hotare și eu și Benone.

— Sînteți pentru cîntărețul „universal", de muzică populară, acel ce cîntă melodii din toate colțurile țării ?

— Nu, categoric nu, *ne spune Sinulescu.* Una că este foarte greu să te identifici fiecărei zone, a doua fiindcă aceste amestecuri duc, în general la scăderea nivelului calitativ al interpretărilor. De aceea admirăm cîntăreții care se dedică numai zonei celei mai strîns legate de viața și de formația lor spirituală.

— Ce părere aveți despre discul dv. ?

— Imprimările sînt bune, *spune Irina Loghin*, Ionel Budișteanu ne-a asigurat un acompaniament excelent. A durat însă mult de la imprimare pînă la apariția discului : din primăvară pînă în toamnă.

Cei doi cîntăreți ne-au declarat că au un program de concerte foarte încărcat, trebuind să facă cu greu față asaltului orchestrelor din țară care doresc să le fie soliști. Au ales ce le-au convenit, lăsîndu-și timp și pentru noile călătorii de depistare. E o indeletnicire utilă. De la munte, prin intermediul lor, cîntecul coboară direct în sala de concerte sau pe discuri, prelungindu-și viața.

Const. SÎRBU

La suita tot mai numeroasă a peliculelor care denunță activitatea criminală a oamenilor Mafiei, se adaugă și filmul regizorului francez Jean-Pierre Desagnt în care principalul rol feminin este încredințat Sylviei Koscina. Partenerul ei, un cunoscut interpret de „roluri dure" : Marcel Bozzuffi.

În clișeu, cei doi actori în filmul „Amețeala unui asasin".

TERENCE HILL (pe numele său adevărat Mario Girotti) va fi protagonistul unui remake după „Primula roșie". În prima versiune, rolul era deținut de marele actor britanic Leslie Howard.

„PINĂ LA CAP" se intitulează filmul pe care-l turnează Sergio Leone în Spania și Irlanda, avîndu-i ca protagoniști pe : Rod Steiger, James Coburn, Romolo Valli, Maria Monti.

„Scurte zile sălbatice" sînt zilele care despart trecerea de la adolescență la maturitate — socoate regizorul american Fr. Perry. Eroii săi sînt : B. Hershey, R. Thomas, B. Davson, C. Burns (în imagine).

La Naţionalul bucureştean

TREI PIESE ROMÂNEŞTI ÎN REPETIŢIE

De curînd, un scurt articol limpezea direcţiile pe care intenţionează să le dezvolte în teatrul pe care îl conduce, directorul primei instituţii teatrale a ţării, Radu Beligan. De reţinut mi se pare a fi în primul rînd dorinţa de a face din această primă scenă un organism viu, capabil să înfăptuiască o nouă tradiţie de teatru. Dramaturgia originală trebuie şi se dovedeşte a ocupa un loc primordial între preocupări. În aceste zile de sfîrşit de an, se află în lectură sau la schiţarea primelor mişcări pe scenă trei texte originale, de autori contemporani, surprinzînd din unghiul acestor zile trei momente în desfăşurarea existenţei noastre spirituale.

„Ipoteza dramatică de veac eroic moldav", cum îşi subintitulează scriitorul Paul Anghel piesa „Săptămîna patimilor" se ocupă de domnia lui Ştefan văzută ca un moment esenţial în istorie. Pe scena Naţionalului, Ştefan va fi Gheorghe Cozorici. Am asistat la o repetiţie. Lectura la masă. Textul, aproape integral ştiut, se ridică dind o senzaţie radiofonică de secvenţe sonore interferate. Ampla distribuţie cuprinde actori din diferite generaţii (Constantin Dinulescu, Răducu Iţcuş, Costel Constantin, Emanoil Petruţ, Silvia Popovici, Valeria Gagialov, Ovidiu Liviu Moldovan, Ion Henter, Marian Hudac, Ovidiu Moldovan, Florin Piersic, Emil Liptac, Dorin Iacobescu şi mulţi alţii). Aş fi vrut să aflu cum îşi găseşte viitorul cadru scenografic Ion Popescu-Udrişte, dar s-a dovedit zgircit cu orice declaraţie anterioară finalizării creaţiei. Solicitîndu-mi transcrierea integrală a opiniilor sale, regizorul George Teodorescu spunea despre piesă şi transpunerea sa scenică: „Săptămîna patimilor" — o istorie exterioară — calvarul evenimentului şi una interioară a complexităţii unei mari personalităţi. SPECTACOLUL — „stare de excepţional, cînd alegerea se face nu între mai mult sau mai puţin, ci între necesitatea de a muri şi necesitatea de a supravieţui — între totul şi nimic. Ştefan este desigur personaj istoric în măsura în care noi toţi, de aici, avem istoria în cap ca pe o Cetate de scaun — cum spune Marin Sorescu. Dar, în acelaşi timp, şi chiar mai mult, el este o personalitate de înaltă gîndire politică, al cărei efort de a-şi atinge ţelul îl face contemporan al tuturor momentelor acestei enigmatice istorii omeneşti în mişcare. Focul pe deal — mijloc de comunicare a veştilor — nu-l îndepărtează de noi. Ştefan are intuiţia şi străşnicia — ca în management şi informatică — a deciziei celei mari, a urgenţei politice".

În altă sală, în jurul altei mese, un alt grup de actori ai Naţionalului au ajuns la ultimele lecturi înainte de urcarea pe scenă a textului **„Să nu-ţi faci prăvălie cu scară"** de Eugen Barbu. Bineînţeles, ne-au interesat opiniile regizoarei Sanda Manu, care se află la a doua piesă de E. Barbu, ce o pune în scenă, de altfel a doua ce se joacă în Bucureşti. „Mă atrage stilul realist de tradiţie românească bună şi autentică, cunoaşterea serioasă a personajelor şi a mediului. Fără să fie vorba de acelaşi lucru, îmi aminteşte de „Groapa", poate şi asta este una din plăceri". Am întrebat-o şi despre viitorul spectacol. „Nu va fi un spectacol pe marginea textului. Consider că va fi bun, doar dacă nu mă voi vedea de loc. E un spectacol de atmosferă, propice pentru creaţii actoriceşti. Muncă de sondare, de analiză; mă voi feri de simboluri, de mijloace exterioare. Deocamdată, cel mai greu lucru mi se pare păstrarea echilibrului între tenta comică şi cea dramatică. Concluzia piesei e gravă, dar trebuie să se rîdă mult în spectacol. Nu vom face nici un experiment. Distribuţia este făcută pe tipuri, decorul (semnat de Mihai Tofan) palpabil, cu uşă, zid, clanţă. Încercăm experimentul într-un singur sens: să scoatem piesa în şase săptămîni".

M-am bucurat să întîlnesc în distribuţie alături de Matei Alexandru, Petre Gheorghiu, Ilinca Tomoroveanu, Ileana Iordache, Ileana Stana Ionescu, Draga Olteanu, Raluca Zamfirescu, Dem. Rădulescu, Constantin Stănescu, Armand Stambuliu, pe Eugenia Popovici, pe care în ultimele stagiuni am văzut-o nespus de rar. Aici va interpreta pe Elena Domnişor, despre care am rugat-o să ne vorbească: „Ce pot să vă spun despre stadiul la care mă aflu? Acum cercetez. Cît l-am putut dibui, zic că e o fructă gustoasă cu un sîmbure amar, care sîmbure se poate mînca şi el. Mă apropii de rol cu multă prudenţă, căci are adiacenţe şi cu alte personaje pe care le-am jucat şi n-aş vrea să reeditez formule şi reţete".

O piesă despre zilele noastre. **„Pisica de la miezul nopţii"** de D. R. Popescu. Regizor: Horea Popescu. În jurul mesei: Irina Răchiteanu, Colea Răutu, Victor Rebengiuc, Valeria Seciu, Elena Sereda, Draga Olteanu, Ion Drăgan, Traian Stănescu, Mihai Fotino, Ileana Stana Ionescu, Catiţa Ispas, Victor Moldovan. Asist la una dintre primele lecturi. Se dibuie personajele, se caută sensurile, actorii se apropie precauţi. Mai avem pînă la ora entuziasmelor. Deocamdată, regizorul pare cel mai îndrăgostit de text. „Este expresia fericită a unui realism fără concesii, determinant, pentru alura spectacolului (atmosferă, loc, personaje). Are ceva din natura pieselor cu mister, cu momente de suspens. Autorul a operat ca un bun orator, din cînd în cînd a creat pe parcursul acestei drame puternice momente de relaxare. Consider, de altfel, că piesa are un mare unghi de deschidere spre contemporaneitate, avînd un accent inimitabil al autenticului, al cunoaşterii, al trăirii adevărate. Cu acest text, cu această distribuţie, cu scenografia pe care o am (Elena Pătrăşcanu-Veakis), va fi în ansamblu un spectacol care să spună şi mult şi în acelaşi timp să fie agreat de public".

Florica ICHIM

Constantin Dinulescu, Dorel Iacobescu, Gheorghe Cozorici şi Răducu Iţcuş repetînd „Săptămîna patimilor" de Paul Anghel

Dem. Rădulescu şi Ilinca Tomoroveanu repetînd „Să nu-ţi faci prăvălie cu scară" de Eugen Barbu

Eugenia Popovici în replică cu Ioana Iordache la o repetiţie cu „Să nu-ţi faci prăvălie cu scară" de Eugen Barbu

Regizorul Horea Popescu dirijează lectura piesei „Pisica de la miezul nopţii" de D.R. Popescu

Fotografii: Mihai POPESCU

TEATRUL RADIOFONIC ŞI DE TELEVIZIUNE ÎN 1971

De curînd redacţiile de specialitate de la Radio şi Televiziune au întocmit proiectul de repertoriu teatral pentru anul 1971. Comunicăm şi cititorilor noştri ce piese vor vedea pe micul ecran şi ce vor asculta prin intermediul undelor în anul care vine. Ambele repertorii se străduiesc să acopere o cît mai largă arie dramaturgică, de la capodoperele de ieri şi azi la piese de ultimă oră.

Într-o suită compusă sub specia capodoperei, televiziunea va prezenta Eschil („Perşii"), Lope de Vega („Ciinele grădinarului"), Molière („Georges Dandin"), Schiller, Beaumarchais, Goldoni, Musset, Cehov, Ibsen cu patru piese „Constructorul Solmes", „Micul Eiolf", „John Gabriel Borkman" şi „Cînd noi morţii vom învia", precum şi dramaturgi importanţi ai secolului 20: O' Neill, Pirandello, Sherwood, Natalia Gingsburg, Sartre, Frisch, Wilder.

Un important ciclu de emisiuni va cuprinde momente ale istoriei teatrului, tratate în cuprinzătoare teme (însoţite de exemplificări) cum ar fi: „Trecerea de la ritual tragic dionisiac la tragedie". „Forme de teatru românesc vechi", „Teatrul renaşterii engleze", „Ideea neoclasică cu privire la frumuseţea sufletească zugrăvită în teatrul lui Lessing şi Goethe", „Farsa tragică contemporană". Va mai fi prezent pe micul ecran teatrul românesc clasic şi contemporan, reprezentat prin Alecsandri, Caragiale, Camil Petrescu, Blaga, Horia Lovinescu, Aurel Baranga şi alţii. Un ciclu de premiere pe ţară este dedicat celei de a 50-a aniversări a Partidului. Spicuim din titluri: „Vilegiatura" de Const. Stoiciu, „Puterea" de Aurel Mihale, „Caliopi" de Eugen Teodoru, „Alibi pentru eternitate" de Dan Tărchilă, „Unul dintre noi" de Radu Bădilă.

Încă trei categorii de spectacole sînt incluse în repertoriul T. V.: montări primite din alte ţări, coproducţii cu teatrele din ţară şi adaptări de proză pentru teatru TV („Intrusul" de Marin Preda, „Oaie şi ai săi" de Eugen Barbu, „Enigma Otiliei" de G. Călinescu, „Constandina" şi „Desculţ", de Zaharia Stancu).

Teatrul radiofonic, teatrul cu cele mai multe premiere, ne va prezenta în acest an 80 de titluri noi. Repertoriul pentru primul semestru va reflecta ideea „dramaturgiei româneşti ca exponent al vieţii şi adevărului". Pentru a se asigura o cît mai judicioasă repartizare tematică, piesele se vor grupa în cadrul unor cicluri. Din cele deja existente vor continua „Dezbateri contemporane", „Teatru document", „Ora enigmelor", „Serile de comedie".

Ciclul de „Capodopere ale dramaturgiei româneşti" va fi inaugurat cu „Danton" de Camil Petrescu. Vom mai asculta „Pagini regăsite" din dramaturgia mai puţin cunoscută a lui: St. O Iosif, D. Anghel, Macedonski, Gib Mihăiescu, Paul Gusti, Ion Minulescu, Liviu Rebreanu, Vasile Voiculescu şi alţii. Din „Tezaurul dramaturgiei universale" vor fi prezente pe unde piese reprezentative din teatrul antic, clasic şi contemporan („Ajax" de Sofocle, „Troienele" de Euripide, „Steaua Sevillei" de Lope de Vega, „Pogoară iarna" de Anderson, „Ah, ce zile frumoase" de Beckett, „Miracolele ştiinţei" de Jules Romains etc.). În „File de istorie" vor fi cuprinse scenarii evocatoare ale unor episoade sau figuri proeminente din istoria patriei, din lupta dusă de poporul nostru pentru libertate şi dreptate socială (titluri: „Doamna lui Ieremia" de N. Iorga, „Săgetătorul" de Ion Omescu). Ţinînd seama de evoluţia teatrului modern, în cadrul căruia scriitorul explorează zone noi, s-a socotit necesară introducerea unui ciclu de emisiuni („Dramaturgia comentată") în cuprinsul căreia să fie puse în discuţie opere din dramaturgia română şi străină. În locul vechilor „medalioane" de actori, se vor difuza emisiuni cu caracter de spectacol radiofonic, dedicate slujitorilor prestigioşi ai scenelor din capitală şi provincie. Vom putea urmări astfel „Profilurile teatrale" ale lui: Marcel Anghelescu, Radu Beligan, Manu Nedelanu, Nicolae Brancomir, Silvia Ghelan.

În cinstea aniversării partidului se va organiza „Luna dramaturgiei radiofonice româneşti" (6 premiere cu 6 scenarii originale) în aprilie.

O iniţiativă remarcabilă se anunţă „spectacolele cu public" ce vor fi apoi transmise pe post, prin intermediul lor încercîndu-se stabilirea unui contact direct între „teatrul radiofonic" şi publicul său prin intermediul unor conferinţe cu exemplificări după formula „conferinţelor experimentale" despre istoria teatrului susţinute cu ani în urmă la televiziune şi pe scena Naţionalului de Ion Marin Sadoveanu.

Irina Petrescu, Mircea Albulescu, Marga Barbu, Virgil Ogăşanu:

NOI, DESPRE FILMELE NOASTRE

În aceste zile, Studioul Bucureşti se află în plină perioadă de efervescenţă creatoare. Deşi sfîrşit de an, pe platouri ne aflăm la mijloc de an cinematografic; este momentul în care se încheie unele din filmele începute în 1970 şi demarează filmele anului viitor. Ne-am gîndit că este un moment prielnic să solicităm cîtorva dintre interpreţii principali ai acestor filme gînduri despre rolurile pe care le interpretează şi, implicit, despre filmele în care joacă.

IRINA PETRESCU

Interpretează rolul principal din „Facerea lumii".

Irina Petrescu şi Liviu Ciulei vor forma un cuplu în filmul „Facerea lumii"

„Visam demult un scenariu de actualitate, un rol activ, angajat. Filmul, pe care l-am început de curînd cu Gh. Vitanidis, pare să fie o premiză, dar este încă prea devreme ca să spun cu certitudine că visul meu se va împlini. Eva din „Facerea lumii" — fără a avea vreo trăsătură din exemplarul princeps — este o fată optimistă, pe care evenimentele o surprind înainte de a fi pregătită să le înţeleagă sau, cu atît mai mult, să le determine. Personajul puţin unilateralizat faţă de cel din romanul omonim aduce totuşi conflictului acea undă de poezie inconştientă a unei fiinţe omeneşti egoiste, care îşi caută fericirea greşind fără convingere. Filmul acesta, fără a intra acum în detalii de subiect, va avea, sper, cel puţin, cîteva puncte de interes pentru spectator, o distribuţie prestigioasă — Liviu Ciulei, Clody Berthola, Colea Răutu, Marga Bărbu, Vera Proca, Dan Ionescu, Virgil Ogăşanu, Ilarion Ciobanu, Toma Caragiu, Matei Alexandru, Mihai Mereuţă — şi o echipă mai mult decît înzestrată condusă de regizorul Gheorghe Vitanidis, care şi-a cîştigat de mult simpatia publicului; este suficient de notat Ovidiu Gologan — imagine, Liviu Ciulei — decoruri, Florina Tomescu — costume, Dan Ionescu — sunet. Sper, ca şi dumneavoastră, într-un succes. Dar probabil, firea mea defetistă şi un „poate" prea exagerat, îmi vor scuza pentru moment o oarecare rezervă. Aş vrea să ne întîlnim prietenește încă o dată în aprilie cînd munca noastră se va încheia".

MIRCEA ALBULESCU

interpretează în filmul „Printre colinele verzi" (scenariu şi regia Nicolae Breban) **rolul Arion, iar peste puţin timp va începe să turneze rolul principal — Pavel Stoian — în „Puterea" şi „Adevărul"**

Mircea Albulescu îşi caută un chip pentru Pavel Stoian

„Arion constituie pentru mine un rol-etapă, indiscutabil, dificil. În romanul inspirator „Animale bolnave", personajul este descris continuu, cu fiecare trăire, cu toate contorsiunile interioare; tot ce ţine de cuvînt va trebui adus în gest, iar transpunerea pe concreteţea gestului este realmente o problemă. Am lucrat, însă, excelent cu Breban, căruia îi sînt străine o serie de prejudecăţi meşteşugăreşti şi, totodată, provine din spectatorii de film care nu stau degeaba în sală. El depistează imediat lucrurile false, artificiale, neartistice. Este personal. Vrea să facă un film după N. Breban, de N. Breban, ca N. Breban, iar contactul cu un asemenea om nu poate fi decît preţios şi instructiv.

La „Puterea" şi „Adevărul", lucrurile se schimbă total. Colaborarea mea cu cinematografia a fost pe planul unor roluri de mică întindere ca metraj, chiar dacă erau, aşa-zis, principale. Problema se pune acum invers. Şi anume, nu de a concentra, pe parcursul unui metraj scurt, elementele concrete, fizice (aşa-i zic eu la „a juca"), care să creeze în mintea spectatorului ideea (deci, elementul abstract) despre caracterul unui personaj, ci de a plămădi destinul lui Pavel Stoian în foarte multele sale apariţii, în aşa fel ca, în fiecare scenă, să fie acelaşi şi totuşi altul, netrădîndu-se nici o clipă. Titus Popovici, ca scenarist, şi Manole Marcus, ca regizor, au scris dialogurile, situaţiile, dar personajului îi conferă o viaţă adevărată credibilă pe pînză, numai mulţimea aceea de gesturi mici, de priviri, de atitudini nescrise nicăieri, pe care doar actorul le găseşte, le alege, le propune. Ceea ce îmi oferă rolul este fără doar şi poate lucrul cel mai interesant, şi de ce n-aş spune, cel mai greu din cariera mea cinematografică. Dacă ar fi să ne gîndim numai la faptul că personajul traversează o perioadă de peste 25 de ani. În orice caz, voi căuta să folosesc aici experienţa acumulată în cele cîteva roluri interpretate pînă acum. Din lucrurile bune sau rele, am învăţat să fac ceea ce n-am putut să fac, dar, mai ales, precis, ce să nu fac. Sînt încă în căutare. De fapt, această căutare este obiectul lungilor mele discuţii cu Manole Marcus cînd analizăm împreună zecile de pagini de notaţii făcute pe marginea scenariului. Este o muncă deosebit de grea, dar şi foarte importantă. Cred în sloganul lui René Clair, care spune: Pentru mine filmul e gata înainte de a rosti prima oară „motor" (citez din memorie; de fapt, nu ştiu dacă a spus-o el sau eu). Fac parte din categoria de actori care construiesc cu migală cele mai spontane gesturi. În fond, cred că cea mai mare satisfacţie pentru un actor este ca împreună cu regizorul să poată da viaţa acestui etern alter-ego, care este personajul".

MARGA BARBU

se desparte în aceste zile, probabil, definitiv de renumita Anişa din suita de filme haiduceşti (din care se termină ultimele trei serii) şi începe să lucreze la „Facerea lumii"

Marga Barbu — Anişa la bivuacul haiducilor

„Despre Anişa mi-e foarte greu să vorbesc, în asemenea măsură mi-am apropiat-o. Doar convieţuim de cîţiva ani buni, ne-am şi confundat (primesc chiar scrisori adresate Marga Barbu-Anişa). În noile serii, personajul are alte faţete, situaţiile pe care le traversează fiind mai dramatice, trăirile ei interioare mai intense. Iubeşte şi este părăsită, disperă şi se încrîncenează. Va fi tot timpul o îmbinare între forţă de caracter, putere de luptă şi slăbiciune faţă de omul iubit. Are, de această dată, trăsături în care se pot recunoaşte femei din orice parte a lumii. Unui actor nu-i place să repete lucruri deja făcute, aşa că am încercat să-i descopăr noi valenţe, să o îmbogăţesc tot timpul (ajutată şi de regizorul Dinu Cocea), în evoluţia din ce în ce mai dramatică a evenimentelor. Această suită de filme mi-a oferit şi marea bucurie de a lucra în mijlocul naturii, şi, în pofida greutăţilor implicate de gen, am fost foarte mulţumită, mai ales că m-am împăcat foarte bine şi cu „haiducii vechi" (din seriile anterioare) şi cu cei noi, cum este Anghel Saptecai — Florin Piersic.

În „Facerea lumii" interpretez însă un tip mai antipatic de femeie, din aşa-zisa „lume bună", personaj ce nu mi-l simt foarte apropiat. Vreau să-l îndepărtez de tot ce-am mai lucrat. Eroina trăieşte o capitulare în faţa vieţii, capitulare declanşatoare de dramă. Pe trăirea acestei cedări (din punctul ei de vedere) voi încerca să-i construiesc caracterul. Mai interpretez un alt personaj, ce-i seamănă fizic, dar este o depravată aruncată de istorie în afara vieţii. Ambele eroine avînd scurte apariţii, va trebui să le compun biografia concentrată şi mi-e foarte frică; eroinele sînt asemănătoare, dar nu trebuie să se suprapună, deşi sînt prinse în acelaşi tăvălug al istoriei, cînd în mijlocul luptelor politice se declanşează şi drame personale şi drame psihologice".

VIRGIL OGĂŞANU

a început filmările la „Facerea lumii" (scenariu: Eugen Barbu; regia Gh. Vitanidis), **interpretează personajul: Matei.**

Virgil Ogăşanu interpretează rolul unui tînăr comunist în filmul „Facerea lumii"

„Sincer să fiu, rolul pe care-l fac mi se pare simplu de realizat, căci eroul meu face parte dintre acei tineri convinşi pînă la fanatism, romantici, capabili de sacrificii, ce au fost pe şantierele de la Bumbeşti-Livezeni, Agnita — Botorca şi altele. Scenariul nu-şi propune să surprindă exact toate momentele cuprinse în zbuciumata perioadă din preajma naţionalizării, vrea ca prin aducerea cîtorva personaje definitorii, să refacă spiritualmente epoca. Eroul meu, Matei, doreşte, să cuprindă totul, „carburează repede", trăieşte intensiv. Deşi bolnav de plămîni, se află permanent în primele rînduri; nu-şi cruţă puterile, acţionează. Ştiu că au existat asemenea eroi şi încerc şi eu să refac o imagine a unuia dintre ei, privit în perspectiva timpului. Tocmai de aceea, spuneam că mi se pare simplu. Deocamdată, personajul în scenariu vorbeşte mult, mă voi strădui să-i reduc textul, deoarece la el este esenţială fapta şi trăirea, deci, în ultimă instanţă, expresia. Personajul nu-i lipsit de complexitate, dimpotrivă. Totul rămîne însă de făcut, abia am început".

800 de elevi, 76 de profesori, 28 de discipline artistice — iată imaginea cifrică a unei pasionate comunicări şi deprinderi cu arta pe care o înlesneşte amatorilor Şcoala populară de artă din Bucureşti. Zilele trecute, clasa de actorie a profesoarei Cornelia Mănescu ne-a oferit un recital de poezie Blaga în care tinerii aspiranţi la graţiile muzelor au făcut dovada marei lor bunăvoinţe şi dăruiri scenice, iar profesoara — a unui bun simţ pedagogic. Am reţinut şi gestul colegial al elevelor de la secţia de artă decorativă condusă de profesoara Maria Văgii, care au creat cîteva foarte frumoase costume şi bijuterii pentru interpretele recitalului de poezie.

Foto: I. BIRCA

REVELION T.V. 1971

PROGRAMELE 1 şi 2: De la ora 21,30 la ora 24,00: Prolog cu interpreţii programului de Revelion. Coletul — moment vesel de D. Radu cu Ion Lucian şi Sandu Sticlaru. Cîntece tradiţionale de Anul Nou interpretate de corul Madrigal. Calendarul stelelor fără nume. Drumul spinos al iubirii — scenetă umoristică de Teodor Mazilu. Farse T.V. cu Florin Piersic. Obiceiuri de Anul Nou. Cîntec de Anul Nou. Pinguşorul Televiziunii. Parada ţiglaşelor.

PROGRAMUL I: De la ora 0,30 la ora 2,00: cîntă Tom Jones şi Mireille Mathieu. Revista cu 3 feţe — 30 de minute de umor, muzică şi dans cu Melania Cîrje, Liliana Tomescu şi Stela Popescu, secondate de Mihai Fotino, Sandu Sticlaru, Radu Zaharescu şi Marius Zîra. Muzică populară interpretată de: Irina Loghin, Maria Ciobanu, Maria Pietraru, Angela Buciu, Monica Adîncu, Benone Sinulescu, Dumitru Sopon, Zoltán Veres, Johann Szieber, Laza Cnejevici. Laza Pomorîie şi Ion Dolănescu. De asemenea, veţi putea urmări dansuri folclorice interpretate de ansambluri populare din toate regiunile ţării. Muzică uşoară cu Doina Badea, Margareta Pîslaru, Mihaela Mihai, Anca Agemolu, Dan Spătaru, Dorin Anastasiu, Aurelian Andreescu, Angela Similea, Doina Spătaru, Corina Chiriac, Pulca Igiroşanu, formaţia „Roşu şi negru", Terezia Steinmetz, Julie Saget, Tonicha, Liliana Harlett, Ildiko Monyok, Bernadette Elena Reda, Petra Pascal, Esin Afşar, Peret, Sorcova veselă. Bucuroşi de oaspeţi. Cele mai îndrăgite cîntece interpretate de: Ioana Radu, Gică Petrescu, Doina Badea, Emil Gavriş, Constanta Cîmpeanu, Cleopatra Melidoneanu, Ştefan Bănică, George Hazgan, Ileana Sărăroiu, Benone Sinulescu. Revelion în lift — secvenţă de Al. Mirodan cu: Vasilica Tastaman, Dem. Rădulescu şi Marcel Anghelescu.

De la ora 2,00 la ora 3,00: Seara melomanului. Pantomimă comică. Dragul meu, draga mea — scenetă de Ion Băieşu cu Coca Andronescu şi Ştefan Bănică. Caraşiale dar nu teatru.

De la 3,00 la 4,00: Revelion la telefon cu: Florian Pitiş, Anda Călugăreanu, Dan Tufaru şi Margareta Pîslaru. Cîntă: Julie Andrews, Edith Pieha, Sergio Endrigo, Tereza Kesovia. Cu-Cu — monolog comic — Agenţia „Cupidon" — secvenţă veselă — de O. Pancu-Iaşi.

De la 4,00 la 5,00: Meridianele umorului. Seara cu R. Deyos. „Greierele" cu Jerry Lewis, „Circul papagalilor" cu Horia Şerbănescu. „Pană de curent" cu Bob Hope. Dragoste, poveste veche. Romanţe interpretate de Teodora Lucaciu şi Valentin Teodorian.

La orele 1,00; 2,00; 3,00; 4,00; 5,00 precis urmăriţi Aventurile ceasornicului năzdrăvan. În decursul întregii nopţi de Revelion se vor transmite: Telerăvase. Anecdote scenarizate cu: Al. Giugaru, H. Nicolaide, Sanda Toma, Ştefan Tapalagă, Coca Enescu, Petrică Popa, Ion Besoiu, Valeria Marian, Nae Roman, Atena Demetriad, Cosma Brăsoveanu, Horia Şerbănescu şi Radu Zaharescu.

PROGRAMUL II: De la ora 0,30 pînă la 5,00 Estrada revelionului. Muzică de dans, muzică de petrecere cu orchestrele Radioteleviziunii, Electrecord, Valenţiu Grigorescu, Savoy şi orchestra filarmonică din Viena. Soliştii: Engelbert Humperdinck, Rika Zarai, Edith Pieha, Rita Pavone, Harry Belafonte, Miriam Makeba, Esther Marrow, Sergio Endrigo, Mary Hopkin, Tereza Kesovia, Samy Davis, Adamo, Marisol, John Rowles, Radmila Mikic, Tom Jones, Corina Chirian, Margareta Pîslaru, George Răpcău, Ana Petria, Călin Marian, Florin Bogardo.

VINERI 1 IANUARIE 1971

13,00 Anul nou cu bucurie! 13,30 Gala marilor interpreţi români; 14,00 La mulţi ani, năzdrăvani! — emisiune pentru copii; 15,00 Concurs internaţional de schi. Transmisiune directă de la Garmisch Partenkirchen; 16,30 Filmul „Stan şi Bran în Far West"; 17,40 La o ceaşcă de cafea... cu Constanţa Cîmpeanu, Valentina Massini, Doina Badea, Lucia Ştefănescu, Petre Geambaşu, formaţia „Savoy", Ion Tugearu, Ion Alexe, Vasile Matei, Gică Matei, Ovidiu Stoica, Florin Mateescu; 18,10 Filmul de aventuri „Oraşul papagalilor"; 18,55 Cuba — pe magistrala Est-Vest; 19,15 Cîntece de voie bună; 19,30 Telejurnalul; 20,00 Divertisment muzical '71; 21,30 Telejurnal; 21,40 Revelion în deplasare; 22,00 Divertisment muzical '71.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

SÎMBĂTĂ 2 IANUARIE 1971

PROGRAMUL I: 9,30 Matineu pentru copii; 10,45 Simfonia a IX-a în re minor; 12,00 Cîntece şi jocuri populare româneşti; 12,30 Interferenţe lirice; 16,00 „Anul sportiv 1970" (I); 17,00 Emisiune în limba germană; 18,15 „La mulţi ani, fete! La mulţi ani, băieţi!"; 19,15 1001 de seri; 19,30 Telejurnal; 19,50 Performanţe tehnice româneşti; 20,15 Momente vesele din programul de revelion; 21,15 „Incoruptibilii"; 22,05 Telejurnal; 22,15 Recital Anna Moffo; 23,05 Muzică de petrecere; PROGRAMUL II: 20,00 Aplauze pentru arta românească; 20,30 Luceafărul; 20,45 Muzică uşoară; 21,20 Buletin de ştiri; 21,30 „Vidocq"; 22,00 „Festival pe gheaţă"; 23,00 Tineri interpreţi de romanţe.

UTIL ŞI PRACTIC

• Amenajări în locuinţă

Înfrumuseţarea vestibulului şi a bucătăriei prin acoperirea pardoselei cu material plastic viu colorat este la îndemîna oricui. Dacă v-aţi hotărît să schimbaţi culoarea cenuşie a cimentului cu unele culori atractive, din material plastic, vă recomandăm să urmaţi sfaturile de mai jos :

• Măsuraţi mai întîi suprafeţele ce doriţi să le acoperiţi (vestibul, cămară, bucătărie).

• Desenaţi aceste suprafeţe pe o hîrtie la o scară convenabilă.

• Trasaţi pe conturul din interiorul desenului o bordură care să corespundă cu 10 cm din dimensiunea reală.

• Desenaţi pe suprafaţa rămasă pătrate (în diagonală sau drept) ale căror laturi, la scara aleasă, să corespundă la dimensiunea reală cu 30 × 30, 15 × 15 sau 10 × 10 cm.

• Dacă v-aţi hotărît asupra culorilor de material plastic, încercaţi să le combinaţi pe desenul realizat (pot fi 2, 3 sau 4 culori).

• Calculaţi suprafeţele necesare pentru fiecare culoare de material plastic adăugînd la aceasta o rezervă de cca. 5%.

• Procuraţi de la magazin tot materialul necesar care poate fi găsit la lăţimi de 90, 120 sau 150 cm.

• Confecţionaţi un şablon din placaj sau tablă, în formă de pătrat cu dimensiunea laturilor stabilite (30×30, 15×15 sau 10×10) şi cu unghiurile riguros la 90°. Ajutîndu-vă de şablon veţi trasa şi apoi tăia tot materialul luat. Nu uitaţi ca mai întîi să tăiaţi din lungimea materialul fîşiile ce le veţi utiliza ca bordură pe marginea pardoselei, de o singură culoare. Fîşiile vor avea lăţimea de 10 cm.

• După ce curăţaţi bine pardoseala, fără ca ea să fie umedă, veţi începe mai întîi prin a lipi materialul destinat bordurii. Adezivul pentru lipire va fi „PALUX" (lacul cu care se acoperă parchetul). Se întinde cu pensula un strat subţire pe suprafaţa necesară. Se lasă cca. 5—10 minute să se zvînte după care se aplică materialul plastic bătîndu-se cu palma sau cu o bucăţică de lemn, acoperită cu cauciuc pînă cînd materialul plastic aderă perfect.

Continuaţi în acelaşi mod cu toate pătratele tăiate pînă veţi acoperi întreaga suprafaţă, combinînd culorile conform desenului realizat anterior. După 24 de ore se poate călca pe noua pardoseală.

Ornamentaţia mai poate fi realizată cu figuri geometrice după imaginaţia fiecăruia.

Ştefan NICULESCU

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

PERMISIA PENTRU VIZITAREA FAMILIEI

CONSTANTIN CONSTANTIN din oraşul Ţăndărei, jud. Ialomiţa doreşte să afle dacă fiind trimis pe un şantier la Braşov după absolvirea şcolii profesionale, are dreptul ca periodic să meargă să-şi viziteze părinţii ? La întrebarea dv. consultantul nostru juridic vă dă următoarele relaţii : Într-adevăr organizaţiile de construcţii-montaj au obligaţia de a asigura salariaţilor nelocalnici posibilitatea de a pleca trimestrial în permisie pentru vizitarea familiei. Organizaţiile respective sînt datoare să ramburseze o dată la 3 luni muncitorilor şi personalului tehnic-administrativ care lucrează pe şantierele de construcţii şi care au domiciliul permanent în alte localităţi, cheltuielile de transport pe C.F.R. (după tariful clasei a II-a) sau autobuz la localitatea de domiciliu dus şi întors.

În acelaşi scop pot fi folosite şi autocamioanele organizaţiilor de construcţii-montaj, cu condiţia ca distanţa de la locul de muncă la domiciliu să nu depăşească 50 km. Durata permisiei trimestriale pentru vizitarea familiei se va stabili în raport de timpul necesar călătoriei dus şi întors, plus o zi (24 ore) la domiciliu, timp în care angajatul n-are drept la salariu tarifar. Una din zile trebuie să fie o zi nelucrătoare. Este demn de reţinut că dreptul la rambursarea transportului o dată la 3 luni pentru vizitarea familiei nu este condiţionat de starea civilă a angajaţilor, aşa încît şi salariaţii necăsătoriţi de pe şantierele de construcţii montaj beneficiază de acest drept, în aceleaşi condiţii cu angajaţii căsătoriţi.

RECALCULAREA PENSIEI

GH. P. din **Bucureşti**, pensionar pentru limită de vîrstă, doreşte să afle dacă poate cere recalcularea pensiei în cazul cînd a lucrat după 1 ianuarie 1967 mai bine de 3 ani. De asemenea solicită să i se facă cunoscut dacă se iau în calcul şi perioadele de cîte 4 luni şi ce salariu se ia în consideraţie la stabilirea pensiei. Iată răspunsul :

Dispoziţiile legale în vigoare prevăd posibilitatea recalculării pensiilor, luîndu-se în considerare timpul muncit după stabilirea iniţială a pensiei, precum şi folosirea ca bază de calcul la recalcularea pensiei a unui alt salariu decît cel avut în vedere la stabilirea iniţială a pensiei. Legea prevede că pensionarul poate cere recalcularea pensiei luîndu-se în consideraţie fie salariul avut în vedere la stabilirea iniţială a pensiei, fie salariile realizate în perioada lucrată în calitate de angajat după pensionare, cu condiţia ca solicitantul să fi lucrat o perioadă de cel puţin 3 ani după 1 ianuarie 1967. Dv. beneficiaţi de dreptul de a vi se recalcula pensia, dacă perioadele de timp lucrate totalizează mai mult de 3 ani, indiferent că aţi lucrat cu unele întreruperi. Uneori din cauza lipsei de experienţă, prepararea săpunului la întîile încercări poate să nu reuşească. Iată cîteva motive. Dacă soda întrebuinţată a pierdut din concentraţia iniţială, sau dacă grăsimea n-a fost de bună calitate (grăsime din oase sau cu conţinut mare de apă) prepararea săpunului după reţeta de mai sus nu poate să reuşească. În acest caz, e nevoie sau să mai adăugăm sodă de calitate bună sau să mărim cantitatea grăsimii şi să continuăm fierberea.

Deşia rămasă în cazan, rece, se toarnă în vase de pămînt sau borcane. Se poate întrebuinţa la spălarea vaselor, fundurilor de bucătărie, duşumelelor, spălarea prosoapelor de bucătărie, etc.

PREPARAREA SĂPUNULUI DE CASĂ

OPREAN LUCREŢIA, profesoară de gospodărie, Str. Arcului Nr. 3, Bucureşti, răspunde cititoarei **ANA MARIA din Baia Mare, str. Victor Babeş Nr. 11/12** care doreşte să afle cum se prepară săpunul de casă.

3 kg grăsime, 1 kg. sodă caustică, 9 l. leşie proaspătă din cenuşa lemnului de stejar, fag, apă de ploaie sau apă de fîntînă, 1 pahar mare cu sare de bucătărie.

Peste grăsimile şi soda pusă într-un cazan mai mare de spălat rufele se toarnă leşia sau apa clocotită. Cu ajutorul unui băţ (coada de la o măturică veche) se amestecă bine pînă cînd soda s-a dizolvat complet. A doua zi, cazanul se pune pe un foc încet şi se amestecă uşor. În decursul fierberii compoziţia face spumă. După 2½—3 ore de fierbere, cînd în jurul băţului spuma de săpun se întăreşte, cazanul se ia de pe foc. Se adaugă sare dizolvată în puţină apă caldă. Se amestecă foarte bine. Cînd spuma de săpun, după un timp de repaus, a devenit brînzoasă (adică leşie) şi a apărut la suprafaţă în formă de lichid de culoare brună, procesul de preparare a săpunului este terminat. Cu ajutorul unui vas din lut sau din tablă spuma ridicată se adună uşor fără să atingem restul de leşie de la fundul vasului şi se toarnă într-o lădiţă de lemn ce s-a căptuşit cu o cîrpă de sac sau cu un prosop de bucătărie din cînepă udat cu apă rece. Se lasă pînă a doua zi să se întărească. Se taie cu cuţitul în bucăţi potrivit de mari. Se aşază pe o scîndură de lemn şi se usucă în pod la aer.

POŞTA

ION BRUMA din **Bucureşti, str. Florilor nr. 33, sect. 4,** posedă colecţia revistei „MAGAZIN" de la apariţie şi pînă la zi şi o pune la dispoziţia celor interesaţi.

V.T. — Iaşi. Timpul servit în învăţămînt constituie vechime în muncă. Dv. nu puteaţi primi concediu de odihnă avînd în vedere prevederile Legii 27/1966.

VREM SĂ ŞTIM

MARIA PECIU, din **Bacău, str. Pictor Andrieş nr. 3, bl. 40, sc. A, ap. 16,** se interesează cum se poate vopsi un pulover supraelastic de culoare roşie (decolorat), tot în aceeaşi culoare.

RODICA IUGA din Vişeul de sus, jud. Maramureş, se interesează cum pot fi scoase petele de revelator şi fixator, de pe un halat de pînză albă

ÎNGRIJIŢI-VĂ SĂNĂTATEA

CIORBĂ S. — **Slobozia.** *Vă recomandăm următoarea formulă antisudorală : acid salicilic 1 gram, formol 5 la sută, — 25 gr. eter (25 grame), acetonă — 10 gr, alcool 60° — 50 grame.*

G.P. — **Iaşi.** *Specialiştii clinicii de chirurgie sînt cei mai competenţi de a vă examina şi a decide dacă este necesară o nouă intervenţie.*

BUNICUŢA ÎNGRIJORATĂ — **Hunedoara.** *Ne-a făcut multă plăcere răspunsul dv. şi alături de dv. ne bucurăm de progresele nepoţelului dv.*

LAURENŢIU P. — **Reghin.** *Intervenţii chirurgicale în scop estetic la nivelul nasului se fac în clinica O.R.L. — spitalul Colţea.*

S.P. — **Sighişoara.** *Vă recomandăm să vă adresaţi specialiştilor clinicii de dermatologie de la centrul universitar cel mai apropiat. Credem că sînt necesare o serie de investigaţii de laborator.*

B.T. — **Sibiu.** *Citiţi răspunsul de mai sus.*

VIVE — **Călăraşi.** *Numai pe baza unei simple presupuneri nu se face tratament pentru a înlătura tenia. Sînt necesare analizele de laborator care să confirme diagnosticul. Referitor la tulburările de somn pe care le prezentaţi vă recomandăm seara o tabletă de meprobamat.*

DORAŢIE O. — **Lugoj.** *În faza acută a bolii nu se recomandă să consume margarină — o va amîna pentru perioada convalescenţei cu condiţia să fie proaspăt preparată.*

M.M. — **Bucureşti.** *Pentru a fi sigură că aveţi o paraziţoză intestinală (tenia) vă recomandăm să vă adresaţi specialiştilor secţiei de parazitologie din cadrul spitalului „Dr. Victor Babeş" din şoseaua Mihai Bravu 281.*

D. DANIELA — **Bucureşti.** *Vă recomandăm un susţinător elastic, duşuri, gimnastică. Sperăm să nu ajungeţi la intervenţie în scop estetic.*

SIMESCU GHEORGHE — jud. **Olt.** *Medicamentele de import se obţin pe baza aprobării secţiilor sanitare judeţene. Nu vă sfătuim să vă preparaţi singur extractul de aloe. Se foloseşte numai după un examen medical complex, deoarece există şi contraindicaţii (hematurie, nefrită, hemoroizi).*

BUCUR AUREL — **Sighetul Marmaţiei.** *Scrisoarea dv, plină de recunoştinţă, ne-a bucurat mult. Sîntem mulţumiţi că îndrumările noastre au fost eficiente.*

N.G. — **Sibiu.** *Vă recomandăm Napoton o tabletă pe zi.*

N. GHERMAN — **Ploieşti.** *Citiţi răspunsul de mai sus.*

P. GHE. — **Sibiu.** *Vă recomandăm băi calde, masaj şi medicamentele : bergonal, fosfobion, vitamina B_6 şi E.*

I.V. — **Piteşti :** *Medicamentele indicate mai sus sînt utile şi pentru dv.*

Dr. Ana MURGULEŢ

CINE VINE ?

Fotografie trimisă redacţiei de cititoarea noastră, **SANDA VOICULESCU,** din Bucureşti.

ŞUT ŞI GOL

Fotografie trimisă de cititoarea noastră **MARIA CHIRILĂ** din Cîmpia Turzii.

60 milioane de oameni din 70 de ţări ale lumii află ora exactă după ceasurile cu inscripţia „Fabricat în U.R.S.S." CEASURILE SOVIETICE „POLIOT", „VOSTOK", „RACHETA", „SLAVA", „ZARIA", „CEAIKA", „LUCH"

înseamnă : — mecanism cu siguranţă în funcţionare
— formă exterioară modernă
— preţuri accesibile.

Exportator : V/O „Mashpriborintorg" MOSCOVA

G-200 U.R.S.S.

PUBLICOM

SCRISORI PE ADRESA... DE ACASĂ ?

de Mihai STOIAN

„Dragă redacţie,

La fel ca toţi tinerii (am 20 de ani), am cunoscut şi eu o fată care, din primele clipe, mi-a plăcut nespus de mult. Pe această fată am cunoscut-o în seara zilei de 2 februarie 1969. De atunci ne-am întîlnit aproape în fiecare zi, fără a ne găsi unul altuia, pînă în zilele de astăzi, nici o vină. În iunie 18, în urma cerinţelor ei de a-i face o vizită acasă, la părinţi, am acceptat, plecînd împreună cu ea, de aici din Cluj, deoarece ea lucrează la fabrica „Clujana". Vreau să specific că pe tatăl ei l-am cunoscut de mai înainte, căci venea pe la Cluj.

În sfîrşit, am ajuns acasă, făcînd cunoştinţă cu ambii părinţi şi cu fraţii ei, stînd acolo trei zile, deoarece a intervenit o nuntă, şi pe lîngă aceasta au insistat părinţii ei ca să stau. După trei zile, am plecat acasă, făcîndu-le cunoscut şi părinţilor mei pe unde am stat şi pe unde am fost. Eu le-am făcut cunoscut mai înainte despre această fată, căci o cunosc, dar atunci nu au avut nimic împotrivă.

După ce le-am spus de această vizită, s-au supărat foc şi după o zi a început scandalul. După cîteva zile am fost nevoit să plec de acasă, deoarece nu mai puteam suporta jignirile pe care mi le aduceau, spunînd că ea nu este decît o simplă muncitoare, că nu ştie decît să facă pantofi, că nu are pregătire, iar cea mai mare durere a lor, pe care am observat-o, ţinea de faptul că nu-i din satul nostru de baştină şi, se înţelege, nici nu-i pe placul lor. Eu am încercat în fel şi chip a-i lămuri, căci eu sînt mulţumit de pregătirea pe care o are şi că pe mine nu mă interesează că e din sat sau nu. Toată munca mea de lămurire a fost în zadar. Părinţii mei spun că am nevoie de o fată care să poată primi un serviciu la instalarea noastră într-un sat.

În 23 septembrie 1970, căsătorindu-se un coleg de-al meu (studiez), şi consătean totodată, a fost invitată şi prietena mea, stăruind şi eu să vină la nuntă. Ea s-a supus dorinţelor mele şi a venit, făcîndu-le cunoştinţă şi la părinţii mei cu ea. În primele clipe credeam că nu o să zică nimic, dar cu o oră înainte de a se întoarce ea la Cluj, a venit tatăl meu şi i-a pus unele întrebări în legătură cu familia ei, iar la urmă a întrebat-o dacă ştiu părinţii ei de venirea la această nuntă şi căci la noi în sat este o mare ruşine pentru o fată, ca să-i facă vizită acasă unui băiat. Ea a plecat foarte, foarte supărată, însoţind-o pînă la staţie, care este la o depărtare de 3 km.

Eu văzînd asta m-am supărat şi n-am mai vrut să mă întorc acasă, dar la stăruinţele ei am venit acasă abia seara (de la ora 13, cînd am plecat cu ea) la ora 23. De atunci n-am mai avut ore fericite, să nu mai vorbesc de zile. Părinţii mei mi-au interzis categoric de a mai vorbi cu ea. Venind în Cluj pe 25 septembrie 1970, i-am mai făcut o vizită acasă, iar de atunci încă una mai tîrziu, dar de data aceasta n-am stat decît cîte o zi de fiecare dată.

Părinţii ei se purtau frumos cu mine, la fel şi rudeniile din sat, dar nu vreau să spun că asta m-a legat atît de mult de ea, nu spun şi nici nu voi spune acest lucru vreodată. Tot ce stă la baza acestei prietenii este dragostea care ne leagă pe unul de celălalt. Văzînd părinţii mei că tot „nu mă liniştesc" şi că „nu-i dau pace", mi-au adresat o serie întreagă de scrisori jignitoare şi, pe lîngă acestea, tata le-a adresat o scrisoare părinţilor ei, cerînd acestora ca să nu mă mai primească la ei şi să nu mai lase pe fiica lor să mai vorbească cu mine, adresîndu-le şi D-lor nişte cuvinte fără pic de judecată, jignitoare. Părinţii ei luînd lucrurile mai la real, n-au făcut nimic din ceea ce au spus părinţii mei. D-lor au spus că nu se pot împotrivi acestui fapt, pentru a face asta ar trebui să fie fără pic de suflet.

„Dragă curierule,

Numele meu n-are importanţă, poţi să-mi spui cum vrei, Solveig să zicem, tot e vorba despre o dragoste tristă, finalul depinzînd în mare parte de răspunsul dv. Totul a început în iunie, deşi dragostea mea era din totdeauna. Am 21 de ani, am fost aproape fericită şi n-aş putea reproşa ceva părinţilor mei. Sîntem patru fraţi şi surori şi am trăit în bună înţelegere pînă am ajuns în situaţia despre care vă scriu. N-aş vrea să credeţi că doresc o „reţetă sufleteasă" sau ceva asemănător, vreau sfatul dv., un sfat sincer. Despre ce este vorba : în iunie am început să discut serios cu un tînăr, să-i spunem „Tristan", de la noi din oraş. De mică îl cunoşteam, dar nu îndrăzneam să ne salutăm sau, mai bine zis, el nu şi-a dat seama de existenţa mea pînă în iunie, cînd mi-a cerut prietenia. O săptămînă lucrurile au mers bine, apoi însă totul s-a tulburat. Rudele erau împotrivă ca eu să discut cu el, de asemenea, părinţii (aici trebuie să fac o paranteză : băiatul în cauză a fost foarte liber tot timpul vieţii lui, pînă aici, părinţi n-are, a fost crescut la orfelinat, a împlinit 28 de ani). Cred că vă daţi seama că anturajul, poate şi nepăsarea oamenilor, l-au descurajat, dezorientat sau mai ştiu eu ce ? Acum vrea să-şi înceapă cu adevărat viaţa alături de persoana iubită (eu). N-aş vrea să mă laud că nu există nimeni care să-l cunoască aşa cum îl cunosc eu. Fiind oprită de părinţi să mă mai întîlnesc cu el, am continuat să ne întîlnim seara în parc sau pe străzi mai retrase. Ne gîndeam că ai mei au să-şi dea seama că nu urmăreşte să-şi bată joc de mine, ci are gînduri serioase. Am fost însă oprită să-l mai văd, cu bătaie şi ameninţări grave, că dacă voi continua să mă mai gîndesc la el, acasă la noi nu mai am ce căuta. Vrem să ne căsătorim, dar nu ştiu cum să procedez pentru a nu-mi îngreuna deloc părinţii şi pentru a nu-l pierde pe el. V-aş ruga să mă ajutaţi cu un sfat şi totodată să-mi comunicaţi cum aş putea proceda să ies de sub tutela părinţilor, deoarece sînt majoră, sînt muncitoare şi nu mai pot suporta să mi se vorbească ca unei servitoare, ba mai rău, ca unui cîine pe care-l ţii pe lîngă casă numai din milă. Ceea ce v-am scris e foarte pe scurt, căci mai mult mi-e teamă să vă spun cum s-au purtat cu mine, deoarece s-ar putea recunoaşte şi atunci m-aş putea considera pierdută. Rămîn cu speranţa că ne veţi ajuta pe amîndoi, căci îl iubesc foarte mult şi nici el nu ştie de această scrisoare,

Solveig"

Admiţînd convenţia de nume, stimată „Solveig", ţin să-ţi atrag atenţia că, fiind majoră, nu mai eşti sub tutela părinţilor în sensul care, actualmente, ţi se pare dumitale important, însă de sub tutela afectivă a părinţilor nu vîrsta te scoate, ci calitatea raporturilor cu ei. După cum afirmi, ele sînt mai mult decît discutabile : mi se pare nespus de înjositor şi inuman să baţi orice om (fie şi un copil), dar — mai ales — o tînără de 21 de ani şi... pentru ce ? Fiindcă — vai ! crimă — iubeşte. Ţin totuşi să precizez că dincolo de drepturile strict legale ale oricărui părinte, pînă la maturitate, asupra copiilor săi, există un drept pe viaţă, de cu totul alt ordin (dar, aşa se pare, prin purtare neomenoasă, brutală, tocmai acest drept inalienabil, părintesc, s-a spulberat). De încercat trebuie să încerci, mai întîi, să-i convingi, ba mai mult chiar, împune-le să-şi schimbe atitudinea faţă de dumneata, determină-i să descopere în dumneata un om pe picioarele lui, demn, integru, dispus să le asculte părerile de oameni cu vastă experienţă de viaţă, fără a accepta bătaia, umilinţele (fie şi... doar verbale), restul avatarurilor pe care unii virstnici, din păcate, consideră nimerit să le provoace celor mai tineri (la care, nici vorbă, ţin în fond, însă *nu ştiu cum anume să ţină, cum anume să iubească*). Poate şi de aceea le este greu, dacă nu imposibil, să creadă într-o iubire ca a dumitale (atenţie : mă întemeiez, în afirmaţiile mele, doar pe sursa de informaţie reprezentată de dumneata ; s-ar putea, prea bine, ca ei să deţină asemenea date despre omul pe care-l iubeşti, încît dreptate să nu fie, neapărat, de partea... îndrăgostiţei). E adevărat că omul care iubeşte este dispus şi la sacrificii, este gata să facă pînă şi „muncă de reabilitare" cu cel îndrăgit, unii reuşesc, alţii nu... În ambele situaţii, părinţii rămîn părinţii, copiii lor rămîn copiii lor. Greu de ieşit din dilema aceasta, nu-i aşa, dragă Solveig. Ce să-ţi spun mai mult ?

CURIER SĂPTĂMÎNAL

MAGAZINELE UNIVERSALE ALE COOPERAŢIEI DE CONSUM

vă oferă o bogată gamă de articole de încălţăminte şi îmbrăcăminte pentru sezonul rece.

(5656)

NUNTA DE AUR

FLORICA (69 ani) şi **CONSTANTIN NEACŞU** (69 ani) din Bucureşti — **31 decembrie a.c.**

★

GEORGETA (66 ani) şi **ŞTEFAN GHINEA** (73 ani) din Craiova — **2 ianuarie 1971.**

★

ELISABETA (71 ani) şi **VICENŢIU BRÜCK** (75 ani) din Galaţi, str. Traian nr. 373 — **26 decembrie a.c.**

★

PARASCHIVA (72 ani) şi **NECULAI CIULEI** (75 ani) din com. Pădureni, jud. Vaslui — **6 decembrie a.c.**

★

MARIA (72 ani) şi **IOAN VASIU** (77 ani) din com. Sacu, jud. Sibiu — **15 noiembrie a.c**

★

NEONELIA (75 ani) şi **ALEXANDRU IANCULESCU** (75 ani) din comuna Videle-jud. Teleorman — **25 decembrie 1970.**

ECATERINA (71 ani) şi **AURELIAN COCLICI** (71 ani) din com. Mitocul Dragomirnei, jud. Suceava — **20 noiembrie a.c**

PARASCHIVA (70 ani) şi **ION ROTAR** (79 ani) din com. Hosman, jud. Sibiu — **20 iulie a.c.**

CARLOTA (75 ani şi **DUMITRU IORDĂNESCU** (80 ani) din Bucureşti — **22 noiembrie a.c.**

MARIA (68 ani) şi **SEVASTIAN FĂLTICEANU** (70 ani) din Paşcani, str. Ştefan cel Mare nr. 248 — **26 decembrie a.c.**

• ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

ANUL NOU 1971

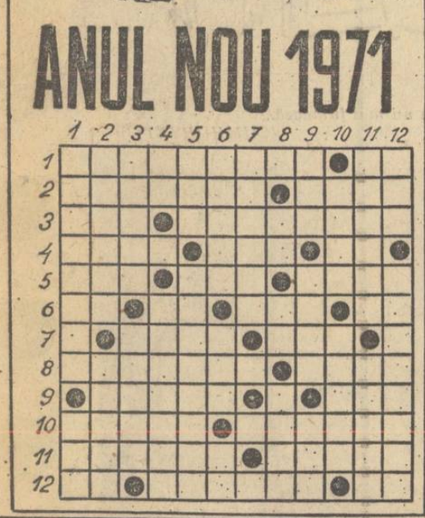

ORIZONTAL : 1. Musafir mult așteptat că-i cu sacul încărcat. (două cuv.) — Prepoziție ce sună bine la-nceput de lună ! 2. Un cadou din magazine, luat din raft sau din vitrine. — Coarde, clape, trei picioare și... o coadă foarte mare. 3. Sînt răvașe cam sărate, însă doar pe jumătate ! — Bancuri, glume răsuflate, dar produc ilaritate... 4. Un poet contemporan, de origine clujean — Ziua-n care te găsești și o și sărbătorești. — Notă muzicală care mai arată și-o-mbinare. 5. Spus din gură sau în scris, este clar și e precis. — Cei noi vin cu gălăgie, dans, antren și veselie... — Masa pusă în salon e pentru revelion. 6. Definiție la fix, e la urmă și-i sufix. — Are trageri speciale... cînd mai are și vocale ! — Din vechime am aflat că ani mulți s-au adunat... (sing.) — O textilă pe cîmpie, pentru fată, pentru ie. 7. O deschide urătorul cînd vine cu plugușorul... — Decor de mărgăritare cînd se pune... pe ninsoare. 8. Prăjiturile sortate au fost bine parfumate... — Cale pentru sănioară, ce spre zări albastre zboară... 9. Mici grăunțe care mușcă de pornesc cumva... din pușcă. — Păsărică vorbitoare... trage plugul pe ogoare. 10. Spor la muncă peste normă, sau elan sub altă formă. — Bine tuns, ferchezuit, pentru revelion gătit. 11. Este-n fond o prăjitură cu frișcă fără măsură. — Vin pe calea undelor să anunțe tuturor... 12. Două litere alese reprezintă miez de piese ! — Ritmul lent ce-l bate ceasul Anului i-anunță pasul... (două cuv.) — Cămășuțe înflorate pentru mîndrele din sate. (sing.)

VERTICAL : 1. Jucărie-apreciată și de... mamă, și de tată. (dim.) — Frunze verzi care nu cad nici-odată, că-s... de brad. 2. Rai de basm pentru copii, cu un brad cu jucării. — În plăcintă mică strofă, ce pe unii-i bagă-n cofă... 3. Înălțime de zăpadă ce s-a așternut pe stradă. — Un pahar urat, ciocnit și apoi pe git pornit... 4. Fulgi (de nea) ce vin grămadă, parțial topiți în stradă ! — Cum le-apare tuturor pomul cel strălucitor... 5. Din oțel sînt fabricate și aici sînt... răsturnate ! — Tobogan sau carusel, din frumosul orășel. (pl.) 6. Un cadou util, firesc pentru cei care citesc... — Stau în pom prinse de ele, globuri, dulciuri, jucărele. — Este vorba despre foc, care-i stins doar la mijloc ! 7. E ceva ce ți se pare, o senzație trecătoare. 8. După chef de-o noapte plină, ne primește cu... lumină. — Iată și pe mîndrul soare, într-un loc fără ninsoare. — Cît e ea de mucalită, a fost totuși păcălită. (fig.) 9. Azi în linie generală poate fi doar... minerală. — Timp plăcut de promenadă, chiar și iarna, pe zăpadă. — Cunoscută prescurtare pentru... lucruri următoare. 10. Într-un sens lexical, invitați... în general. — Stau gătiți cu globuri mii și-i așteaptă pe copii. 11. Sorcova și plugușoru le-are din strămoși poporul.. (pl.) — Este o felicitare spusă-n clinchet de pahare. (pl.) 12. Mosul ce aduce-n case noaptea, visele frumoase... — În salon e veselie, lume multă, gălăgie...

Marcel RANTZER

Ce părere aveți?

1. Calul este cunoscut de peste 50 milioane de ani. La origină, calul era mai mic sau mai mare decît în prezent ? Avea o singură copită ca acum, sau mai multe ?

2. Orașul Montpélier se află în S.U.A. sau în Franța ?

3. Elicea propulsoare era cunoscută înainte de anul 1 800 ?

4. Caratul este o măsură de greutate în comerțul cu bijuterii. Un carat cu cîte miligrame corespunde ?

5. Johann Strauss, autorul celebrelor valsuri „Dunărea albastră", „Singe vienez" etc. era denumit „regele valsului". Despre care dintre Strauss este vorba : de Strauss tatăl, sau Strauss fiul ?

6. Culoarea ochilor unei bufnițe este deosebită. Știți care este culoarea lor ?

7. Maimuțele sînt răspîndite pe întreg globul pămîntesc. Care sînt continentele unde ele nu se găsesc în libertate ?

8. La noi i se spune primar, în Italia sindaco, în R. F. a Germaniei burgmeister. Dar în Franța ?

(Răspunsurile în numărul viitor).

La multi ani !

ORIZONTAL : 1. Compozitor rus, autorul uverturii festive „Anul 1812". 2. Foarte mulți ani... (pl.) — O mie de ani. 3. Fluviu în India. — Într-o ladă ! — Antere ! 4. Pisc în Alpii Italiei. — Fin. (pop.) 5. Victor Georgescu. — Sprijin într-o controversă... 6. Literat clasic francez, autorul ciclului de poezii „Cumplitul an" (1870). — Numele ruinelor din Lagash (Mesopotamia). 7. Scriitor român, autorul cărții „Ani de ucenicie". 8. Într-un mileniu ! Monedă japoneză. 9. Anii lui se cunosc după... dinți. — Fluviu în Spania. — Scriitor român contemporan, autorul romanului „Anii tineri". 10. Scriitor sovietic, autorul piesei de teatru „Ani de pribegie". 11. Scriitor român contemporan, autorul volumului „An de școală". — Ani calculați în raport cu soarele...

VERTICAL : 1. Scriitor rus (sec. 19) autorul nuvelei „Trei ani". — O sută de ani. 2. Fluviul pe care era așezată Sparta. — Stat în Africa. 3. Aparține unui popor antic. (fem.) — Scos din apă... — An-a... în munții Retezat. 4. A compus cîntecul „În cei 15 ani", pe versuri de Cicerone Theodorescu. — Sfîrșit de eră ! 5. Kilometru. — „Nu aduce anul ce aduce ceasul". 6. Vechi dialect din Franța. — Poet roman. (sec. 3 i.e.n.) 7. Poet clasic român, autorul povestirei „Un an de luptă". — Prefix. 8. Se formează în scoarța pămîntului, în mii de ani. (sing.) — Sfîrșit de secol ! 9. Cașin ! — Diminutiv masculin. — Regiune climaterică în U.R.S.S. 10. Cămașă rustică. — Non licet. — O frîntură dintr-un an... 11. Îți spune „La mulți ani". — Acei.

Andrei ROTARU

Cuvinte rare : HIND — ARP — TELLO — RIO — IRI — AENA — OZO — TVA.

RECORDURI...

UN CETĂȚEAN londonez, **Matthew Sutton**, a stabilit un record original. Conducînd o mașină el a fost amendat la ora 6,40 dimineața pentru exces de viteză, la ora 7,10 pentru același motiv, iar la ora 9,15, a fost sancționat fiindcă conducea prea... încet și a provocat în acest fel o strangulare a circulației.

O COLECȚIE unică în felul său, se află în grădinile Școlii superioare de agricultură din Keszthely (R.P. Ungară). Este vorba de o colecție de mușcate cuprinzînd nu mai puțin de 140 varietăți, în diferite culori, de la roz pal pînă la negru.

NINA AVERY este numele unei femei din Los Angeles, proprietara unui bar, care deține un record sui-generis. Ea s-a măritat începînd din 1957 de nu mai puțin de 16 ori, obținînd de atîtea ori divorț de soții ei.

GUIDO SALVADORI (Italia) a fost proclamat în urma unui concurs desfășurat în apropierea localității Rouillac (Franța) drept campion mondial al celor care au chelie. Suprafața chelii lui a fost de 945 centimetri pătrați de calvitie. Următorul clasat elvețianul André Fielé, avea 944 centimetri pătrați.

UN LOCUITOR al orașului Santiponce (Spania), pe nume Prudencio Rubiales, afirmă că este campionul mîncăcioșilor din țara sa. Pentru a demonstra posibilitățile lui, a consumat în o masă 30 de ouă prăjite, 400 grame de cîrnați picanți, opt piini a cîte 250 de grame fiecare și 2 litri de vin roșu. Pînă la proba contrarie el e campionul !...

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Nouă întrebări de perspicacitate

Vă prezntăm astăzi un test de perspicacitate, folosit în S.U.A. Dar mai înainte, cîteva detalii. Testul constă din 17 întrebări, din care, deocamdată, nu publicăm decît o parte, restul urmînd în numărul viitor. Pentru fiecare răspuns corect puteți primi cîte un punct. Răspunsurile trebuie date prompt, neconsumînd pentru fiecare mai mult de două minute de gîndire. Ținînd seama de numărul total de puncte obținute, autorii testului au fixat și niște baremuri, în ceea ce privește perspicacitatea subiectului în cauză, pe care vi le expunem și noi, aici.

Astfel, se apreciază că pentru 16 puncte, subiectul este genial. La 10 puncte este deștept, la 8 puncte este obișnuit etc.

Și acum, să vedem care sînt întrebările :

1. Un om se culcă la ora 8 seara și, pentru a se scula a doua zi la ora fixă, pune ceasul să sune la ora 9 dimineața. Cîte ore a dormit omul nostru ?

2. În S.U.A., ziua de 4 iulie este sărbătoare națională. Există și la englezi ziua de 4 iulie ?

3. Într-o cameră, sînt mai multe obiecte, precum o mașină de gătit cu aragaz, o sobă, o lampă cu petrol etc. Ce veți aprinde mai întîi ?

4. Cîte zile de naștere are un om de 35 ani ?

5. Un om care trăiește la New York poate fi îngropat la vest de Mississippi ?

6. Lunile anului au 30 și 31 zile. În zece ani, cîte luni au 28 zile ?

7. Un doctor prescrie unui bolnav trei pilule, la cîte o jumătate de oră. În cîte ore îa bolnavul toate pilulele ?

8. Un om construiește o casă dreptunghiulară cu toate laturile spre sud. De casă se apropie un urs. Ce culoare are blana ursului ?

9. Cît poate intra un om într-o pădure de formă circulară, cu diametrul 4 km ?

Deocamdată ne oprim aici. Oricum, dacă veți răspunde la 8 întrebări, conform opiniilor autorilor testului, puteți fi liniștiți.

Dar, să trecem la subiectul următor. Se știe că hîrtia suportă orice. Pe hîrtie s-au scris și lucruri adevărate, dar și neadevărate. În continuare, vom scrie și noi ceva. Rămîne însă de văzut în ce măsură cele scrise sînt, sau nu, adevărate. Dv. ce părere aveți ?

Descoperirea neutronului

Faptul că descoperirea neutronului a avut loc la Los Alamos, în laboratorul lui Ramsey, n-a fost întîmplător. Comunicarea fizicienilor Bothe și Becker, făcută la Congresul fizicienilor de la Zürich în 1931, prin care se arăta că în cursul unor experiențe, prin bombardarea beriliului cu particule alfa a fost descoperită o radiație intensă inexplicabilă, ce părea a fi o radiație gama, stîrnise un viu interes. Cercetătorii din întreaga lume au încercat imediat să repete experiența, pntru a studia natura acestei radiații. Frédéric Joliot-Curie și soția sa Irène, fiica celebrei Marie Curie, descoperitoarea poloniului și a radiumului, au rezolvat, în parte, enigma. Nu a trecut însă nici o lună de la publicarea primelor lor rezultate și, Rutherford, care încurajat de fizicianul Chadwick lucrase aproape neîntrerupt la această problemă, a anunțat că era vorba de niște particule noi, neutronii. De altfel, existența lor fusese prevăzută de maestrul său, cu șaptesprezece ani mai înainte.

Ei bine, din cele afirmate aici, ce este just, și ce nu ?

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

E pur si muove

În sistemul solar, noi efectuăm două mișcări : una în jurul Soarelui și alta în jurul axei Pămîntului. Ambele mișcări se adună dar se obține un rezultat diferit, în funcție de faptul dacă ne aflăm în acea jumătate a globului terestru unde este zi, sau aceea unde este noapte. La miezul nopții viteza de rotire se adaugă la viteza de translație a Pămîntului, iar la amiază se scade. La ecuator diferența dintre viteza din timpul zilei și aceea din timpul nopții atinge aproximativ 1 km pe secundă.

Socoteala din oraș

13× 7	*Primul a făcut următoarea înmulțire :*
21	
7	7×3=21 7×1= 7
Total 28	*Adunînd pe 21 cu 7=28*
13	*Al doilea a făcut adunarea astfel :*
13	
13	
13	3+3+3+3+3+3+3=21
13	21+1+1+1+1+1+1=28
13	
13	
Total 28	
28 : 7 = 13	*Al treilea a împărțit în modul următor:*
7	
21	8 : 7 = 1
21	28—7=21
	21 : 7 = 3
= =	3×7=21, rest 0

Este clar că toate calculele sînt eronate și nu puteau fi făcute astfel decît după mai multe „țuici". Ar fi de văzut dacă lucrurile se întîmplau cîndva, ce atitudine lua ospătarul : încasa toți banii sau nu ? To be or not to be ! S-ar putea ca Shakespeare să știe să dea răspunsul !

Din greșeală sau intenționat?

Nu, nu din greșeală, ci intenționat, în rubrica noastră din revista „Magazin" nr. 689/19/12/1970, la răspunsurile pentru întrebările publicate în numărul anterior, respectiv nr. 688, la întrebarea „Poate fi învins timpul ?", s-au strecurat două erori. Astfel, vitezele de zbor au fost exprimate sub formele următoare :

11 000 km / 7 ore = 1 571 km pe oră, și

11 000 km / 6 ore = 1 833 km pe oră.

Este clar că, în mod corect, relațiile trebuiau exprimate altfel :

11 000 km / 7 ore = 1 571 km pe oră, și

11 000 km / 6 ore = 1 833 km pe oră.

Dv. ați sesizat „eroarea" ? Deci, atenție.

Ing. Liviu MACOVEANU

FILATELIE

Ce este o colecție tematică?

Filatelia tematică cunoaște o dezvoltare impetuoasă, mai ales în ultimul deceniu, datorită posibilităților multiple ce i se oferă colecționarului, atît în abordarea unor teme, cît și în procurarea elementelor componente (mărcile poștale și alte piese filatelice).

Nu e suficient să furnizăm un catalog de mărci poștale și să ne procurăm unele serii după o anumită temă, pentru a ne auto-decreta filateliști tematicieni. O simplă selecție după motivul imaginii, păstrînd ordinea cronologică indicată în catalog, nu poate atribui unei colecții denumirea de colecție tematică.

După normele internaționale, unanim acceptate, **o colecție tematică este un ansamblu filatelic construit după un plan determinat. Ea dezvoltă o temă, prezintă o tează, ilustrează o idee conducătoare prin mărci bine alese și alte piese filatelice !**

Textele explicative vor fi scurte, corecte și atrăgătoare, redactate preferabil într-o limbă de circulație universală.

Există colecții **„după scopul emisiunii"** (ex. Crucea Roșie), unde mărcile și piesele filatelice sînt aranjate în ordinea cronologică a apariției lor sau pe țări și **colecții de subiect**, adică după subiectul ce ilustrează marca (de obicei un singur subiect).

S-a propus a se uni categoriile „după scopul emisiunii" și „ de subiect", dar poate ar fi mai bine ca acestea să fie diferențiate de colecțiile tematice propriu-zise.

Există o diferență de principiu între colecțiile tematice și o colecție „după scopul emisiunii". În timp ce prima trebuie să fie completă ca temă, cea de-a doua trebuie să cuprindă toate mărcile menționate în cataloage și, pe cît posibil, piesele filatelice.

Amploarea unei colecții tematice se apreciază după numărul cît mai mare de motive tratate, ținînd cont ca motivele principale să fie abordate în aceeași măsură ca și cele secundare.

Întrebările frecvente pe care și le pun filateliștii tematicieni sînt : ce elemente filatelice alcătuiesc o colecție tematică ? Poate cuprinde mărci uzate alături de cele neuzate ? În cazul mai multor mărci cu același motiv, trebuie incluse în colecție toate mărcile sau numai una și care anume ? Ce fel de obliterări sînt preferabile ? Care este proporția pieselor filatelice și care din acestea trebuie să predomine ?

Din păcate, literatura filatelică de specialitate este încă insuficientă iar punctele de vedere fiind controversate, nu s-au elaborat norme universal acceptate.

Regulamentul internațional al colecțiilor tematice și colecțiilor după scopul emisiunii sau de subiect, întocmit în urmă cu cîțiva ani de comisia tematică din cadrul Federației Internaționale de Filatelie, este susceptibil de unele îmbunătățiri și actualizări, care de altfel sînt în curs de efectuare. El cuprinde mai multe norme pentru aprecierea colecțiilor tematice la expoziții.

Cunoscînd principiile generale privind organizarea unei colecții tematice, filateliștii se bucură de o libertate deplină stabilindu-și tema colecției după propriile preferințe și aranjîndu-și materialul filatelic după un plan întocmit de el. Dar despre elementele ce alcătuiesc o colecție tematică într-un număr viitor.

Dr. Valeriu NEAGA

CEA MAI MARE MARCĂ ROMÂNEASCĂ

Pentru „Ziua mărcii poștale românești 1970" Ministerul Poștelor și Telecomunicațiilor a emis o marcă specială, în valoare de 55 bani, cu o suprataxă de 15 bani, în folosul „Asociației filateliștilor din România".

Această marcă este cea mai mare apărută pînă acum la noi, avînd dimensiunile de 38/78 mm. Tipărită în patru culori, pe hîrtie cromo dințată, are în desen reproducerea unui tablou semnat de pictorul Emil Völkers, înfățișînd un „Poștalion iarna", interesant document al felului în care funcționa poșta în trecut în țara noastră

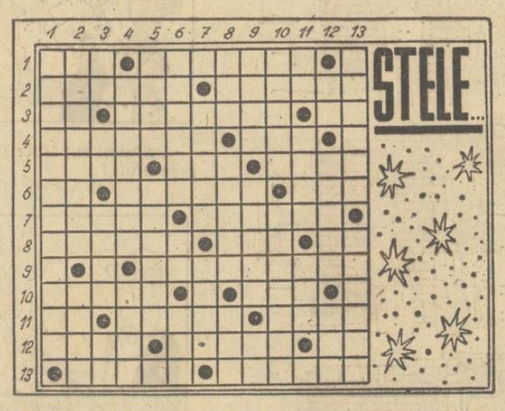

ORIZONTAL : 1. „Steaua..." (roman științifico-fantastic de Beleaev). — Scriitor clasic român, autorul basmului „Doi feți cu stea în frunte". 2. Poet contemporan, autorul poeziei „Rugăciune către Luceafăr". — Stea... de mare. 3. George Ionescu. — Autorul volumului de versuri „Steaua polară". — Sibiu la autoturisme. 4. Haină preoțească — O singură stea... 5. Constelație vizibilă primăvara. (art.) — Instrumentul muzical al lui Pan. — „Stelele din..." (roman de J. Mór). 6. Nicu Stănescu. — Neprofesionist. — Etnograf sovietic. 7. Zburători temerari (fig.) — Poet sovietic, autorul poeziei „Nu cădea tu, steaua mea subțire". 8. Continuu sau alternativ... — Munte în Creta. — Într-un licăr ! 9. Legătură electrică în triunghi sau în stea. 10. Selectați. — Tot. (reg.) 11. Nichel — A scris poezia „Steaua de mare". — „Drumul..." (altă denumire a Căii lactee — neart.) 12. Constelație... mare sau mică. — „Steluța" de L. Fulga. (pl.) — De la (od.) 13. Stele — Stele... în film. (fig.)

VERTICAL : 1. Om politic român (sec. 19) care a editat ziarul „Steaua Dunării". 2. A scris poezia „La steaua". — Constelație... muzicală. 3. Miez de stea ! — Zboară printre stele... (fig.) — „E lucevan le stelle" (Tosca). — Subsemnatul. 4. De natura stelelor (fem. pl.) — Poate avea stele pe drapel. 5. Îl obține „Steaua"... pe stadion. — Localitate din Ardeal, în care a intrat în funcțiune o hidrocentrală supranumită „Steaua de pe Mureș". 6. Radiație electromagnetică emisă de unele stele. — Traian cel mic... — Interjecție pentru chemat rațele. 7. Fabricate de... găină. (adj.) — Acesta. (pop.) 8. Vedere. — Poet român, autor al poemului dramatic „Cometa". — Interjecție. 9. Localitate în nordul Ardealului. — Restituit. — Pecete ! 10. Constelație situată lîngă Orion. (neart.) — Închipuit. (fam.) 11. Ion Marinescu. — Poliție de altădată. (pl.) — Localitate în Japonia. 12. Într-un astru ! — Ceea ce aparține unui popor — În zbor ! 13. Cometa lui... (văzută pentru ultima oară în 1959). — Fortificați. (fig.)

Teodor BĂLAN

Cuvinte rare : ITS — UCI — ITO — IDA

Hibernală

ORIZONTAL : 1. Cel mai expus înghețului... A compus melodia de muzică ușoară „Ninge". 2. În scenă ! — Cîntăreața care a lansat melodia „Sanie cu zurgălăi". — În cea de-a „douăsprezecea" vine Anul Nou... 3. Acceptat. — Scriitor clasic rus, autorul povestirii „Gerul". 4. Postav oriental. (inv.) — Din. (pop.) — Coboară sub zero grade... (simb.) 5. Urs fără coadă ! — Poetul latin care a scris poemul „Iarna la Tomis". — Apare soarele ! 6. Compozitor de muzică ușoară, autorul melodiei „Săniuța". 7. Merge la început ! — Miez de stană ! — Autorul nuvelei „Dimineață de iarnă". 8. Negustori de în. (od.) — Sanda Costache. — Oraș antic, în Asia Mică. 9. Compozitor sovietic, autorul melodiei „La patinaj". — Riu în U.R.S.S. 10. Dintr-o piesă ! — Despoți. (od.) 11. Aerisită. — A se văita. (reg.) 12. Autorul melodiei de muzică ușoară, „Moș Gerilă". — Vine (cînd este nou !) în miez de iarnă...

VERTICAL : 1. Publicist român contemporan, autorul volumului de nuvele și schițe „Ningea în Bărăgan" — Pseudonimul sub care Șt. O. Iosif și D. Anghel au publicat poezia „Omul de zăpadă". 2. Marele povestitor nordic, care a scris „Crăiasa Zăpezilor". — Director. (fig.) 3. În temă ! — Oraș în Algeria. — Începe răceala ! 4. Regiune în Austria cu munți înalți și zăpezi persistente. — „Chemarea ghețarilor" de Wedding. 5. Localitate în Iran. — Dedicat zeilor. (od.) — Theodor Constantin. 6. Literă slavonă. — Autorul cîntecului „Ziua ninge". — A se ivi. (reg.) 7. A scris poezia „Noapte de decembrie". 8. Poet sovietic, autorul poeziei „Ah, voi, sănii, sănii !" — Peisagist francez (sec. 19) autor al mai multor peisaje de iarnă. 9. Piatră de hotar (od) — Uzina Electroputere — Cilindru de mașină. (tehn.) 10. În acest sezon poate fi... de zăpadă. — Zeitate indiană. — Flaut persan. 11. Răchită. (reg.) — Nu prea crede... 12. În toi de iarnă ! — Sculptor francez (sec. 19) autorul alegoriei „Iarna". — De două ori într-o iarnă ! 13. A compus piesa corală „Tablou de iarnă". — Te lasă rece...

N. A. FULGA

Cuvinte rare : GEAR — IPOS — TNA DAS — TEH — SRI — NEI — IOV

Dezlegarea jocurilor apărute în numărul trecut

PAUL ELUARD

ORIZONTAL : Păcii — A — Banca — Gallimard On — G — Saintdenis — Op — Rae — Et — Cap — Loga — Davos — Sa — Ler — Tiranie — R — Militar — Muti — Sena — Et — Tiris — E — Dus — Aragon — Imediate — Ipac — Malaia — Eluard.

FANTEZIE ÎN ALB

ORIZONTAL : London — Ecrane — Oraș — Aba — Aden — Ca — Impo — Murgi — Ață — I — Una — Aun — Literare — Arie — Ie — Neneaca — Es — T — Ceață — A — Asc — Alessandrescu — Tu — Cărunt — Tu — Emou — C — Aice — P — Îm — Uța — Elani — Inur — Ițari — Os — Citric — Fernic.

JOCURI DISTRACTIVE

DIN CELE OPT...

Dintre cele opt desene 1) două desene sînt identice în ceea ce privește stilpii și omul; 2) două cu oameni la fel și stilpii diferiți ; 3) două cu oameni diferiți și stilpi la fel. Vă cerem să precizați cele trei perechi.

(Soluția în nr. următor)

Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17.60.10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii"

LA MULȚI ANI!

— Aspiră !...
(DAILY MIRROR)

— E adevărat, este vorba de o nouă călărie. Dar, de data aceasta, dragul meu, pentru... tine !...
(EVA)

Un pescar a stat șase ore pe malul lacului. Dar ghinion, peștele nu mușcă. Abătut, pescarul amator privea spre adîncurile învolburate. Tocmai atunci trecu pe acolo o femeie cu un băiețel.

— Nene, vreau să văd cum prinzi un pește.

— Nu, se supără doamna, să nu-i prindeți nici un pește pînă nu spune „vă rog frumos".

★

Un cerșetor la colțul unei străzi din Londra plînge cu lacrimi grele. Un trecător îl întreabă :

— De ce plîngeți ?

— Mi-am amintit de răposata mea soție. Dacă trăia, nu cerșeam aici.

— A avut o situație materială bună ?

— Nu, dar ar fi cerșit ea.

★

— Domnule Raffke — îi spune la ureche clientului său, patronul unui magazin de artă — tabloul pe care îl cumpărați este o pictură veche, a unui pictor de clasă !

— Nu face nimic, bătrîna mea tot nu se pricepe !

★

O femeie bîrfitoare spune către vecina ei căreia îi plac și ei bîrfele :

— Ai auzit, cei doi de la parter au divorțat. Și de ce ?

— Nimeni nu știe.

— Îngrozitor.

★

Jean este în vizită la bunul său amic Pierre, proaspăt însurat cu fiica unui bogătaș. După ce s-au făcut prezentările, Jean îi șoptește :

— Cum te-ai putut însura cu ea ? E șchioapă, șașie, se bîlbîie.

— Poți să vorbești mai tare. E și surdă.

★

— Dragul meu, mă iubești ?

— Te ador, draga mea.

— Ai accepta moartea de dragul meu ?

— Nu, draga mea, dragostea mea e nemuritoare.

★

Lordul către bucătarul său :

— Mîine sosește soacra mea. Iată lista mîncărurilor sale preferate.

— Prea bine, mylord.

— Și dacă vei găti măcar una din ele, vei fi concediat imediat.

★

La serata anuală a firmei, lua parte pentru prima oară și noul contabil. Găsise o parteneră de dans drăguță și-i făcea plăcere să flirteze cu ea.

— Șeful biroului contabilitate este cel mai mare nătărău pe care l-am văzut vreodată — spuse contabilul.

— Credeți, răspunse cu o întrebare partenera, dar — știți cine sînt eu ?

— Habar n-am.

— Sînt soția șefului de birou.

— Mii de draci, izbucni el — dar dumneavoastră știți eu cine sînt ?

— Nu.

— Slavă domnului, — și se făcu nevăzut.

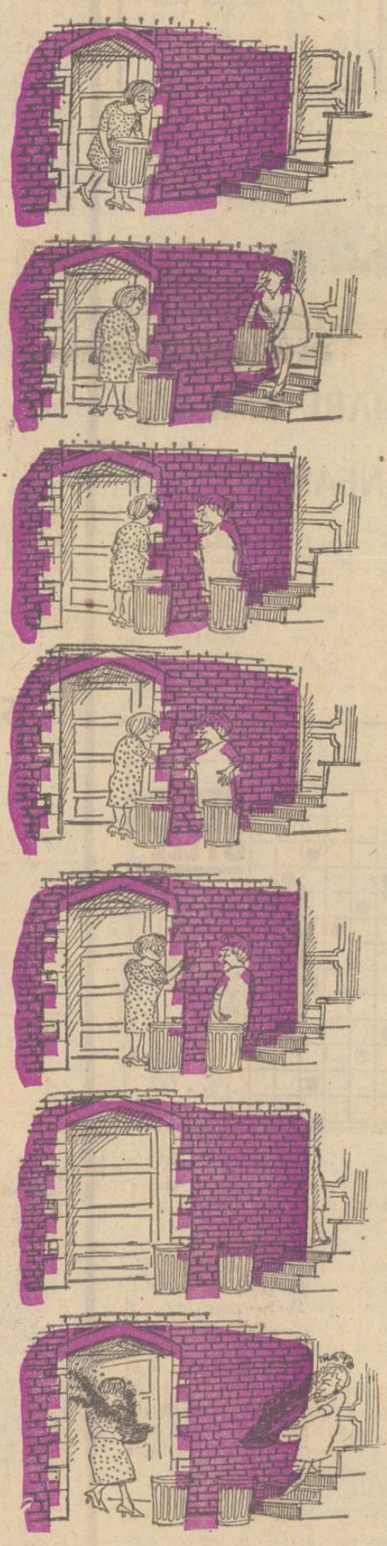

Fără cuvinte
(LOOK)

Fără cuvinte
(DAILY MIRROR)

La o licitație londoneză, prezentatorul întrerupe expunerea sa pentru a face o comunicare :

— Ni s-a adus chiar acum la cunoștință că unei persoane aflate printre noi i-a dispărut un portofel care conține 800 000 de lire. Păgubașul oferă 10 000 de lire celui care îi va aduce portofelul.

— 11 000 ! se auzi o voce din fund.

Fără cuvinte
(PARIS-MATCH)

— Ieri m-am întîlnit cu soția ta.

— Ei, și ce ți-a spus ?

— Nimic.

— Este imposibil ! N-a fost nevasta mea.

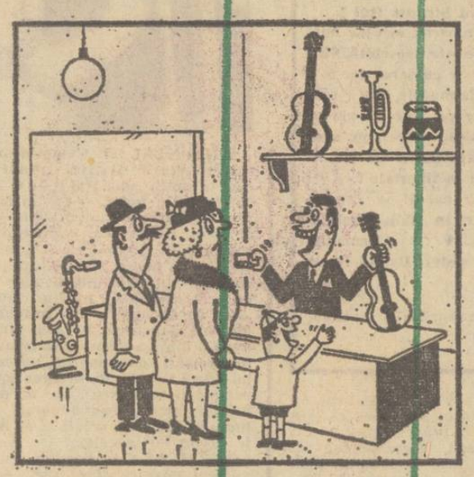

...și în mod gratuit vă oferim și o cutiuță cu tampoane speciale pentru urechile părinților...
(QUIZ)

— Soțul meu nu mai fumează...
(CUMHURYET)

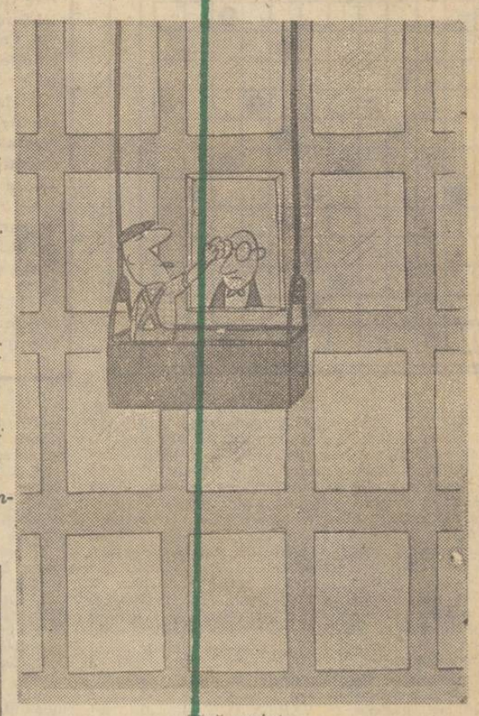

Fără cuvinte
(PARIS-MATCH)

Puterea obișnuinței...
(STOP)

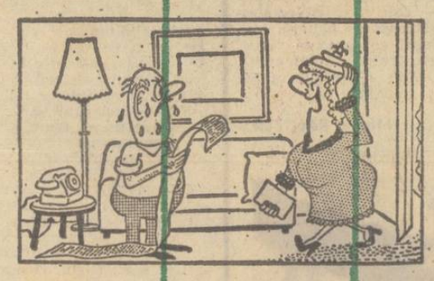

— Alfredo, nu mi-a telefonat Maria să-mi transmită ceva ?...
(OGGI)

— Sînteți supărate pe noi ? Credeți că am băut prea mult ?...
(EVA)

— Iată că mi-am realizat visul : de mult doream o masă excelentă și un vin bun...
(GENTE)

— Vai, cît de fericită sînt, Carlo ! Am reușit să-ți fac două mînecă egale...
(GENTE)

Două prietene, trecute de prima tinerețe, stau de vorbă.

— Vîrsta mea corespunde numărului pe care îl port la pantof, spunea una.

— Interesant. Și cîți ani ai, de fapt ?

— 36.

— Săraca de tine, ce trebuie să te mai stringă pantofii...

La teatru, plasatorul cere biletul unui spectator care este vădit tulburat :

— Bine, domnule, te-ai așezat la parter și ai bilet la balcon...

— Știu, dar nu m-am așezat, am căzut...

★

Într-un hotel american se iscă un incendiu. O frumoasă actriță care locuia acolo este salvată de un tînăr pompier.

— Nu știu cum să-ți exprim recunoștința mea. Desigur că ți-a fost greu să ajungi la mine.

— Oh, da, răspunse salvatorul. Pentru a ajunge la camera dumitale am fost nevoit să pun k.o. pe patru dintre colegii mei...

★

Profesorul : — Freddie, cum poți dormi în timpul orei ?

Freddie : — Nu pot, domnule profesor, dumneavoastră vorbiți foarte tare.

— Răbdare de cîine... Eu n-aș fi rezistat atîta timp.
(UKRAINA)

— Crema de ras pe care mi-ai cumpărat-o ieri, draga mea, este excepțională.
(DAILY MIRROR)